

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยรวบรวมทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการสอน

1.1 ความหมายชุดกิจกรรมการสอน

1.2 คุณค่าของชุดกิจกรรมการสอน

1.3 การสร้างชุดกิจกรรมการสอน

1.3.1 ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้

1.3.2 ด้านองค์ประกอบและขั้นตอนการผลิตชุดกิจกรรมการสอน

1.4 การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการสอน

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดระยอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ

2.1.1 ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้

2.1.2 ด้านภาษาศาสตร์

2.1.3 ด้านการรับรู้ภาษา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนภาษาอังกฤษ

2.2.1 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2.2.2 รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

2.2.3 วิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

3. งานวิจัยเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

แนวคิดเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการสอน

ความหมายของชุดกิจกรรมการสอน

ปัจจุบันชุดกิจกรรมการสอน เป็นนวัตกรรมหนึ่งของการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนนิยมใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้น นักเทคโนโลยีการศึกษาและนักการศึกษาได้กล่าวถึงชุดการสอนว่า เป็นสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน มีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ผู้เรียนและลักษณะเนื้อหาวิชา มีการจัดขึ้นอย่างเป็นระบบและสมบูรณ์ (กิดานันท์ มลิทอง, 2540, หน้า 6) และมีลักษณะเป็นชุดสื่อประสม (Multi - Media) ที่มีการนำสื่อหลายประเภทมาใช้ร่วมกัน ทั้งวัสดุอุปกรณ์และวิธีการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน มีการใช้สื่ออย่างเป็นลำดับขั้นคอน ชุดการสอน (Instruction Package) สามารถเรียกอีกอย่างว่า ชุดการเรียนรู้ (Learning Package) ที่มีลักษณะมีความหมายโดยเป็นสื่อประสม ที่ถูกจัดทำขึ้นและเรียนตามหัวข้อของเนื้อหาประสบการณ์ของแต่ละหน่วย โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการจัดเป็นชุดบรรจุอยู่ในซอง กล่อง หรือกระเป๋า ที่มีหลักการ วิธีการของระบบ เป็นหลักสำคัญ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ชุดการเรียนนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้สอนมีความมั่นใจพร้อมที่จะสอน นอกจากนี้ ชุดกิจกรรมการสอนสามารถ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับการออกแบบ และจัดอย่างมีระบบได้ ซึ่งประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์ โดยกิจกรรมดังกล่าวได้รับการรวบรวมไว้เป็นระเบียบ เพื่อเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาประสบการณ์ทั้งหมด (วัฒนาพร ระงับทุกข์, ม.ป.ป., หน้า 27) ทั้งนี้ สื่อสำหรับผู้สอนและผู้เรียนที่อยู่ในชุดเดียวกันอาจเป็นสิ่งพิมพ์ทั้งหมด หรือประกอบสิ่งพิมพ์ กับอิเล็กทรอนิกส์ใช้ประกอบกันก็ได้ เช่น หนังสือสำหรับเด็กอ่าน แถบเทปเสียง วีดิทัศน์ ซีดีรอม แบบฝึกกิจกรรม ใบงาน ใบความรู้ แผ่นภาพ คู่มือการสอน คู่มือการจัดกิจกรรม และแบบประเมินผล ทั้งนี้ตามจำนวนและรูปแบบที่เหมาะสมกับสาระที่ผู้เรียน เป็นสื่อที่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เบ็ดเสร็จในตัว หรือ เป็นการผลิตสื่อการเรียนหลายอย่างมาสัมพันธ์กัน และมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อใช้อธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาวิชา เพื่อให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง ป้องกันการเข้าใจผิดโดยใช้สื่อประสม ที่ช่วยให้เกิดตามสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการจัดทำทุกวิชาควรมีการยึดหลักสูตร ความคิดรวบยอด หลักการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนมีความสะดวกในการสอน และเกิดความมั่นใจในการสอนเด็กก็จะเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นวิธีการเชิงระบบ มีวัตถุประสงค์ที่วางไว้ให้บรรลุเป้าหมายได้ในระยะสั้น อาจใช้เทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยเสริมในการวางแผนการสอน เน้นการจัดกิจกรรมในลักษณะปฏิสัมพันธ์ผู้เรียนเป็นกลุ่ม มีการใช้โสตทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียนและกลวิธี

การสอนหลายแบบ ผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสอน และควบคุมกิจกรรมให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดไว้ ไม่ใช่เป็นชุดเพื่อรายบุคคล หรือหน่วยงานย่อยของรายวิชาใดวิธีหนึ่งเฉพาะเท่านั้น แต่เน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2545, หน้า 225)

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ชื่อว่า ชุดกิจกรรมการสอน เพราะเป็นการนำสื่อผสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยชุดกิจกรรมการสอนจะประกอบด้วยคู่มือครู ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการสอนสำหรับครูที่มีกิจกรรมการเรียน และสื่อประสมสำหรับการเรียน หรือข้อเสนอแนะชี้แนะทางการเรียนให้แก่ นักเรียน โดยที่สถานการณ์การเรียนการสอนอาจเป็นแบบนักเรียนเรียนด้วยตนเอง หรือร่วมกันทำกิจกรรมกลุ่ม หรือฟังคำบรรยายของครู หรือครูร่วมทำกิจกรรมกับนักเรียนต่าง ๆ ที่หลากหลายตามความหมายที่เหมาะสมของเนื้อหาและระดับของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์การเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นชุดกิจกรรมการสอนที่เป็นนวัตกรรมที่ประกอบด้วยสื่อประสมที่ประกอบขึ้นอย่างมีระบบ มีเหตุผลและความสมบูรณ์ที่เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ และผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากชุดกิจกรรมการสอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล และเป็นกลุ่มและผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

คุณค่าของชุดกิจกรรมการสอน

กิดานันท์ มลิทอง (2540, หน้า 88) ได้กล่าวถึง คุณค่าชุดกิจกรรมการสอนควรมี

2 ลักษณะ คือ

1. สื่อกับผู้เรียน

1.1 เป็นสิ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเกิดความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนที่ย่างยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ในระยะเวลาอันสั้น และสามารถช่วยให้เกิดความคิดรวบยอดในเรื่องนั้นได้อย่างรวดเร็ว

1.2 สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกไม่เบื่อต่อการเรียน

1.3 การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกันและเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียน

1.4 ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์อันดี ในระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง หรือกับผู้สอนด้วย

1.5 ช่วยสร้างเสริมลักษณะที่ดีในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์จากการใช้สื่อเหล่านั้น

1.6 ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดให้มีการใช้สื่อในการศึกษารายบุคคล

2. สื่อกับผู้สอน

2.1 การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้บรรยากาศในการสอน น่าสนใจยิ่งขึ้น ผู้สอนมีความสนุกสนานในการสอน มากกว่าวิธีบรรยาย และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มมากขึ้น

2.2 สื่อ สามารถแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา เพราะบางครั้งอาจให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากสื่อได้เอง

2.3 เป็นการกระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในการเตรียม และผลิตวัสดุใหม่ ๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการสอน ตลอดจนคิดค้น เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น

จากความหมายและคุณค่าของชุดกิจกรรมการสอนทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดว่าการสร้างชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดระยองนี้ ควรเป็นชุดกิจกรรมการสอนที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมประกอบด้วยระบบการผลิต การวิเคราะห์ การจัดการในการทำกิจกรรม และนำสื่อการเรียนการสอนหลายชนิดมารวมกัน โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม การประเมินผล ลักษณะของผู้เรียน และความสนใจของผู้เรียน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีความสะดวก รวดเร็ว เป็นระบบ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นำสู่จุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน หรือส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพได้ยิ่งขึ้น และ สื่อจะมีคุณค่ามากขึ้น เมื่อผู้สอนนำไปใช้อย่างเหมาะสม และถูกวิธี โดยก่อนนำสื่อแต่ละอย่างไปใช้ ผู้สอนควร ได้ศึกษาถึงลักษณะ และคุณสมบัติของสื่อการสอน ข้อดีและข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวสื่อ และการใช้สื่อแต่ละอย่าง ตลอดจนการผลิตและการใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนและผู้เรียนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การจัดกิจกรรมการสอนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้

การสร้างชุดกิจกรรมการสอน

ในการสร้างชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และแนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมการสอน ดังต่อไปนี้

1. ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้

นักเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความสนใจ และต้องการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยนำไปประยุกต์ในด้านการออกแบบการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมการผลิตสื่อ การเรียนการสอน โดยใช้หลักและแนวคิดที่อธิบายถึงธรรมชาติการเรียนรู้ และปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ ที่นิยมแพร่หลายนำไปใช้ในการเรียนการสอนมาจาก 2 แนวคิด คือ กลุ่มพฤติกรรมนิยม และ กลุ่มปัญญานิยม (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2545, หน้า 112) ซึ่งสามารถนำแนวคิดมาใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษได้ ดังนี้

กลุ่มพฤติกรรมนิยม

แนวคิดหลักของกลุ่มพฤติกรรมนิยมนี้ มองการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นผลมาจากประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองจนเกิดเป็นความเคยชิน กลายเป็นนิสัยได้ มีการเลือกตอบสนองตามที่ตนเองพอใจมากที่สุดเพื่อการฝึกหัดและกระทำซ้ำต่อไป หากมีการเสริมแรงที่เหมาะสมด้วย ในชุดกิจกรรมการสอน ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดนี้ได้ ดังต่อไปนี้

1. ระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนต้องให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม และผู้สอนต้องให้ผลย้อนกลับทันทีและให้เสริมแรงแก่ผู้เรียนที่ตอบสนองถูกต้อง หรือทำได้ดี
2. ใช้การเสริมแรงให้รางวัล เพื่อควบคุมการตอบสนอง เพื่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมตามที่ต้องการ
3. การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป บทเรียน โปรแกรม ชุดการเรียนการสอนที่เสนอเรื่องราวเป็นขั้นตอนทีละขั้นตอน และทราบผลย้อนกลับอย่างรวดเร็ว หรือซ้ำ เป็นไปตามความสามารถของผู้เรียน
4. การจัดเตรียมเนื้อหาวิชาในชุดกิจกรรมการสอนควรเป็นขั้นตอนสั้น ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการเสริมแรงของผู้สอน และเพื่อความสอดคล้องกับความสำเร็จของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอน
5. ครูต้องคำนึงถึงเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวิธีการ
6. ครูต้องจัดบทเรียนที่คล้ายคลึง หรือสัมพันธ์กับบทเรียน หรือสภาพที่เด็กเรียนรู้อยู่
7. ครูควรมีการแจ้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้า เพื่อเป็นการสร้างความพร้อมให้กับผู้เรียน
8. ครูต้องกำหนดหรือวางแผนได้ล่วงหน้า ที่จะให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความรู้ หรือฝึกฝนที่เป็นแนวทางสู่ความพึงพอใจของผู้เรียน และครูให้ทราบผลย้อนกลับทันที เพื่อให้ผลการเรียนรู้สื่อนั้น ๆ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. ครูต้องจัดกิจกรรม และบทเรียนจากเนื้อหาที่ง่ายเป็นพื้นฐานก่อนเข้าสู่เรื่องยากแสด
ต่อเนื่อง

10. ครูควรมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมก่อนที่จะเข้าเรียน โดยใช้สื่อการสอน
หรือทำ กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

11. ผู้เรียนควรทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยจัดประสบการณ์ที่ใช้สื่อการเรียนรู้ที่
หลากหลายโดยมีครูผู้สอนควรแนะนำช่วยเหลือ ตามความเหมาะสม

12. ครูควรสร้างความสนใจด้วยการ चुงใจ ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

13. ควรมีการสรุปความเหมือน และความแตกต่างจากการวางเงื่อนไข เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ
ใจความเหมือนและความแตกต่างได้

14. ครูควรสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อเป็นการวางเงื่อนไขใน
การเรียนการสอน

15. ควรให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเองโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้
สื่อการเรียนรู้หลากหลายแบบที่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรม และสนองตอบได้ด้วยตนเองโดยมี
ครูช่วยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ดังนั้น จากการศึกษาทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนี้ ทำให้ได้แนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรม
การสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 โดยแต่ละหน่วยกิจกรรมการสอน ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความเป็นเอกลักษณ์ และแรงงุใจ
ของผู้เรียนเป็นหลัก และครูผู้สอนต้องสร้าง หรือแนะนำ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่คำนึงถึง
ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ความต้องการ ความถนัด ความสามารถ สติปัญญา
อารมณ์และสังคมของผู้เรียน การให้แรงเสริมที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
และการจัดกิจกรรมในชุดกิจกรรมควรเหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด มีความสมบูรณ์ สะดวก
มีลำดับความยากง่ายตามลำดับ มีความยืดหยุ่น และมีความหลากหลายที่ตรงกับความสนใจของ
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

กลุ่มปัญญานิยม

นักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยม มีแนวคิดหลักที่เชื่อว่า พฤติกรรมเกิดจากการรับรู้
ส่วนรวม และทุกอย่างมีอิทธิพลต่อกันและกัน การแก้ปัญหาของบุคคลจะพิจารณาจากสิ่งเร้า หรือ
โครงสร้างของปัญหาโดยรวมก่อน จึงจะแยกออกเป็นส่วนย่อย เพื่อหาความสัมพันธ์จนเกิดช่องทาง
ในการแก้ปัญหา และเป็นการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้ง หรือการหยั่งเห็น นักเทคโนโลยีการศึกษา และ
ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดหลักกับการสร้างชุดกิจกรรมการสอนที่ใช้ในระบบการเรียน
การสอนได้ ดังนี้

1. ห้องเรียน ควรจัดให้มีลักษณะสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน หรือผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกัน
2. ควรมีการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อยที่มีความหมายแต่ละหน่วยมีความสัมพันธ์กันกับแนวคิดและประสบการณ์ของผู้เรียน
3. ผู้สอนควรให้ผู้เรียนเห็นถึงจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ของการเรียนในแต่ละครั้ง
4. การสอนผู้เรียนระดับอายุ 16-18 ปี ควรเป็นเรื่อง หรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม ปรัชญา และครุศาสตร์ สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคม ตัดสินแก้ปัญหาทดลอง ทดสอบสมมติฐาน และข้อพิสูจน์ได้
5. บทบาทของครูผู้สอน ต้องออกแบบการเรียนการสอนให้มีทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น ฝึกให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ได้ใช้สื่อการสอนและออกแบบการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ด้วยตนเอง จากสื่อและการเสนอที่จัดไว้อย่างมีระบบ
6. หลักการจูงใจ โดยเชื่อว่าธรรมชาติของผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น ผู้สอนควรใช้ธรรมชาติสภาพแวดล้อมให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน โดยสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความอยากรู้อยากเรียนในสถานการณ์นั้นๆ
7. หลักการเรียงลำดับ โดยมีการจัดเรียงตามง่ายของเนื้อหาที่เรียน ผู้สอนต้องออกแบบ จัดเรียง ลำดับเนื้อหาสื่อที่นำมาใช้จากง่ายไปหายาก หรือซับซ้อนขึ้น
8. หลักการจัดโครงสร้าง โดยผู้สอนควรมีการจัดเนื้อหาวิชาให้เป็นระเบียบ มีระบบ ระหว่างความสัมพันธ์ประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่
9. หลักการเสริมแรง โดยมองการตอบสนองที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่ผู้เรียนซึ่งมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมภายหลังของผู้เรียน ได้กระทำซ้ำอีกหากมีการเสริมแรงที่ดี
10. หลักการจัดกิจกรรม โดยให้สอดคล้องกับสติปัญญาของผู้เรียนเป็นหลัก
11. หลักความพร้อม ที่มองการเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพถ้าจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับผู้เรียนทุกด้าน

สรุปได้ว่าแนวคิดกลุ่มปัญญานิยม นั้น เป็นแนวคิดที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน หรือชุดกิจกรรมการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนควรมีความคิดและพยายามในการจัดระบบการผลิตสื่อ และการปฏิบัติสัมพันธ์ทุกด้านที่ส่งเสริมแก่ผู้เรียนมีการเสริมแรง และจูงใจให้แก่ผู้เรียนให้เหมาะสมมากที่สุด โดยที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แก้ปัญหาและค้นพบวิธีการแก้ปัญหา ตลอดจนพบข้อเท็จจริงด้วยตนเอง

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้แนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมการสอนในแต่ละหน่วยต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการบูรณาการทั้งเนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล ที่สามารถช่วยและกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริงอย่างมีความหมาย มีการเสริมแรงที่เหมาะสม การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จนผู้เรียนเกิด ความเชื่อมั่นตนเองมากขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ และก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีในการเรียน ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนเกิดความอยากใช้ภาษาอังกฤษ และหาโอกาสที่จะใช้ภาษาอังกฤษใน สถานการณ์ที่เป็นจริง หรือในชีวิตประจำวัน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองใน สถานการณ์ที่ตนเองเผชิญอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นในการสร้างชุดกิจกรรมการสอนของผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการเลือกสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ได้ จากการบูรณาการแนวคิดจากทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ทั้งสองทฤษฎีเข้าด้วยกันให้เหมาะสมกับ จุดมุ่งหมายที่ต้องการ ให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับผู้เรียนในแต่ละหน่วยกิจกรรม มีลักษณะ ยืดหยุ่น หลากหลาย และให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุด โดยทั้งนี้ในแต่ละชุดการสอนมุ่งเน้นให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ผักผ่อนแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริง และเป็นการเรียนรู้อย่าง มีความสุข มีสุนทรียภาพ และเกิดความคิดสร้างสรรค์ที่จะนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักจิตวิทยาที่ใช้ในแต่ละชุดกิจกรรมการสอนมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นชุดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นเรื่องการฝึกฝนบ่อยครั้งเพื่อให้เกิดเป็นนิสัย หรือเกิด ความเคยชิน
3. ครูผู้สอนต้องสร้างแรงจูงใจ และเสริมแรงที่เหมาะสม
4. ชุดกิจกรรมการสอนแต่ละหน่วยมีการจัดกิจกรรมตามลำดับความยากง่าย
5. ชุดกิจกรรมการสอนแต่ละหน่วย ผู้เรียนสามารถนำเสนอทักษะ ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น การแสดงบทบาทสมมติ ได้อย่างอิสระ
6. มีการจัดบรรยากาศในการเรียนที่เอื้อต่อการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ โดยเรียนรู้จาก แลบบันทักเสียง วิดีทัศน์ ที่เป็นเจ้าของภาษาพูด
7. ผู้เรียนสามารถทราบผลย้อนกลับทันทีเมื่อเรียนแต่ละชุดกิจกรรมการสอนแล้ว โดยทำแบบฝึกหัดท้ายหน่วยกิจกรรมการสอนแต่ละหน่วย และตรวจคำตอบได้จากครูผู้สอน
8. กิจกรรมการเรียนการสอนในชุดกิจกรรมการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแสดง ความสามารถของตนเองตนเองได้ทั้งนอกและในสถานศึกษา

9. ชุดกิจกรรมการสอนแต่ละหน่วยผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และครูผู้สอนได้ตลอดเวลาเพราะกิจกรรมมีการกำหนดให้ มีการทำงานเป็นคู่ กลุ่ม และเดี่ยว

10. ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้เดิมเชื่อมกับความรู้ใหม่ได้ทั้งในเนื้อหา และกิจกรรม การเรียนการสอน ตลอดจนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริง

องค์ประกอบและขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการสอน

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการสอน

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530, หน้า 71) ได้มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า องค์ประกอบ ของชุดกิจกรรมการสอนหรือชุดการเรียนการสอน ควรมีองค์ประกอบ 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. คู่มือครู หมายถึง คู่มือและแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนและเป็นผู้ที่จัดทำ ขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมการสอนศึกษา และปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน และการจัด ชั้นเรียนตามชนิดของชุดกิจกรรมการสอน เอาไว้อย่างละเอียดโดยอาจทำเป็นเล่ม แผ่นพับก็ได้

2. บัตรคำสั่ง หรือ ใบกิจกรรม จะเป็นส่วนบอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้ และปฏิบัติ กิจกรรมแต่ละอย่างเป็นขั้นตอนที่กำหนดได้

3. เนื้อหาสาระและสื่อ เป็นสื่อประสมผู้เรียนได้ศึกษาโดยจัดระบบที่มีหลากหลาย รูปแบบและชนิด ที่อาจจะประกอบด้วยบทเรียน เทป โปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง फिल्म แผ่นบันทึกภาพ สกริป แผ่นภาพโปร่งใส วัสดุ กราฟิก หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง รูปภาพ และ กิจกรรมการเรียนการสอนแบบรายกลุ่ม และรายบุคคล ที่ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากสื่อต่าง ๆ ที่บรรจุ ในชุดกิจกรรมการสอน และใบกิจกรรมที่กำหนดไว้

4. แบบประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการเพื่อตรวจสอบผู้เรียนว่า เมื่อเรียนด้วยชุดกิจกรรมการสอนแล้วเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้หรือไม่โดยใช้แบบฝึกหัดและแบบทดสอบที่ครูเป็นผู้ตรวจคำตอบหรือผู้เรียนเป็นผู้ตรวจคำตอบ ผู้เรียนจะทำการประเมินผลด้วยตนเองก่อน หรือหลังเรียนที่อยู่ในชุดกิจกรรมการสอนตามที่ กำหนดไว้โดยส่วนประกอบจะบรรจุในกล่อง ของ ที่มีการจัดเป็นหมวดหมู่ นิยมแยกออกเป็น ส่วน คือ กล่อง สื่อการเรียนรู้ และบัตรบอกชนิดของสื่อ ที่มีการเรียงลำดับการใช้ บันทึกการสอน ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนและหน่วยการเรียนรู้ รายละเอียด เกี่ยวกับผู้เรียน เวลา จำนวน ชั่วโมง สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ หรือผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง รวมทั้งเนื้อหาวิชาและประสบการณ์และแบบการประเมินผลด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, หน้า 186 - 189) ได้จำแนกองค์ประกอบของชุดกิจกรรม การสอนเป็น 6 ส่วนดังนี้

1. หัวเรื่อง คือ การแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยโดยแต่ละหน่วยแบ่งออกเป็นส่วนย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ลึกซึ้งขึ้นเพื่อเกิดความคิดรวบยอดในการเรียนรู้

2. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการสอน โดยผู้ใช้ชุดกิจกรรมการสอนจะต้องศึกษาก่อนที่จะใช้ชุดกิจกรรมการสอนจากคู่มือให้เข้าใจจะทำให้การใช้ชุดกิจกรรมการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการสอนควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการสอน เพื่อความสะดวกสำหรับผู้ที่จะนำชุดกิจกรรมการสอนไปใช้ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง

2.2 สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า หรือก่อนสอน ซึ่งส่วนนี้จะบอกถึงสื่อที่มีขนาดใหญ่เกินกว่าที่จะบรรจุไว้ในชุดกิจกรรมการสอนได้ หรือสิ่งที่สามารถนำเปื้อย เพราะแตกง่าย หรือ สิ่งที่ต้องใช้ร่วมกับผู้อื่น หรือเป็นวัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียน

2.3 คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการสอน ซึ่งจะมีข้อเสนอแนะว่าผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการเรียนอย่างไร

2.4 การจัดชั้นเรียนควรจัดรูปแบบ ลักษณะไหนและร่วมกิจกรรมในชุดกิจกรรมการสนั่นอย่างไร

2.5 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.5.1 หัวเรื่อง กำหนดเวลาเรียน จำนวนผู้เรียน

2.5.2 เนื้อหาสาระจะเขียนสั้น ๆ และกว้าง ถ้าต้องการรายละเอียดให้นำมาเขียนไว้ในเอกสารประกอบการเรียน

2.5.3 ความคิดรวบยอด หรือหลักการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นจากเนื้อหาสาระ

2.5.4 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หมายถึง จุดประสงค์ปลายทางและจุดประสงค์นำทางที่เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.5.5 สื่อการเรียน เช่น รูปภาพ คำรา วัสดุ

2.5.6 กิจกรรมการเรียนการสอน เช่น กิจกรรมอุ่นเครื่อง กิจกรรมนำเสนอเนื้อหา กิจกรรมระหว่างเรียน กิจกรรม หลังเรียน หรือกิจกรรมนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เกม ทายปัญหา ร้องเพลง

2.5.7 การวัดและประเมินผล ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นแนวทางที่ครูจะทำการสอนได้ถูกต้องตามขั้นตอนของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

3. วัสดุอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ สิ่งของ ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้า เช่น ใบความรู้ เอกสารประกอบการเรียน ตำรา รูปภาพ แผนภูมิ แลบบันทึกเสียง แลบบันทึกภาพ แผ่นพับ ใบปลิว วัสดุ เป็นต้น โดยสิ่งเหล่านี้จะมีอย่างสมบูรณ์ในชุดกิจกรรมการสอนให้ มากที่สุดเท่าที่ทำได้

4. บัตรงาน หรือใบกิจกรรม ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชุดกิจกรรมการสอนแบบกลุ่ม หรือการจัดกิจกรรมแบบศูนย์การเรียน บัตรงาน หรือใบกิจกรรมนี้จะเป็นกระดานอ่อน หรือแข็งตามขนาดที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

4.1 ชื่อใบกิจกรรม หัวเรื่อง ระดับชั้น จำนวนชั่วโมง

4.2 คำสั่งที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไร

4.3 กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

5. กิจกรรมสำรอง จำเป็นสำหรับชุดกิจกรรมการสอนแบบกลุ่ม หรือแบบศูนย์การเรียน ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นการเตรียมไว้สำหรับผู้เรียนทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่นเพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ได้กว้างและลึก ไม่เกิดความเบื่อหน่าย และกิจกรรมสำรองนี้ควรมีเนื้อหาสาระคล้ายกับสิ่งที่เรียนมา และแต่ละกิจกรรมอาจแยก หรือมีความลึกซึ้ง ส่งเสริมต่อการเรียน

6. ขนาดรูปแบบชุดกิจกรรมการสอน โดยชุดกิจกรรมการสอนที่ดีไม่ควรใหญ่ หรือเล็กเกินไป เพื่อความสะดวกในการใช้ ความสวยงาม และในการเก็บรักษา ควรมีขนาดไม่เกิน 11 - 15 นิ้ว ส่วนความหนาของชุดกิจกรรมการสอนแล้วแต่ลักษณะของวิชา และสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในแต่ละหน่วยวิชา ด้านหน้าและด้านหลังของชุดกิจกรรมการสอนควรจะมีเขียนข้อความให้เรียบร้อย เพื่อความสะดวกในการเก็บรักษาและนำไปใช้

ขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ม.ป.ป, หน้า 101 - 105) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมการสอนนั้นมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการมี 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยแยกย่อยลงไปถึงระดับบทเรียน ซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้ในการเรียนการสอนได้แต่ละครั้ง โดยสิ่งที่ต้องทำการวิเคราะห์เนื้อหา คือ

1. กำหนดหน่วยกิจกรรมการสอน หมายถึง การนำวิชา หรือหน่วยการสอนมากำหนดหน่วยระดับบทเรียน

2. กำหนดเรื่อง หมายถึง การนำแต่ละหน่วยกิจกรรมการสอนมากำหนดหัวเรื่องย่อยลงไปอีก

3. กำหนดความคิดรวบยอด หรือมโนคติ หมายถึงการกำหนดข้อความ หรือเป้าหมาย ที่สรุปรวบยอดเนื้อหาสาระให้ตรงกับหัวเรื่อง

ขั้นที่ 2 การวางแผนการเรียนการสอนเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่าเมื่อครูเริ่มสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการสอนจะต้องทำอะไรบ้างตามลำดับก่อนหลังคือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง
2. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. กำหนดแบบประเมินโดยต้องประเมินให้ตรงจุดประสงค์ หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

เพื่อให้ทราบว่านักเรียนได้เปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

ขั้นที่ 3 ผลิตสื่อการเรียนการสอนเป็นการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้โดย เลือกผลิตสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น และเมื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนในแต่ละหัวเรื่องแล้วจัดสื่อเหล่านั้นให้เป็นหมวดหมู่ใส่กล่อง ที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 ทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการสอนด้วยการนำชุดกิจกรรมการสอน ไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงให้มีคุณภาพที่กำหนด

นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525, หน้า 197 - 198) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้าง ชุดกิจกรรมการสอนที่สำคัญ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระของวิชาที่จะทำชุดกิจกรรมการสอนอย่างละเอียด โดยเนื้อหา สาระที่ใช้จะมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา แบ่งเนื้อหาออกเป็น หน่วยการเรียนการสอนเพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในหน่วยกิจกรรมการเรียนการสอนหน่วยอื่น เพราะจะสร้างความสับสนให้กับผู้เรียนได้ วิธีการแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ นั้น ควรเรียงลำดับขั้นตอน ของเนื้อหาสาระให้ถูกต้องว่าผู้เรียนต้องเรียนรู้ก่อน อันเป็นพื้นฐานตามขั้นตอนและธรรมชาติของ วิชานั้น

2. ศึกษาเนื้อหาวิชาและแบ่งหน่วยการเรียนการสอนได้แล้ว ต้องพิจารณาตัดสินใจ อีกครั้งว่าจะทำชุดกิจกรรมการสอนแบบใด โดยคำนึงถึงข้อกำหนดว่าผู้เรียนคือใคร ผู้เรียนเมื่อ ได้เรียนรู้แล้วจะได้อะไร กิจกรรมการเรียนการสอนต้องทำอะไรและจะทำได้ดีและเหมาะสม กับลักษณะธรรมชาติของแต่ละวิชาและลักษณะของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. กำหนดหน่วยการเรียนการสอนสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ตามเวลาที่ กำหนด โดยพยายามคำนึงว่าเป็นหน่วยที่น่าสนใจ น่าเรียนรู้ และหาสื่อการสอนได้ง่าย

4. กำหนดความคิดรวบยอด โดยกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง ทั้งนี้สรุปแนวความคิดสาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญ เพื่อเป็นแนวในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน เพราะความคิดรวบยอดเป็นเรื่องของความเข้าใจอันเกิดจากการได้เรียนรู้กับสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ เพื่อตีความหมายออกมาเป็นพฤติกรรมทางสมองแล้วนำสิ่งใหม่เชื่อมโยงกับประสบการณ์และความรู้เดิมก่อนแล้วจึงจะสามารถสรุปเป็นแก่นแท้ของความคิดรวบยอดได้

5. จุดประสงค์ หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยทั้งนี้การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะต้องให้สอดคล้องกับความคิดรวบยอด โดยกำหนดเป็นผลการเรียนรู้เชิงพฤติกรรม ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่แสดงออกให้เห็นได้จากการเรียนการสอนบทเรียนแต่ละเรื่องจบไปแล้ว และผู้สอนสามารถวัดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือจุดประสงค์นี้ได้ถ้าผู้สอนกำหนด และระบุให้ชัดเจนมากเท่าไร ย่อมมีทางประสบผลสำเร็จในการสอนมากขึ้น ดังนั้นจึงใช้เวลาในการตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละข้อให้ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาสาระของการเรียนรู้

6. การวิเคราะห์ คือการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หรือจุดประสงค์การเรียนแต่ละข้อมาทำการวิเคราะห์งานเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แล้วจัดลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนให้ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ

7. เรียงลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน ภายหลังจากที่เรานำจุดประสงค์การเรียนแต่ละข้อมาวิเคราะห์งาน และเรียงลำดับกิจกรรมของแต่ละข้อ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและความคล้องตัวในการเรียนการสอน โดยจะต้องนำกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละข้อที่ทำการวิเคราะห์งานและเรียงลำดับไว้แล้วทั้งหมดมาหลอมรวมเป็นกิจกรรมการเรียนขั้นที่สมบูรณ์ที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเรียน โดยคำนึงถึงพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน วิธีดำเนินการให้เกิดการเรียนการสอนขึ้น ตลอดจนการติดตามผล และการประเมินผลพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาเมื่อได้เรียนรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนแล้ว

8. สื่อการเรียน คือ วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูและนักเรียนจะต้องกระทำเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ ซึ่งครูจะต้องจัดทำขึ้นและจัดเก็บไว้ให้เรียบร้อย หากสื่อการเรียนเป็นสิ่งของที่ใหญ่โต หรือมีคุณค่าที่จะต้องจัดเตรียมมาก่อนจะต้องมีการเขียนบอกไว้ให้ชัดเจนในคู่มือครูเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการสอนว่าจะไปจัดหาได้จากสถานที่ใด เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องบันทึกเสียง และสื่อที่เก็บไว้ไม่ได้ทนทาน อาจเกิดการเน่าเสีย เช่น ใบไม้ พืช หรือ สัตว์ เป็นต้น

9. การประเมินผล คือ การตรวจสอบเพื่อดูว่าหลังการเรียนการสอนแล้วได้มี การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่จุดประสงค์ หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้จะมีกี่วิธีก็ตามแต่จะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนที่กำหนดและตั้งไว้ ถ้าการประเมินไม่ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ความยุติธรรม และประสิทธิภาพจะไม่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน และไม่ตรงเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วย การเรียนรู้ก็ไม่เกิดขึ้นเช่นกันทำให้ชุดกิจกรรม การสอนที่สร้างมาสูญเปล่าและไม่มีคุณภาพ

10. การทดลองใช้ชุดกิจกรรมการสอน เพื่อหาประสิทธิภาพทั้งนี้พิจารณาถึงรูปแบบ ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนออกมาแบบไหน ขนาดเท่าใด และรูปแบบของชุดกิจกรรมการสอน จะออกมาเป็นซอง แฟ้ม หรือกล่อง ซึ่งขึ้นอยู่กับความสะดวกในการใช้ การเก็บรักษา ความสวยงาม และในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการสอนเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม ควรนำไปทดลองใช้ กับกลุ่มเล็ก ๆ ก่อนเพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องและแก้ไข ปรับปรุงดีแล้วจึงนำไปทดลองใช้กับ ผู้เรียนทั้งชั้นหรือกลุ่มใหญ่โดยกำหนดขั้นตอน ดังนี้

10.1 ชุดกิจกรรมการสอนนี้ต้องการความรู้เดิมของผู้เรียนหรือไม่

10.2 การนำเข้าสูบทเรียนของชุดกิจกรรมการสอนนี้เหมาะสมหรือไม่

10.3 การประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนมีปัญหา ร่วนวาย และดำเนินไปตาม ขั้นตอนหรือไม่

10.4 การสรุปผลการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางไปสู่ความคิดรวบยอดหรือ หลักการสำคัญของการเรียนรู้ในหน่วยนั้นหรือไม่ หรือต้องเพิ่มเติมอย่างไร

10.5 การประเมินผลหลังเรียน เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลง นั้นมีความเชื่อมั่นมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับผู้เรียน

ดังนั้นสรุปได้ว่ากระบวนการผลิตชุดกิจกรรมการสอนมีขั้นตอนที่จัดไว้อย่างมีระบบ ผู้สร้างชุดกิจกรรมการสอนต้องศึกษาขั้นตอน ให้เข้าใจ ชัดเจน และต้องมีการวางแผนการ ดำเนินการต่าง ๆ ตามขั้นตอนตลอดจนการนำชุดกิจกรรมการสอนไปหาประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยเครื่องมือที่สามารถช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ที่ตั้งไว้เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนได้ผ่านการหาประสิทธิภาพอย่างดีแล้ว

การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการสอน

แนวทางการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการสอน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541, หน้า 494) กล่าวถึงความจำเป็นต้องทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการสอน ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

1. สำหรับหน่วยงานผลิตสื่อ หรือชุดกิจกรรมการสอน เป็นการประกันคุณภาพ ของชุดกิจกรรมการสอนนั้น

2. การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบปลายภาค ซึ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นคุณลักษณะรวมถึง ความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน ที่ทำให้ ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมองของบุคคล ที่ได้เรียนรู้ มีความสามารถด้านใดมากน้อยเพียงไร นอกจากนี้ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 29 - 30) ยังได้ กล่าวถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีองค์ประกอบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของกลุ่ม สารการเรียนรู้ที่เรียน ดังนี้

2.1 การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เป็นผลงานปรากฏออกมา การวัดแบบนี้ต้องใช้ข้อสอบการปฏิบัติ (Performance Test) ซึ่งการประเมินจะพิจารณาจากวิธีการปฏิบัติ

2.2 การวัดเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนและการวัดผลสัมฤทธิ์ ที่นิยมมักเป็นการวัดด้านพุทธิสัย หรือความรู้ ความคิดที่เป็นผลจากการเรียน การสอน

อาร์มย์ เพชรชื่น (2527, หน้า 40 - 41) ได้กล่าวถึง การวัดและทดสอบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียนสามารถทำได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบแบบอิงกลุ่ม (Norm - Referenced Measurement) เป็นการทดสอบ หรือ การวัดที่เกิดจากความเชื่อในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีความสามารถแตกต่างกัน เป็นการกระจายความสามารถของบุคคล การทดสอบแบบนี้ยึดคนส่วนใหญ่เป็นหลัก โดยพิจารณา คะแนนผลทดสอบของบุคคลนั้น เทียบกับคนอื่น คะแนนจะมีความหมาย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนของบุคคลอื่นที่สอบด้วยข้อสอบฉบับเดียวกัน

2. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ (Criterion - Referenced Measurement) เป็นการทดสอบ ที่ยึดเรื่องการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ โดยหลักในการเรียนการสอน จะต้องมุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียน ทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดประสบผลสำเร็จในการเรียน แม้บุคคลนั้นมีความแตกต่างกันก็ตาม ทุกคนควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาไปถึงขีดความสามารถสูงสุดของตน โดยอาจใช้เวลาต่างกัน ในแต่ละบุคคล วิธีการนี้นำผลการสอบวัดของแต่ละบุคคลเทียบเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่มีการเปรียบเทียบกับคนอื่นในกลุ่ม ผู้สอนใช้เกณฑ์เป็นวิธีการตัดสินพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นสำคัญ ดังนั้นเกณฑ์ หมายถึง กลุ่มของพฤติกรรมที่ได้กำหนดในแต่ละวิชาตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น อาจมีจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมหรือกลุ่มของ พฤติกรรมก็ได้ ถ้าผู้เรียนมีความสามารถเรียนไม่ถึงเกณฑ์อาจต้องมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไป เช่น การสอนซ่อมเสริม

นอกจากนี้ ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการสอน จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอน คาดหมายว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นที่พอใจ โดยทั่วไปกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงาน และการประกอบชุดกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด ต่อเปอร์เซ็นต์ ของการทดสอบหลังเรียนทั้งหมดคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ หรือประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์การกำหนดค่าให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ ซึ่งโดยทั่วไปมักตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะและเจตคติ ตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 ผู้สอนไม่ควรตั้ง เกณฑ์ต่ำ เพราะตั้งเท่าไรก็ได้ผลเท่านั้น

ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ

การผลิตชุดกิจกรรมการสอนขึ้นเป็นต้นแบบนั้น ต้องนำชุดกิจกรรมการสอนไปทดสอบ หาประสิทธิภาพ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทดสอบแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดลองนักเรียน 3 คนโดยใช้เด็กที่เรียนอ่อน ปานกลาง และเก่งคำนวณหาประสิทธิภาพ เสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จาก การทดลองแบบนี้จะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่เมื่อปรับปรุงแล้วจะได้คะแนนสูงขึ้นมาก ก่อนนำไปทดลองแบบกลุ่ม
2. ทดสอบแบบกลุ่ม (1: 10) เป็นการทดลองกับนักเรียน 6-10 คน ที่มีระดับการเรียนรู้ ต่างกันนำไปคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง
3. ทดสอบภาคสนาม (1: 100) เป็นการทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น 30-100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยกำหนดให้ ต่ำกว่าเกณฑ์ได้ไม่เกิน 2.5 เปอร์เซนต์ หากแตกต่างกันมาก ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ ของชุดกิจกรรมใหม่ โดยยึดหลักสภาพความเป็นจริงเป็นหลัก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (ม.ป.ป., หน้า 172 - 173) กล่าวว่า ในกรณีที่ประสิทธิภาพ ของชุดกิจกรรมการสอน ที่สร้างขึ้นไม่มีเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีตัวแปรที่คุมไม่ได้ เช่น สภาพ ห้องเรียน ความพร้อมของผู้เรียน บทบาทและความชำนาญในการใช้ชุดกิจกรรมการสอน ของครูผู้สอน อาจอนุโลมให้มีระดับผิดพลาดต่ำกว่ามาตรฐานไว้ 2.5% - 5 % โดยประสิทธิภาพ ของชุดการสอน ที่สร้างขึ้น อาจกำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1. ระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกิน 2.5 % ขึ้นไป
2. ระดับเท่ากับเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนเท่ากับ หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกิน 2.5 %

3. ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5% ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ในการสร้างชุดกิจกรรมการสอนต้องมีการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการสอนเสมอ เพราะชุดกิจกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพสูง ย่อมมีหลักประกันด้านคุณภาพว่าชุดกิจกรรมการสอนดังกล่าวมีความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นพอที่จะสามารถนำไปใช้วัดความสามารถของผู้เรียนได้ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ และสามารถบ่งบอกได้ว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงไร โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ และมีการดำเนินการตามขั้นตอนอย่างมีระบบ

ดังนั้นจากแนวคิดดังกล่าว ในการสร้างชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการสอน มีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526, หน้า 492 - 493) เป็นหลัก ประกอบการนำวัดดูประสงฆ์หรือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง มาวิเคราะห์ และแบ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเชิงพฤติกรรม

ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดระยอง

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดทางตะวันออกตอนล่าง ที่มีชายฝั่งติดกับอ่าวไทยเกือบหนึ่งร้อยกิโลเมตร มีทะเลเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ รายได้ของจังหวัดได้จากการประมง และธุรกิจท่องเที่ยว การทำสวนผลไม้เมืองร้อนที่มีคุณภาพ และมีสถานที่สำคัญทางด้านศิลปะและประวัติศาสตร์ที่สำคัญหลายแห่ง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางทางด้านอุตสาหกรรมของประเทศด้วย จากนโยบายของประเทศ และของจังหวัดที่ดำเนินการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ซึ่งเป็นแผนที่มีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคทุกส่วน สามารถบริหารทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้โดยจัดเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในเจ็ดกลุ่มยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญต่อการ ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีการเกื้อหนุน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน โดยจะต้องจัดการท่องเที่ยวให้มีเป้าหมายของ รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 7-8 ต่อปี และคนไทยท่องเที่ยว ภายในประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 18) ระยองจึงจัดเป็นจังหวัดหนึ่งที่ถูกจัดเป็นแหล่งการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของกลุ่มจังหวัดชายฝั่งตะวันออก และของประเทศด้วย ซึ่งประกอบด้วยจังหวัด ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ดังนั้น จังหวัดระยองจึงกำหนดการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ของจังหวัด โดยเน้น ความเป็นผู้นำด้านอุตสาหกรรม เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน และเป็นศูนย์กลาง ด้านเกษตรกรรมที่มีคุณภาพ ส่งผลให้การท่องเที่ยวที่นิยมในระยอง คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เชิงเกษตร เชิงธุรกิจ หรือ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งองค์กรและบุคคลในท้องถิ่นมีส่วนร่วม
ศักยภาพในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง มีรายได้และสามารถแก้วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจได้
ด้วยตนเอง โดยจังหวัดระยองจึงมีคำขวัญประจำจังหวัด คือ น้ำปาลาสเค็ด เกาะเสม็ดสวยหรู
สุนทรภู่กวีเอก อุตสาหกรรมก้าวน้ำ

ลักษณะทั่วไป

ที่ตั้ง

จังหวัดระยอง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย เป็นจังหวัดหนึ่งใน 7 จังหวัดใน
ภาคตะวันออกตั้งอยู่ระหว่าง เส้นรุ้งที่ 12-13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101-102 องศาตะวันออก
อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 179 กิโลเมตรตามทางหลวงหมายเลข 36

ขนาดรูปร่าง

จังหวัดระยอง มีพื้นที่ประมาณ 3,552 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 2,220,000 ไร่
คิดเป็นร้อยละ 0.69 ของประเทศไทย และมีลักษณะรูปร่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดระยองแบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ คือ

1. อำเภอเมืองระยอง
2. อำเภอแกลง
3. อำเภอบ้านค่าย
4. อำเภอปลวกแดง
5. อำเภอบ้านฉาง
6. อำเภอวังจันทร์
7. กิ่งอำเภอเขาชะเมา
8. กิ่งอำเภอนิคมน้ำ

อาณาเขตติดต่อ จังหวัดระยองมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ติดอำเภอพนัสนิคม อำเภอศรีราชา อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ทิศใต้ จรดทะเลอ่าวไทย มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 100 กิโลเมตร หรือ 8.56 % ของ

ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ทิศตะวันออก ติดกิ่งอำเภอนายายอามและกิ่งอำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตก ติดอำเภอสัตหีบ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปส่วนใหญ่ 70 % มีลักษณะเป็นลูกฟูก หรือลูกคลื่น ภูเขา มีลักษณะเตี้ยสลับพื้นที่ราบ ด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือ เป็นภูเขาสูง และป่าไม้เบญจพรรณ ลาดลงสู่อ่าวไทย ด้านทิศใต้เป็นชายฝั่งทะเล มีลักษณะของดินเป็นดินร่วนปนทรายระบายน้ำได้ดี และมีแม่น้ำที่สำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำระยอง หรือคลองใหญ่ และแม่น้ำประแสร์ มีภูเขาที่สำคัญ เช่น เขาชะเมา เขาขุนอิน เขาจอมแหเขาท่าจุค เขาตะเกาะคว่ำ และมีหมู่เกาะที่สำคัญ เช่น หมู่เกาะเสม็ดและเกาะบริวาร ได้แก่ เกาะขาม เกาะกรวย เกาะกูด เกาะปลาตีน เกาะถ้ำค้างคาว เกาะทะลุ หมู่เกาะมัน เกาะเสม็ด

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดระยอง มีลักษณะแบบมรสุมเมืองร้อน ในฤดูฝนได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้ฝนตกชุกตลอดปี ฤดูหนาวได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ระยองมีฤดูกาล 3 ฤดู อุณหภูมิของอากาศโดยเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส และปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย 1,781.77 มิลลิเมตรต่อปี

ทรัพยากรธรรมชาติ

จังหวัดระยอง มีลักษณะดินที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูก เช่น สวนผลไม้ เงาะ ทุเรียน มังคุด มันสำปะหลัง อ้อย และมีจำนวนเพียงพอสถาบันรายได้มาสู่จังหวัดเป็นจำนวนมาก แต่พื้นที่ปลูกข้าวไม่เพียงพอในการบริโภคในจังหวัด มีลักษณะหินทั้งหินชั้นและหินแปร หินปูนขาว หินอัคนี และแร่ธาตุที่สำคัญ เช่น แร่ดีบุก แร่พลอย แร่พลวง แร่สังกะสี และแร่ดินขาว นอกจากนี้จังหวัดระยองยังมีแหล่งน้ำจืด ที่สำคัญ เช่น อ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล คลองพันมา

ทรัพยากรป่าไม้ มีลักษณะค่อนข้างสมบูรณ์ ประมาณร้อยละ 23.1 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด มีทั้งป่าดิบแล้ง ป่าชายหาด ป่าไม้เบญจพรรณ และป่าละเมาะ และจังหวัดระยองมีเนื้อที่เป็นป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา และอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า

สภาพทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดระยอง เน้นภาคเกษตรกรรมมาโดยตลอด รายได้ต่อหัวโดยเฉลี่ย 42,117 บาท ซึ่งสูงเป็นอันดับ 7 ของประเทศ และสูงกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรในภาคตะวันออก ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยของประชากรในภาคตะวันออก มีรายได้เฉลี่ยเพียง 35,846 บาท ต่อปี ค่อนข้าง การผลิตด้านเกษตรกรรมมีความสำคัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งสิ้น รองลงมาคือ การอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดระยอง

ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน

ตั้งอยู่ที่วัดลุ่มมหาชัยชุมพล ถนนตากสินมหาราช เพื่อระลึกถึง คุณงาม ความดี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ชาวจังหวัดระยอง ได้สร้างศาลไว้อย่างสวยงาม ประดิษฐานพระบรมรูปหล่อในทำขึ้น เพื่อให้เป็นที่สักการะของประชาชนทั่วไป ซึ่งมักนิยมา สักการะในเทศกาลตรุษจีน หน้าศาลมีต้นสะตือขนาดใหญ่อายุประมาณ 300 ปี การเดินทางไปยัง วัดเริ่มจาก สุขุมวิทเลี้ยวเข้าถนนตากสินมหาราช ประมาณ 100 เมตร แล้วเลี้ยวซ้าย

วัดป่าประดู่

ตั้งอยู่ข้างโรงพยาบาลระยอง ห่างจากสถานีขนส่งประมาณ 700 เมตร เป็นวัดที่เก่าแก่ ที่สุดวัดหนึ่งในเขตเทศบาลเมืองระยอง มีประติมากรรมทั้งงดงาม และศักดิ์สิทธิ์ ที่คนระยองให้ ความเคารพนับถือ โดยเฉพาะพระพุทธรูปไสยาสน์ ที่เป็นพระนอนตะแคงซ้ายที่แปลกที่สุดใน ประเทศไทย

ศาลหลักเมืองระยอง

ตั้งอยู่ย่านตัวเมือง บนถนนหลักเมือง ใกล้ถนนสุขุมวิทบริเวณถนนตากสินมหาราช เป็นศาลที่สร้างขึ้นในรัชกาลที่ 5 มีอาคารเป็นศาลจีน และเป็นທີ່ประดิษฐานเสาหลักเมือง ที่ทำด้วย ไม้สักทอง

สวนศรีเมือง

ตั้งอยู่บนเกาะกลางในแม่น้ำระยอง ใกล้ที่ทำการเทศบาลเมืองระยอง จากถนนสุขุมวิท เลี้ยวขวา เข้าถนนตากสินมหาราช แล้วเลี้ยวขวาตรงข้ามสำนักงานเทศบาลระยอง มีเนื้อที่ประมาณ 70 ไร่ ซึ่งแต่เดิมเป็นแดนประหารนักโทษมาก่อน ต่อมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะให้ประชาชน พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นที่ตั้งหอพระที่ประดิษฐานพระพุทธรูปองค์อื่นเป็นพระพุทธรูป ที่ศักดิ์สิทธิ์อีกองค์หนึ่งของจังหวัดระยอง

พิพิธภัณฑสถานใหญ่วัดบ้านคอน

ตั้งอยู่ในวัดบ้านคอน ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมือง อยู่ห่างจากย่านตัวเมืองราว 5 กิโลเมตร เป็นหนังใหญ่ที่มีอายุมากกว่า 200 ปี มีการแสดงในเทศกาลประจำปีในช่วงวันสงกรานต์

ชุมชนตะพง

ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองระยองราว 9 กิโลเมตร และอยู่ริมถนนสุขุมวิท เป็นศูนย์รวมผลไม้ ระยองทั้งสด และแปรรูป ตลอดจนอาหารพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังเป็นชุมชนที่อยู่ในโครงการ ท่องเที่ยวเชิงเกษตรของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ด้วยมีวิถีชีวิตพื้นบ้านของชาวสวนให้ชม

พระเจดีย์กลางน้ำ

ตั้งอยู่บนเกาะในแม่น้ำระยอง ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง ห่างจากย่านตัวเมืองประมาณ 4 กิโลเมตร เป็นสถานที่สำคัญและศักดิ์สิทธิ์ของชาวจังหวัดระยอง ที่ถูกสร้างขึ้นในรัชกาลที่ 4 ในอดีตนักเดินเรือจากทะเลไกลจะใช้เป็นเป้าหมายในการมุ่งหน้าสู่จังหวัดระยอง พื้นที่บนเกาะเป็นป่าโกงกางที่มีคันโกงกางขนาดใหญ่ มีสะพานให้เดินเข้าชม และทุกปีในวันเพ็ญเดือนสิบสองมีการสมโภชห่มผ้าพระเจดีย์

ปากน้ำระยองและแหลมเจริญ

ตั้งอยู่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง อยู่ห่างจากย่านตัวเมืองประมาณ 4 กิโลเมตร เป็นสถานที่พักผ่อนที่นิยม สามารถชมบรรยากาศชุมชน และวิถีชีวิตชาวประมง และทานอาหารทะเลสด ช่วงวันสงกรานต์มีการก่อเจดีย์ทรายประกวดด้วย

หาดแม่รำพึง - บ้านเพ - บ้านก้นอ่าว - สวนสน

แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ศูนย์กลางอยู่ที่หาดแม่รำพึง และบ้านเพ มีถนนเลียบชายหาดเดินทางต่อเนื่องถึงกันได้ไปจนถึงสวนสน ที่นิยมกันมาก คือ เกาะเสม็ด บ้านเพ ทำให้ย่านบ้านเพคึกคักตลอดปี มีร้านอาหารของฝากประเภทอาหารสด และอาหารแห้ง เป็นแหล่งชมธรรมชาติ และพักผ่อนที่เป็นที่นิยมด้วย

หมู่เกาะเสม็ด

ตั้งอยู่ห่างจากชายฝั่งบ้านเพ ประมาณ 6 กิโลเมตร เป็นเกาะขนาดใหญ่มีพื้นที่ประมาณ 4,500 ไร่ทอดยาวจากทิศเหนือไปทางใต้ และอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เขาแหลมหญ้า - หมู่เกาะเสม็ด มีชายหาดสวยงามและสะอาดเหมาะกับการเล่นน้ำ ชมปะการัง เล่นกีฬาทางน้ำและพักผ่อน ประกอบด้วย ชายหาดและหมู่เกาะรอบ ๆ ที่เป็นที่ยอดนิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติหลายแห่ง การเดินทางสามารถข้ามฝั่งได้ที่ท่าเรือบ้านเพ ที่มีบริการให้ตลอดทั้งวันและคืนใช้เวลาเดินทางเพียง 15 - 45 นาที

แหลมแม่พิมพ์

ตั้งอยู่อำเภอแกลง ห่างจากตัวเมืองระยองประมาณ 45 กิโลเมตร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม มีชายหาดและทิวทัศน์ที่สวยงาม มีลักษณะเป็นแหลมหินใหญ่ ที่มีศาลแม่พิมพ์ตั้งอยู่ นักท่องเที่ยวนิยมไปพักผ่อน และชมอาหารทะเลราคาถูก

อนุสาวรีย์สุนทรภู่

ตั้งอยู่ตำบลบ้านกร่ำ บนทางหลวงหมายเลข 3161 ระหว่างแหลมแม่พิมพ์ และอำเภอแกลง ห่างจากแหลมแม่พิมพ์ประมาณ 4 กิโลเมตร ชาวระยองร่วมกันสร้างขึ้น เพื่อระลึกถึงสุนทรภู่กวีเอกของโลก มีรูปปั้นตัวละครในเรื่องพระอภัยมณี ที่สุนทรภู่ได้แต่งขึ้นด้วย

ปากน้ำประแสร์

ตั้งอยู่อำเภอแกลง จากแหลมแม่พิมพ์ไปตามถนนเลียบชายหาด 15 กิโลเมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองระยองประมาณ 57 กิโลเมตร เป็นแหล่งชุมชนประมง ชายหาดและร่มสันทนาการ มีวัดแหลมสน ซึ่งมีเจดีย์เก่าแก่ ที่ชาวเรือประแสร์ให้ความเคารพ ผังตรงกันข้ามเป็นบ้านตลาดประแสร์ที่เป็นชุมชนใหญ่

เขาชะเมา

เขาชะเมาเป็นที่ตั้งของเขต ที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง ห่างจากตัวเมืองระยองประมาณ 71 กิโลเมตร มีน้ำตกสวยงาม หลายชั้นสวยงาม มีป่าดิบที่อุดมสมบูรณ์ และมีเส้นทางชมน้ำตก ชมถ้ำเขาวง มีเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และผจญภัยด้วย

สวนสุภัทราแลนด์

ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย อยู่ห่างจากตัวเมืองระยองราว 20 กิโลเมตร เป็นสวนผลไม้เอกชน ที่นำนักท่องเที่ยวเที่ยวเชิงเกษตรกรรมในเนื้อที่ประมาณ 700 ไร่ มีการบริการชมผลไม้ฟรี และรถนำเที่ยวด้วย เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มใหญ่

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ทฤษฎี และแนวคิดเป็นหลักเกณฑ์ อันเป็นผลสรุปจากการค้นคว้า การทดลอง และการวิจัย ที่มีบทบาทสำคัญในการสอนภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้ ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อม การผลิตสื่อการเรียนการสอน ที่ช่วยให้การเรียนรู้ภาษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูผู้สอนควรศึกษาให้กว้างและหลากหลายในการเลือกนำมาใช้ ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และความต้องการของครูผู้สอนเอง ตลอดจนการสนทนาระหว่างนโยบาย หรือ การจัดการศึกษาของสถานศึกษา Richards and Rodgers (1986, p. 118) ปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็น และเพื่อประโยชน์การติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อการประกอบอาชีพ ตลอดจน เพื่อให้สามารถนำประเทศสู่การแข่งขัน ด้านเศรษฐกิจ ความเข้าใจความแตกต่าง ทางการเมือง วัฒนธรรมและยังช่วยให้สามารถสื่อสารกับต่างชาติได้ถูกต้อง เหมาะสม มั่นใจ จนสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรม เอกลักษณ์ไทยสู่สังคมโลกได้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ จึงเป็นพื้นฐาน เป็นองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ ที่เสริมสร้างพื้นฐาน ความเป็นมนุษย์ในการคิด และทำงานอย่างสร้างสรรค์ มีการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่พึง ประสงค์ มีองค์ความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรมจริยธรรม และการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษา จึงเป็นการเรียน ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และ

การงานอาชีพ การใช้ทักษะภาษาที่เหมาะสม ย่อมช่วยให้ผู้เรียนได้ความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว และการเรียนรู้ภาษาที่ดีผู้เรียนต้องมีโอกาสได้ใช้ฝึกทักษะทางภาษาให้มากที่สุดทั้งในและนอกห้องเรียน (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 2) ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาของชุดกิจกรรมการสอนที่สร้างขึ้น จึงได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 แนวคิดหลัก ศึกษาหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 1 รูปแบบและ 1 วิธีการสอนดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ

1.1 ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้

1.2 ด้านภาษาศาสตร์

1.3 ด้านการรับรู้ภาษา

2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนภาษาอังกฤษ

2.1 หลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาต่างประเทศ

2.2 รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

2.3 วิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ

แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาของชุดกิจกรรมการสอนที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจำนวน 3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ คือ

ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้

แนวคิดและหลักการทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในการเรียน

การสอนภาษานั้น สามารถช่วยให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียน บรรลุจุดมุ่งหมายเกิดการเรียนรู้ทางด้านภาษาอย่างมีความหมายได้ ชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวนี้ได้นำ แนวคิดด้านการเรียนรู้ทางจิตวิทยาการศึกษานำมาประยุกต์มาใช้ 2 แนวคิด คือ

กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavior Theories)

แนวคิดหลักของกลุ่มพฤติกรรมนิยมนี้ มองการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผล

มาจากประสบการณ์ ที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง จนเกิดเป็นความเคยชินกลายเป็นนิสัยได้ มีการเลือกตอบสนองตามที่ตนเองพอใจมากที่สุดเพื่อการฝึกหัด และกระทำซ้ำ

ต่อไป หากมีการเสริมแรงที่เหมาะสมสามารถเพิ่มการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ และกลุ่มนี้มีความเชื่อว่าภาษาเป็นเรื่องของนิสัย หรือความเคยชินการเรียนรู้ภาษา คือ การเลียนเสียง การเลียนแบบ ดังนั้นการสอนภาษาจึงมุ่งที่จะสร้างนิสัย ให้พูดภาษาใหม่ได้อย่างคล่องแคล่ว เน้นเนื้อหาที่จะพูด การสอนจึงเน้นการเลียนแบบ หรือ พูดซ้ำ ๆ เพื่อจดจำไว้ในสมอง บทเรียนจะจัดเตรียมจากผลการเปรียบเทียบภาษาของคนกับภาษาที่จะเรียนด้านระบบเสียงและรูปประโยค ส่วนใดมีความแตกต่างกันจะต้องฝึกให้มาก (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540, หน้า 32)

จากแนวคิดนี้ ผู้วิจัยจึงศึกษาและนำไปใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของชุดกิจกรรมการสอน โดยการเลือกหลักการและแนวคิดของจากนักจิตวิทยาของกลุ่มพฤติกรรมนิยมนี้ ที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากชุดกิจกรรมการสอนที่สร้างขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

หลักการเรียนรู้ ของ สกินเนอร์ (Skinner, 1958) ที่มองการเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องของการตอบสนองต่อสิ่งเร้าของอินทรีย์ และมองว่าการเรียนรู้เกิดจากการวางเงื่อนไขแล้ว มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่กระตุ้นหลายครั้งจนกลายเป็นนิสัย โดยนิสัยเกิดขึ้นเมื่อทำอะไรแล้วได้รับการเสริมแรง หรือรางวัล ซึ่งมีผลต่อการเลียนแบบ จดจำและนำมาใช้อีกเมื่อมีการเสริมแรง หรือพบสิ่งเร้าที่เหมือน หรือใกล้เคียงสถานการณ์เดิม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนโครงสร้าง ไวยากรณ์ หน้าที่ของภาษา และกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษาทั้งทางการฟัง พูด อ่าน และเขียน คือ

1. กิจกรรมการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษในกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหน่วย ผู้เรียนต้องฝึกทักษะภาษาอังกฤษจากชั้นง่ายจนถึงขั้นที่ได้ตอบได้โดยอัตโนมัติเมื่อถูกกระตุ้นจากสื่อ จากสถานการณ์ที่กำหนด สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และสถานการณ์จริงที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลา และมีความหลากหลาย

2. สื่อ หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นสิ่งเร้าชนิดหนึ่งของชุดกิจกรรมการสอน เป็นสื่อที่น่าสนใจ ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ง่ายต่อการเลียนแบบและฝึกฝน มีความสะดวก สามารถใช้ง่าย และภาษาที่ใช้เป็นของเจ้าของภาษาโดยตรง ผู้เรียนย่อมเกิดความอยากใช้ภาษา ฝึกหัด และทำกิจกรรมจนตนเองมีความมั่นใจ และมีความพร้อม จนสามารถนำภาษาไปใช้ได้ สถานการณ์จริงได้ในที่สุด

3. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในชุดกิจกรรมการสอนแต่ละหน่วยได้กำหนดไว้ชัดเจน เขียนเป็นเชิงพฤติกรรมที่สังเกตได้จนบ่งบอกความสามารถของผู้เรียนในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ได้จริง

4. กำหนดการประเมินตามสภาพจริงในการสังเกตพฤติกรรมในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนในชุดกิจกรรมการสอนที่สร้างขึ้น เพื่อใช้ในการเตรียม ปรับปรุงและพัฒนาสื่อ หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน

5. จัดสภาพ และบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียน และเอื้อต่อการใช้ภาษาอังกฤษ มีความสะดวก สวยงาม และปลอดภัย

6. กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละชุดกิจกรรมการสอนมีการใช้คำถาม การให้แรงเสริม และการทำต้นแบบจากครู หรือสื่อที่จัดหาให้ เช่น วีดิทัศน์ เทป ใบกิจกรรม หรือบทบาทสมมติ หรือสถานการณ์ที่กำหนด เป็นสิ่งเร้าให้กับผู้เรียนได้ฝึกฝน

หลักในการเสริมแรงของสกินเนอร์ ที่มีความเชื่อว่าแรงเสริมเป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรม หรือการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นอาศัยหลักการที่ผู้เรียนจะสนองตอบสิ่งเร้า ถ้ามีการเสริมแรงที่ถูกต้อง และจะกระทำบ่อยจนสามารถเรียนรู้ภาษาได้ในสถานการณ์อื่นหรือแตกต่างได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนต้องมีการเสริมแรงให้นักเรียนอยู่เสมอ ควรให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนและเวลาเพื่อให้ผู้เรียนชุดกิจกรรมการสอนมีความอดทน และมานะในการทำงานในแต่ละกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการเชื่อมโยงสัมพันธ์การเรียนรู้ทางภาษา ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าที่เป็นกิจกรรมทางภาษา รวมทั้งสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาที่สามารถทำให้ผู้เรียนรับรู้ได้ และมีการตอบสนองเกิดขึ้น มีการฝึกหัด หรือการกระทำซ้ำ จนเกิดเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาที่แสดงออกมาได้อย่างคล่องแคล่ว และทำให้เกิดความรู้สึก มีทัศนคติที่ดี และการมองเห็นคุณค่าต่อการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนได้ในที่สุด ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ครูควรสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษมากที่สุด มีการสร้างสถานการณ์สมมติ สถานการณ์จำลอง หรือนำผู้เรียนสู่สถานการณ์จริง นอกจากนี้ในกิจกรรมการเรียนการสอนควรใช้สื่อที่ใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นธรรมชาติจากเจ้าของภาษาโดยตรง

หลักการคาดหวังได้รับรางวัล ที่ใช้แนวคิดที่ใช้รางวัลเป็นแรงขับ ให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษา โดยครูผู้สอนควรเตรียมระดับการให้ความชมเชย และการเสริมแรงแก่ผู้เรียนแม้ระยะสั้นก็ตาม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในความสามารถของตน หรือส่งเสริมให้ผู้เรียนให้รางวัลซึ่งกันและกัน ในการจัดการเรียนการสอนในชุดกิจกรรมการสอน ครูควรให้แรงเสริมกำลังใจ และ กระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเต็มความสามารถ ในการฝึกทักษะการใช้ภาษา หรือการแสดงออกในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ครูไม่ควรเน้นเรื่องไวยากรณ์ และแก้ไขข้อผิดพลาดทันที และกิจกรรมประเมินผลตามสภาพจริงผู้เรียนควรมีบทบาทร่วมในการสร้างเกณฑ์ประเมินกับครูและเพื่อนด้วย เพื่อสร้างความมั่นใจกับตนเองได้

กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive Theories)

กลุ่มปัญญานิยมนี้มีแนวคิดหลักว่า บุคคลหรือผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้ต้องใช้ประสาทรับรู้และการรับรู้ของบุคคลแต่ละบุคคล และใช้สติปัญญาเป็นตัววิเคราะห์ข้อมูล แล้วเก็บสะสมประสบการณ์ไว้เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาใหม่เป็นกระบวนการของการค้นพบ และเข้าใจความสัมพันธ์ต่าง ๆ การเรียนรู้เกิดจากการมองเห็นความสัมพันธ์ของปัญหา จนเกิดความเข้าใจที่เรียกว่าการค้นพบข้อเท็จจริง การเรียนรู้นี้ต้องอาศัยกระบวนการทางสมอง และสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละคน (สรวงศ์ โค้วตระกูล, 2541, หน้า 198 - 199) เมื่อนำมาใช้ในการบวนการเรียนภาษาของมนุษย์ที่มีขอบเขตกว้างขวาง เป็นกระบวนการอิสระเพราะเราสามารถสร้างประโยคใหม่อยู่ตลอดเวลา การเรียนภาษาเป็นสัญชาตญาณ เด็กสามารถใช้และเข้าใจภาษาที่ไม่เคยได้ยินมาก่อนได้ ทั้งนี้การเรียนรู้เป็นกลไกตามธรรมชาติ การพูดภาษาได้อย่างคล่องแคล่วนั้น ผู้เรียนต้องมีความสามารถที่จะเข้าใจภาษาที่มีอยู่ในตัวเอง การสอนภาษาจึงมุ่งให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมดของภาษา การสอนภาษาควรสอนระบบของภาษาด้วย เพราะคนเราใช้ภาษาเป็นไปตามกฎเกณฑ์ ดังนั้น ครูผู้สอนสามารถสรุปใช้แนวคิดของกลุ่มปัญญานิยม กับการเรียนการสอนภาษาของชุดกิจกรรมการสอนได้ ดังนี้

1. หลักการในการแก้ปัญหาของโคห์เลอร์ (Kohler) ซึ่งมีความเชื่อว่าสามารถช่วยในการเรียนรู้ภาษาได้ โดยผู้เรียนต้องพิจารณาสิ่งเร้าหรือ โครงสร้างของภาษาโดยรวมก่อน แล้วค่อยแยกเป็นส่วนย่อย เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยเหล่านั้น จนในที่สุดสามารถเกิดความคิดหรือเห็นช่องทางในการแก้ปัญหา แล้วเกิดการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ จนสามารถนำภาษาไปใช้ได้ อย่างถูกต้อง ดังนั้นในชุดกิจกรรมการสอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากสื่อ กิจกรรมการเรียนการสอน ที่จัดให้อย่างมีจุดมุ่งหมาย มีการฝึกฝนตามขั้นตอน จนผู้เรียนมีความรู้ ความมั่นใจ สามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง และ สถานการณ์จริงในที่สุด ซึ่งการเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ และมีความพร้อมที่จะใช้ภาษาของตน รู้จักแก้ปัญหาเมื่อเผชิญปัญหาให้เหมาะสม จนสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติให้เข้าใจอย่างมั่นใจ

2. หลักการของกฎการเติมเต็ม ในชุดกิจกรรมการสอนผู้สอนสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการสร้างสื่อการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาได้ เช่น การสอนและการทดสอบที่ใช้หลักการให้ภาพ หรือข้อความที่ไม่สมบูรณ์ แล้วให้ผู้เรียนใช้จินตภาพ และนำความรู้ที่มีอยู่เติมเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์ และการกำหนดคำศัพท์ โครงสร้างของประโยค ในชุดกิจกรรมการสอนนี้ ได้สังเคราะห์เนื้อหาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สังเคราะห์คำศัพท์จากคลังคำศัพท์แล้วโดยการวิเคราะห์คำศัพท์ที่เรียนมาแล้วในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 4 แล้วครูจึงเติมเต็มคำศัพท์ใหม่ที่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียนของผู้เรียนเข้าไปในเนื้อหาที่ใช้สอน

3. หลักการของกฎความคล้าย ในชุดกิจกรรมการสอน ผู้สอนได้จัดบรรยากาศในห้องเรียนภาษาให้มีลักษณะใกล้เคียง หรือมีการใช้ภาษาต่างประเทศตลอดเวลาเรียน และเป็นกิจกรรมที่ใช้ภาษานั้นได้จริงซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความสุข และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนภาษา และใช้ภาษาในสถานการณ์นั้นได้อย่างมีความหมาย และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่นักเรียนใช้ในห้องเรียนผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษตามแบบที่กำหนดให้ทุกอย่าง ผู้เรียนสามารถสร้างประโยคที่มีความคล้ายมีความหมายใกล้เคียงได้ จนสามารถสื่อสารกับผู้อื่นเข้าใจ

4. หลักการของกฎความใกล้ชิด ที่มีความเชื่อว่าทุกสิ่งที่อยู่ใกล้ชิดกันจะถูกรับรู้ด้วยกัน ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอนได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างเต็มความสามารถ กับเพื่อน และครูผู้สอนอย่างใกล้ชิด และการจัดสื่อการเรียนการสอน ควรมีความพร้อมที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ทันทีอย่างเป็นระบบ

5. หลักการของกฎการต่อเนื่อง ผู้สอนควรอธิบายโครงสร้าง และไวยากรณ์ของภาษาเป็นพื้นฐาน ก่อนที่จะให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ หรือปฏิบัติในสถานการณ์จริง และการดำเนินการสอนของชุดการสอนจะต่อเนื่องกันตั้งแต่ชุดแรกจนถึงชุดสุดท้ายตามระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละชุด กิจกรรมการสอน เพราะผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้เนื้อหาที่สัมพันธ์กันทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นภาพรวมจากส่วนย่อยที่ได้เรียนมารวมกัน

6. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางปัญญาของพีเจตต์ (Piaget, 1952) ที่มีความเชื่อว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยการสร้างองค์ความรู้ขึ้นในใจเองและหาโอกาสค้นพบด้วยตนเอง และเป็นผู้ลงมือกระทำเอง และต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชุดกิจกรรมการสอน แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โครงสร้างและไวยากรณ์ของภาษาได้ถูกต้องและใช้อย่างคล่องแคล่ว จนสามารถนำไปใช้ได้จริงจากประสบการณ์ตรงของผู้เรียนเอง ครูผู้สอนต้องมีการใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้ภาษา คือ วิธีการส่ง หรือให้ความรู้แก่ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ภาษาออกมาได้ด้วยตนเอง จัดการหาวิธีดำเนินการเรื่องเวลา จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียนให้มากที่สุด จนผู้เรียนเกิดความรู้ และนำภาษาไปใช้เหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้เอง เช่น การฝึกหัดตามแบบใบกิจกรรม แล้วผู้เรียนสร้างสถานการณ์ หรือ

บทสนทนาในบทบาทสมมติด้วยตนเอง กลุ่มได้อย่างอิสระ สามารถนำเสนอหน้าชั้นเรียนได้ นอกจากนี้ครูผู้สอนควรมีการออกแบบ การเรียนการสอนภาษาที่เน้นความสำคัญของปัจเจกบุคคล เป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละบุคคลสามารถนำความรู้ทางภาษาดามความสามารถของแต่ละคน

7. หลักกระบวนการจูงใจของแบนดูรา (Bandura, 1977 อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541, หน้า 200) ที่มีความเชื่อว่าผู้เรียนจะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เนื่องจากการคาดหวังจากการเลียนแบบจะนำประโยชน์มาให้ เช่นการได้รับแรงเสริม ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอน ครูผู้สอนควรใช้สภาพแวดล้อมให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษา โดยการจูงใจผู้เรียน หรือสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน เกิดความรู้สึกรักอยากเรียนรู้ และใช้ภาษาในสถานการณ์นั้น และการใช้แรงจูงใจ นั้น เป็นหลักการที่เน้นเรื่องที่แสดงถึง การให้รางวัลมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อการจูงใจผู้เรียน เพราะลักษณะของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นนั้น เกิดจากความต้องการ ความจำเป็นภายในของผู้เรียนที่ต้องการให้รางวัลกับตัวเอง ทั้งนี้สังเกตจากการแสดงออก การทำงานในชั้นเรียนของผู้เรียน โดยครูผู้สอนเองไม่ได้มีบทบาทเพียงสอนอย่างเดียวควรมีบทบาทเป็นผู้ออกแบบหาแรงจูงใจ การบริการ แนะนำแก่ผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรม หรือผลิตชิ้นงาน ซึ่งผู้เรียนมีแรงจูงใจได้ถ้าสภาพการเรียนการสอนมีความสนุก น่าสนใจ หรือท้าทาย

8. หลักการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ ของ แบนดูรา ที่มองการเรียนภาษา มีการแบ่งออกเป็นหน่วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสังเกต ผึกซ้ำ ๆ และเลียนแบบจนปฏิบัติตามได้ และเชื่อมั่นในขั้นการรับรู้และการเรียนรู้ภาษา ที่สามารถนำภาษาไปใช้ภาษาได้จริงอย่างมีความหมาย ในการจัดการเรียนการสอนจึงเน้นการเลียนแบบจากสถานการณ์ที่กำหนด การฟัง การออกเสียงที่ถูกต้องและเป็นธรรมชาติจากเจ้าของภาษาจากสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน เช่น เทป วีดิทัศน์ที่บรรยายด้วยเสียงของเจ้าของภาษา

9. หลักความพร้อม ซึ่งการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด ต้องให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนก่อน หรือ พร้อมที่จะตอบสนอง โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของชุดการสอน ครูผู้สอนควรมีการสอนความรู้เกี่ยวกับโครงสร้าง ไวยากรณ์ การออกเสียง การแสดงบทบาทสมมติ เหมาะสมกับผู้เรียนและฝึกฝนก่อนนำไปใช้จริง จนสามารถสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน เกิดทัศนคติที่ดี ที่จะนำภาษาอังกฤษไปใช้จริง หรือมีความพร้อมที่จะใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ในชีวิตจริง ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาให้กับผู้เรียน

ด้านภาษาศาสตร์

นักภาษาศาสตร์ มองการศึกษามานุษยวิทยาเป็นการศึกษาภาษาที่มีสองมิติ คือ มิติ การเน้นรวมทั้งการศึกษาโครงสร้าง ไวยากรณ์ กฎเกณฑ์ และการใช้ภาษา กับการประยุกต์ใช้ แนวคิดด้านโครงสร้าง ไวยากรณ์และกฎเกณฑ์ ไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง โดยมีกลยุทธ์ของการเรียนรู้ภาษา และการสอนภาษาที่เน้นการศึกษาระบบของภาษาเอง และผู้เรียนที่มีความสามารถในการจัดการกับระบบที่ซับซ้อนของภาษานั้นได้อย่างมีความหมาย รวมทั้งเป็นทัศนคติ และองค์ความรู้ ซึ่งมีผลจากการศึกษาธรรมชาติของภาษา เช่น การสื่อสาร กิจกรรมทางสังคม ภาษาของแต่ละบุคคล เทคนิคแห่งการพูดของแต่ละบุคคล ความสามารถในการใช้ภาษาในสังคม ความถูกต้องทางภาษา ตลอดจนความหลากหลายภาษาในแต่ละท้องถิ่น (Lyons, 1968, p. 35) นอกจากนี้ ภาษาศาสตร์ ยังเป็นการศึกษาความสามารถทางภาษาของมนุษย์ ที่มีระดับลึกและระดับผิว ทั้งนี้ โดยระดับลึกจะเป็นการรู้ภาษา หรือรับภาษา ทั้งทางด้านกลไก กฎเกณฑ์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างของภาษาที่จำกัด แต่สามารถสร้างประโยคขึ้นได้มากมายบนพื้นฐานที่คล้ายกัน หรือซ้ำกัน ส่วนระดับผิวจะเป็นการนำความรู้หรือภาษาที่รับมาใช้เป็นภาษาพูดออกมาใช้ โดยมนุษย์ทุกคนสามารถรู้ภาษาและใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ดังนั้น นักภาษาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางภาษา จึงได้นำภาษาศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภาษาเพื่อศึกษาภาษาของตนหรือภาษาต่างประเทศ และนำมาเป็นเครื่องมือในการสื่อความคิดหรือสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนศึกษาภาษาให้รู้และเข้าใจลักษณะของภาษาในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นสื่อ หรือตัวกลางให้มนุษย์สื่อสารกันได้โดยศึกษาการทำงานและหน้าที่กลไกที่เป็นส่วนประกอบของภาษา สำหรับครูผู้สอนได้ความรู้จากการวิเคราะห์ภาษาที่จะสอนที่เป็นภาษาต่างประเทศแล้ว การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อแตกต่างของภาษานั้นกับภาษาแม่ของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและฝึกฝนพิเศษ (ศรีวิไล พลมณี, 2545, หน้า 99) ภาษาศาสตร์ยังเป็นการศึกษาตัวภาษาในฐานะที่เป็นเนื้อหาของตัวภาษาเอง และเป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ ค้นหาและเป็นความพยายามที่จะตอบคำถามต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษา เช่น ภาษาประกอบขึ้นด้วยอะไร ส่วนประกอบของภาษามีความสัมพันธ์กันอย่างไร ภาษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ทำไมภาษาจึงเปลี่ยน ทำไมมนุษย์ในสังคมเดียวกันจึงใช้ภาษาต่างกัน โดยคำถามเกี่ยวกับภาษามีมากมายหลายชนิดเพราะภาษาเกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์ทุกแง่มุม การเลือกคำถามขึ้นอยู่กับผู้ถามมองในด้านใด ก่อให้เกิดการศึกษาภาษาศาสตร์มีหลายแนวคิด หลายด้าน ซึ่งบางด้านมีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นและศาสตร์อื่นด้วย นอกจากนั้น การสอนภาษาศาสตร์ ยังเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนซึ่งอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎี แนวคิดและ

วิธีการ คือ การศึกษาถึงความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหา และหน้าที่ของภาษา การใช้ภาษาในสังคมที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน และการนำภาษาไปวิเคราะห์เพื่อนำภาษามาใช้ได้จริงและถูกต้อง ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชุดกิจกรรมการสอนจึงได้นำแนวคิดและวิธีการของภาษาศาสตร์ มาประยุกต์ใช้ 2 แนวคิด คือ

1. แนวคิดจากนักภาษาศาสตร์กลุ่มปฏิวัติ (Transformational - Generative Grammar School) ของ ชอมสกี (Chomsky, 1957) ที่ได้เขียนหนังสือเรื่อง Syntactic Structure และปี 1965 เรื่อง Aspect Theory of Syntax ที่มองภาษาของมนุษย์มี 2 ระดับ คือ ระดับลึก และระดับผิว โดยระดับลึกเป็นระดับของภาษาอยู่ในความคิด เป็นระดับที่คนพูดอยู่ในกระบวนการจัดเรียบเรียงรูปประโยค ส่วนระดับผิว คือ ระดับของภาษาที่ใช้พูดกันและการศึกษาของมนุษย์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับความรู้ในภาษา (Competence) และการใช้ภาษา (Performance) ทั้งนี้ความรู้ในภาษา คือ สิ่งที่ทำให้ผู้พูดสามารถใช้ภาษาได้สร้างประโยคใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้อย่างไม่มีขอบเขตและสร้างประโยคใหม่ต่าง ๆ ในภาษาของตนเอง และเข้าใจได้อย่างไม่มีจำกัด ส่วนการใช้ภาษาเป็นสภาพจริงย่อมมีการผิดพลาดเกิดขึ้นได้ แม้ผู้พูดภาษามีความรู้ในภาษานั้นก็ตาม นอกจากนี้ภาษาและการใช้ภาษาของมนุษย์ มีจุดหมายที่แตกต่างจากนักภาษาศาสตร์สมัยก่อนโดยเปลี่ยนมาเป็นการเขียนไวยากรณ์ เพื่อวางมาตรฐานในการพูด การเขียนที่ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน และนักภาษาศาสตร์กลุ่มนี้ต้องการเป็นนักวิทยาศาสตร์ แต่ไม่ต้องการแค่วิเคราะห์ภาษาเท่านั้น ยังแยกแยะภาษาเป็นส่วนต่าง ๆ ซึ่งการวิเคราะห์สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ ทั้งนี้จุดหมายในการตั้งทฤษฎีภาษาขึ้นมาเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในภาษาว่า ภาษาคืออะไร ประกอบขึ้นด้วยอะไร คุณสมบัติที่มีความเหมือนและความแตกต่าง และประโยคที่ถูกและผิดในภาษาเป็นอย่างไร โดยทั้งนี้ไวยากรณ์ หมายถึง กฎในภาษาเกี่ยวกับ เสียง คำ หรือประโยคที่เป็นความรู้ที่ผู้ใช้ภาษามีอยู่และนำไปใช้ในการออกเสียง สร้างคำ และสร้างประโยค โดยมีหลักการว่า ทฤษฎีทางภาษาที่ดี ต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องเรื่องเสียง (Phonological Component)
2. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความหมาย (Semantic Component)
3. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับประโยค (Syntactic Component)

ทั้งนี้แต่ละส่วนประกอบด้วย กฎ ทั้ง เสียง ความหมายและประโยค ที่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การวิเคราะห์เสียง อาจต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับ คำ หรือประโยค หรือการวิเคราะห์คำอาจต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับเสียงและประโยค ทั้งนี้ส่วนที่เกี่ยวข้องกับประโยค เป็นระดับลึก ส่วนเสียงและความหมายเป็นระดับผิวโดยไวยากรณ์ของกลุ่มปฏิวัติ เป็นการแสดงให้เห็นว่า ประกอบด้วยส่วนสำคัญต่าง ๆ ที่ส่วนแรกจะอยู่ในรูปประโยคบอกเล่าธรรมดา ส่วนที่เป็นประโยคคำถาม

ประโยคคำสั่งและประโยคปฏิเสธ จะใช้ประโยคที่ยาวขึ้นจากการเชื่อมประโยคหลายประโยค หรือการพูดบอกเล่าแต่ใช้วิธีพูดหลายแบบต้องใช้กฎที่สองที่ว่า ด้วยการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประโยคที่ถูกสร้างขึ้นโดยกฎแรก ซึ่งการดัดแปลงอาจเป็นการเติมคำ การตัดคำบางคำ การย้ายตำแหน่งของคำบางคำ การเชื่อมคำ การเชื่อมประโยคเข้าด้วยกัน หรือการใช้คำใหม่แทนที่คำบางคำ อย่างไรก็ตามประโยคที่เกิดด้วยโครงสร้างของประโยค ยังเป็นประโยคที่ยังไม่สมบูรณ์ หรือเป็นประโยคที่ยังไม่สามารถนำมาใช้พูดจากันได้และเป็นประโยคที่อยู่ในโครงสร้างระดับลึกอยู่ เมื่อใช้กฎส่วนที่สองเปลี่ยนแปลงแล้ว จึงกลายเป็นประโยคที่ใช้พูดจากันหรือเป็นประโยคโครงสร้างระดับผิว ดังนั้น กฎเปลี่ยนแปลงจะทำหน้าที่เชื่อมประโยคในโครงสร้างระดับลึกกับโครงสร้างระดับผิว นอกจากนี้ ซอมสกี ยังได้ศึกษากระบวนการในจิตและสมองของคน มีผลต่อพฤติกรรมทางวาจา ซึ่งสมองมีความสำคัญที่จะทำงานได้ก็ต่อเมื่อมีการวางแผน หรือตั้งโปรแกรมให้ทำงานและคนเราพูดออกมาเพราะถูกวางแผนโปรแกรมมาแล้วโดยสมองถูกสร้างมาให้มีเครื่องมือทำงานด้านภาษาที่เรียกว่า LAD (Language Acquisition Devices) โดยทั้งนี้ LAD ในสมองของมนุษย์ สามารถทำงานได้ 3 ประการ คือ

1. ความสามารถในการตั้งสมมติฐาน และการทดสอบ โดยผู้เรียนสามารถตั้งสมมติฐานโดยการมองเห็นความคล้ายคลึงในระบบทางภาษา เช่น ระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ แล้วทดลองใช้จนพบกฎเกณฑ์ และลักษณะการเรียนรู้ของเด็กจะมีลักษณะเรียนรู้หลายอย่างพร้อมกัน เหมือนขดลวดสปริง (Spiral - Multi - Dimension) ไม่ใช่เป็นการเรียนภาษาทีละอย่างเป็นเส้นตรง

2. ความสามารถในการรู้จักความเป็นสากลของภาษา โดยความสามารถนี้ของ LAD ช่วยอธิบายให้ทราบว่า ผู้เรียนที่เป็นเด็กเรียนภาษาได้เร็วและถ้าเรียนสองภาษาก็จะกลายเป็นผู้ที่ใช้สองภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่ง ซอมสกี มีความเชื่อว่า โดยพื้นฐานแล้วภาษาแต่ละภาษามีส่วนเหมือนกันด้านส่วนประกอบ หน่วยเสียง หรือด้านโครงสร้างและผู้เรียนทุกคนเกิดมาพร้อมกับความรู้ในสิ่งนี้อยู่แล้ว เหมือนถูกตั้งโปรแกรมไว้เป็นอย่างดีโดย LAD

3. กลไกความสามารถการประเมินผล และการทดสอบ โดย LAD สามารถทำงานในการประเมินผลถ้อยคำ หรือภาษาที่ผู้เรียนสร้างขึ้นมาว่าเป็นที่ยอมรับหรือไม่ ผู้เรียนจะลองฝึกลองถูกกฎของตนจนกระทั่งพบกฎที่ดีที่สุดในการสื่อสารนั้น

สามารถสรุปได้ว่า ตามแนวคิดทางด้านภาษาศาสตร์เชิงไวยากรณ์ปริวรรตนี้ มีกระบวนการการเรียนรู้ภาษา ทั้งที่เป็นโครงสร้างลึกและโครงสร้างผิวโดยระดับการเรียนรู้มี 2 ระดับ คือ ระดับรู้ภาษา และระดับนำภาษาไปใช้ ดังนั้นผู้เรียนภาษาได้คือนั้น ต้องเป็นบุคคลที่สามารถเรียนภาษาและนำภาษาที่มีกฎเกณฑ์ไปใช้ได้อย่างไม่สิ้นสุดโดยมีสมองที่เรียกว่า LAD เป็นส่วนสร้างภาษาให้กับมนุษย์ และเป็นไปอย่างอัตโนมัติ ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาออกมาได้โดยการลองฝึกลองถูกจนสามารถค้นพบกฎที่ถูกต้อง แล้วจึงนำไปใช้สื่อสารได้อย่างมีความหมาย

จากแนวคิดของภาษาศาสตร์เชิงไวยากรณ์ปริวรรต จึงมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชุดกิจกรรมการสอนได้ ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนสามารถสร้างประโยคได้มากมายและไม่สิ้นสุด และประโยคที่เกิดจากกฎนั้นเป็นประโยคที่ถูกต้องโดยมีกฎเกณฑ์ของภาษากำหนด
2. ผู้เรียนสามารถใช้ กฎทางภาษา สามารถใช้กับประโยคที่มีพื้นฐานคล้ายกันซ้ำกันได้หลายครั้ง
3. ผู้เรียนสามารถใช้วิธีการแยกประเภทของประโยคพื้นฐาน และประโยคที่แปลงไปจากประโยคพื้นฐาน โดยการใช้กฎเกณฑ์ของการเปลี่ยนแปลง เช่น การเพิ่มคำ ตัดคำ รวมคำ และใช้คำแทนที่
4. ความสามารถของผู้เรียนทางภาษา เกิดจากความเชื่อว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมความสามารถในการเรียนภาษาทำให้เข้าใจ และนำกฎเกณฑ์ของภาษาไปใช้อย่างถูกต้อง
5. ผู้สอนสามารถอธิบายความหมายหลายนัยของประโยค โดยอาศัยการอธิบายข้อแตกต่างระหว่างโครงสร้างส่วนลึกและโครงสร้างส่วนผิว
6. การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนเกิดจากความสามารถภายใน (Competence) และความสามารถภายนอก (Performance) โดยผู้เรียนสามารถแสดงออกการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่หลากหลายและนำเสนอการใช้ภาษาอังกฤษ ชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์
7. การให้ความสำคัญต่อความหมายในการวิเคราะห์ไวยากรณ์ ซึ่งมีผลทำให้เกิดบทสนทนา การถอดความ การเรียนกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ และคำศัพท์ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงรูปประโยค
8. การใช้ภาษาของผู้เรียนสามารถสะท้อนถึงลักษณะสังคม และวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษานั้น
9. การสื่อสารที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางภาษา ประกอบขึ้นด้วยระบบของภาษา ผู้พูด เนื้อหาที่ส่งถึงผู้ฟัง ผู้รับ วิธีการสื่อสาร สถานการณ์ บริบท และกรอบการอ้างอิงซึ่งผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจร่วมกัน
10. บทบาททางสังคมของความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ทำให้เกิดการใช้ภาษาที่แตกต่างกัน
11. พฤติกรรมทางภาษา ขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคม เช่น อายุ เพศ ฐานะทางสังคม และบทบาททางสังคม สภาพแวดล้อมทั้งทางโรงเรียนและที่บ้าน

12. ความเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างภูมิศาสตร์ สังคม มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบภาษา

2. แนวคิดจากนักภาษาศาสตร์แนวใหม่

จากแนวคิด ของ ชอมสกี (Chomsky, 1968, p. 69) ที่เป็นผู้นำเสนอไวยากรณ์ปริวรรต ได้แสดงถึงพัฒนาการทางความคิดของตนเอง เรื่องลักษณะภาษาของมนุษย์ที่เป็นสากล โดยเน้นการเรียนรู้ภาษาของเด็กที่มองว่า เด็กไม่ว่าชนชาติใดย่อมมีความสามารถเรียนรู้ภาษาที่ตนเองพบและใช้อยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า ภาษาทุกภาษามีลักษณะร่วมกัน และไวยากรณ์ที่เด็กใช้มีลักษณะเป็นคุณสมบัติภายในที่ผู้พูดภาษามีเหมือนกันทุกคน ทั้งนี้สังคมที่แตกต่างอยู่รอบตัวผู้เรียนมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาน้อย ดังนั้นนักภาษาศาสตร์สังคม จึงมองว่าไวยากรณ์ของ ชอมสกี มีลักษณะคุณสมบัติภายในที่ตัดขาดจากสังคมเป็นไวยากรณ์ที่ไม่เป็นจริงตามธรรมชาติ หรือเป็นไวยากรณ์ที่ขาดลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ไป แม้มีลักษณะที่เป็นสากลและหลากหลายก็ตาม (ปราวณี กุลละวณิช, 2545, หน้า 65) ดังนั้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ได้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบของภาษาสมัยใหม่ที่แตกต่างจากของ ชอมสกี โดยไม่เน้นกฎของภาษาแต่นับระบบของภาษา หรือโครงสร้าง และหน้าที่ของภาษามากกว่า ซึ่งมีผลในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษปัจจุบันมาก โดยเฉพาะได้รับจากแนวคิดจาก โซซูร์ (Saussure, 1959) ซึ่งเป็นนักภาษาศาสตร์สังคมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสนใจของนักภาษาศาสตร์ จากเดิมสมัยก่อนสนใจศึกษาภาษาเฉพาะประวัติความเป็นมาของคำแต่ละคำ และชนิดของคำ หรือเปรียบเทียบสืบประวัติความสัมพันธ์ระหว่างภาษาต่าง ๆ ต่อมาให้ความสำคัญกับการศึกษาตัวภาษาโดยตรงเพื่อหาระบบของภาษาขึ้นมา ผลการเปลี่ยนแปลงความคิดครั้งนั้นทำให้ภาษาศาสตร์มีความเจริญเติบโตมากขึ้น โดยแนวคิดของ โซซูร์ เป็นการศึกษาที่เน้นโครงสร้างของภาษาว่ามีระบบในตัวเอง สามารถกำหนดสิ่งที่ต้องการได้ชัดเจนซึ่งแต่ละระบบมีลักษณะที่ไม่หยุดนิ่ง และยังมองว่าความสัมพันธ์สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายในระบบและระหว่างระบบจึงมีการแทรกแซงกัน (Interference) ระหว่างระบบได้ ผู้ใช้ภาษาสามารถตีความและแปลงให้เข้ากับวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาเองได้ด้วย โซซูร์ยังได้วิเคราะห์ภาษาว่า ควรเป็นแนววิทยาศาสตร์และมองภาษาในฐานะเป็นวัตถุโดยผู้สอนต้องสมมติตนเองเป็นนักวิทยาศาสตร์ ทำหน้าที่ศึกษาและวิเคราะห์ภาษาและมองว่าระบบของภาษาศาสตร์ควรเป็นลักษณะของสังคมภาษาศาสตร์และจิตวิทยาภาษาศาสตร์มากกว่าความรู้ความเข้าใจ ตามแนวคิดเชิงจิตวิทยาแนวปัญญานิยม และควรเน้นการเรียนรู้ภาษาที่เป็นการเรียนรู้ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น เพราะภาษาแต่ละภาษามีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ภาษาสามารถสร้างขึ้นมาใช้ได้โดยไม่ต้องใช้รูปแบบของภาษาเดิมเลย แต่ภาษาต้องมีระบบ โครงสร้างแลหลักเกณฑ์ของตนเองที่ผู้พูดควรจะสามารถนำไปใช้ได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ระบบของภาษา

มีโครงสร้าง 2 ระดับ คือ ระบบของหน่วยเสียงและระบบของประโยคที่ต่อเนื่องกัน โดยเฉพาะภาษาพูดจะไม่เน้นการรวมขององค์ประกอบหน่วยเสียง แต่จะเน้นระบบของการรวมเป็นรูปประโยคมากกว่า แล้วนำภาษาไปใช้อย่างธรรมชาติ โดยความหมายของคำที่พูดจะอยู่ในตัวของระบบภาษาเอง (Lyons, 1968, pp. 9 - 22) โดยทั้งนี้มีการแยกภาษาออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. La Parole คือ ทุกสิ่งที่ผู้ใช้ภาษาพูดออกมา รวมทั้งการออกเสียง การสร้างประโยค การเลือกคำและภาษาส่วนนี้ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลมากที่สุด เพราะสิ่งที่คนพูดออกมา ขึ้นอยู่กับการเลือกของผู้พูด อาจเป็นการเลือกคำ เลือกรูปประโยค เลือกสิ่งที่ต้องการพูด และการพูดจึงแตกต่างกันตามบุคคล

2. Le langage ประกอบด้วย กฎต่าง ๆ ในภาษา และทุกอย่างที่คนใช้ภาษา ฉะนั้น Le Langage คือ กฎ + La Parole จึงมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล (La Parole) และส่วนที่เป็นส่วนร่วมของสังคม หรือ กฎ (La Langue) หมายความว่า Le Langage เมื่อเอา La Parole ออกจะเหลือแต่ กฎเกณฑ์ ที่สิ่งนี้จะมีในทุกตัวบุคคล ไม่ขึ้นอยู่กับการใช้ภาษาของแต่ละบุคคล

3. La Langue เป็นส่วนที่เป็นนามธรรมมากที่สุด คือ เป็นส่วนที่เราอาจศึกษาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับตัวบุคคล เพราะแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล

ดังนั้นกล่าวได้ว่า แนวคิดของ โซซูร์ เป็นแนวคิดที่ศึกษาภาษาทุกภาษา ทุกรูปแบบ และสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา มีการเน้นภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน เพราะภาษาพูดเป็นสื่อภาษาที่ให้ข้อมูลได้ตรงความจริงมากที่สุด ทั้งนี้เน้นตัวภาษา หรือระบบในภาษามากกว่า กล่าวคือ ระบบในภาษาเป็นข้อเท็จจริงในการสื่อความซึ่งเป็นผลของการพูดที่มีลักษณะเป็นสัญลักษณ์ หรือ เครื่องหมายอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในภาษาอย่างมีระบบ และถ่ายทอดความคิดสู่ผู้ฟังได้ ต่อมาถึงปัจจุบัน แนวคิดนี้มีผลเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนภาษาที่เน้นหน้าที่ของภาษา และ สถานการณ์มากขึ้น หรือ เป็นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น (วิโรจน์ อรุณมานะกุล, 2545, หน้า 28) โดยความสามารถในการสื่อสารภาษานั้น นอกจากเป็นการใช้ภาษาเรื่องของศัพท์ การใช้สำนวน การใช้องค์ประกอบด้านไวยากรณ์ และด้านการออกเสียงในการแสดงออก ความคิดระหว่างบุคคลแล้ว ต้องเป็นการพูดสื่อที่สื่อความหมายด้วย และผู้เรียนต้องรู้จักใช้รูปแบบภาษาของตน หรือกับภาษาที่ตนเองใช้อยู่ภายใต้บริบทที่เป็นจริงได้ด้วย ทั้งนี้ การนำบริบททางสถานการณ์มาร่วมใช้กับหน้าที่ของภาษาด้วย เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมสนทนา ด้านคำพูด น้ำเสียง บุคลิกภาพและท่าทาง ตลอดจนสิ่งของ และเหตุการณ์ ที่เกี่ยวข้อง กับ

การสนทนานั้น รวมทั้งการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการใช้คำพูดของผู้ร่วมสนทนาด้วย ทั้งนี้ วิธีการวิเคราะห์หน่วยเสียงในภาษา เป็นวิธีการที่เกิดจากการพิจารณาโดยหน้าที่ทั้งหมดและถือว่าโครงสร้างในทุกระดับของภาษาดังแต่ หน่วยเสียงไปจนถึงประโยคนั้น ถูกกำหนดโดยหน้าที่ที่จำเป็นจะต้องทำให้ภาษาสามารถสื่อสารได้อย่างสมบูรณ์ เน้นเรื่องของหน้าที่ของภาษาทั้งโลกที่มีหลักการเรื่องหลักคล้ายกัน เช่น เรื่องเสียงทุกภาษาในโลกมีพยัญชนะ และสระ หรือ ทุกภาษาในโลกมีกลวิธีสร้างประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม และประโยคคำสั่ง ไม่มีภาษาใดในโลกไม่มีกลวิธีที่จะสื่อความหมาย ดังนั้นการมองภาษาดมหน้าที่จึงเป็นการมองลักษณะความเป็นสากลของภาษาด้วย และพบว่า แต่ละภาษามีการกำหนดหน้าที่ของภาษาแตกต่างกันออกไปเพราะความต้องการในสังคมไม่เหมือนกัน โดยสังคมต้องการให้ภาษาทำหน้าที่อย่างไร ย่อมมีกลไก แสดงความหมายที่ต้องการได้เสมอ และหน้าที่ของผู้ใช้ภาษา คือ ต้องเรียนรู้กลไกของภาษา เพื่อที่ใช้กลไกเหล่านั้นให้ถูกกับหน้าที่และสามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (สุริยา รัตนกุล, 2544, หน้า 328 - 330) และจากแนวคิดของโชซูร์ ดังกล่าวมีผลต่อแนวคิดของ ไฮม์ส์ (Hymes, 1972) นักภาษาศาสตร์สังคม ที่ได้กำหนดหน้าที่ของภาษา ต้องมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. เป็นบทบาท และหน้าที่ของภาษา ที่ควบคุมพฤติกรรมของผู้ร่วมสนทนา เช่น ถ้อยคำที่ใช้ สั่ง แนะนำ เรียกร้อง เตือนและถ้อยคำที่ใช้ในการถามในลักษณะต่าง ๆ (Directive Function)
2. เป็นบทบาท และหน้าที่ของภาษาในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และเป็นถ้อยคำที่ใช้ตามธรรมเนียมปฏิบัติในสังคม เช่น การทักทาย การกล่าวลา หรือพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป (Phatic Function)
3. เป็นบทบาทและหน้าที่ของภาษา ที่ใช้แสดงทัศนะของผู้พูดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ (Referential Function)
4. เป็นบทบาท และหน้าที่ของภาษาที่ใช้ในการตรวจสอบว่า ผู้ฟังเข้าใจตรงกับผู้พูดหรือไม่โดยผู้พูดใช้ถ้อยคำที่ต้องการให้ผู้ฟังยอมรับใจความที่ตนพูดออกไป เพื่อจะได้ดำเนินการสนทนาต่อไป (Metalinguistic Function)
5. เป็นบทบาท และหน้าที่ของภาษา ที่สร้างความเพลิดเพลินระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง โดยมีจังหวะ และท่วงทำนองช่วย (Imaginative Function)

ดังนั้นกล่าวได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับภาษาของกลุ่มนักภาษาศาสตร์ ที่เน้นหน้าที่ของภาษานั้น มุ่งศึกษาการที่นำภาษาไปใช้ตามบทบาทและหน้าที่ของภาษาที่ใช้ในแต่ละสถานการณ์ ที่ผู้พูดและผู้ฟังสามารถสื่อความหมายได้โดยไม่เน้นเรื่องของไวยากรณ์ เพราะมองว่าภาษาทุกภาษาในโลกมีความเป็นสากลในหลักการของตนเอง ภาษาที่ผู้พูดสื่อความสามารถบ่งบอวัฒนธรรมของภาษานั้นได้ ผู้ที่พูดภาษาใดก็ตามควรรู้จักกลไกหน้าที่ของภาษานั้นด้วย เพื่อการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพในการสนทนาในแต่ละสถานการณ์ที่ตนเองเผชิญอยู่

ดังนั้นครูผู้สอนสามารถนำแนวคิดไปใช้กับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของชุดกิจกรรมการสอนได้ ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างไม่มีสิ้นสุด เพราะภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนใช้มีลักษณะเป็นสากลที่มีหลักการคล้ายกันกับภาษาทั่วโลก
2. ภาษาพูดเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสื่อความหมาย
3. ผู้เรียนสามารถพูดโดยใช้โครงสร้าง และระบบของภาษาที่สามารถสื่อความได้มากกว่าใช้กฎของภาษาพูดเพื่อความถูกต้องเท่านั้น
4. ภาษาทุกภาษามีความหมาย เมื่อผู้พูดมีการปฏิสัมพันธ์สื่อสารกับผู้อื่น
5. ผู้เรียนสามารถพูดและใช้ภาษาได้อย่างอิสระ ที่เป็นไปอย่างธรรมชาติ
6. ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และการใช้ภาษาแตกต่างกันในแต่ละบุคคล
7. การใช้ภาษาของผู้เรียนควรมีโอกาสปฏิสัมพันธ์ และได้ใช้ภาษาสื่อสารกับผู้อื่นใน

สังคมจริง

8. ภาษาที่ผู้เรียนใช้อยู่ ต้องสามารถสื่อความหมายได้ภายใต้สถานการณ์ที่ใช้ภาษาอยู่ทุกครั้ง
9. ครูผู้สอนสามารถประเมินการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน เรื่องความคล่องแคล่ว มากกว่าความถูกต้องด้านไวยากรณ์
10. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสร้างสุนทรียภาพแก่ตนเองได้

สามารถสรุปโดยรวมจากทฤษฎี แนวคิดและหลักการของภาษาศาสตร์นั้นมีหลายแนวคิดและเป็นทฤษฎีที่มีผลต่อการนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ภาษา การศึกษาภาษา ตลอดจนการใช้ภาษา นักภาษาศาสตร์บางกลุ่มศึกษาภายใต้บริบทของเวลา สภาพแวดล้อม หรือสังคมที่ใช้ภาษาและด้านจิตวิทยาภาษาที่ เป็นการศึกษาบุคลิกภาพของคนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษา การศึกษาภาษาที่สัมพันธ์ทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ภาษาสามารถทำให้เกิดพฤติกรรมการใช้ภาษาโดยมีระบบ หน้าที่ ของภาษาและเนื้อหาที่ต้องการสื่อสาร ตลอดจนวิธีการสื่อสารความหมายที่สามารถสื่อความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง มีระบบกฎเกณฑ์ที่มีการศึกษาภาษาเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น และสามารถใช้นำน้อย่างไม่มีสิ้นสุด

จากแนวคิดดังกล่าวทำให้ได้ผู้วิจัยสร้างชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวมีลักษณะ ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการสอน เน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่นำมาใช้ในประเทศไทยได้ยึดหลักการสัมพันธ์ทางภาษาศาสตร์กับจิตวิทยา สังคมศาสตร์

มานุษยวิทยา มาเป็นพื้นฐานในการออกแบบชุดกิจกรรมการสอน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอน ภาษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับความรู้ภาษาอย่างมีระบบ ถูกต้องและสร้างความรู้ใหม่ได้อย่างไม่จำกัด

2. ผู้พูดภาษาอังกฤษในชุดกิจกรรมการสอน สามารถเรียนรู้และรับรู้ภาษา จากกฎเกณฑ์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ ความหมายของภาษาตามขั้นตอนและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรม ที่ได้ออกแบบอย่างหลากหลาย จนสามารถหาข้อสรุปเกี่ยวกับภาษาด้วยตนเอง

3. ผู้เรียน สามารถศึกษาและฝึกฝน จากชุดกิจกรรมการสอนด้วยโครงสร้าง กฎเกณฑ์ ทางภาษา โดยเฉพาะการออกเสียงคำ วลี และประโยค ตลอดจนการตีความหมาย ภายใต้กิจกรรม ที่ผู้เรียนใช้ความรู้เดิม สัมพันธ์กับการใช้ความรู้ทางภาษาที่ได้เรียนรู้ใหม่ แล้วนำภาษาออกมาใช้ในการพูดและการสื่อสารกับผู้อื่น

4. การฝึกทักษะภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้เรียนยอมใช้ทั้งโครงสร้างระดับผิว และโครงสร้างระดับลึก

5. การทำกิจกรรมทักษะภาษาอังกฤษ บางครั้งผู้เรียนต้องออกไปทำกิจกรรมนอก ห้องเรียน หรือพบชาวต่างชาติในสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ภาษา หรือ เลียนแบบเจ้าของภาษาโดยตรง

6. ครูผู้สอนสามารถใช้ความรู้ แนวคิด และทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในและนอกชั้นเรียน ทั้งนี้มุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้จริง และสร้างความรู้ใหม่ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

7. กิจกรรมฝึกทักษะของผู้เรียน มีการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมกับผู้เรียน ทั้งในและนอกสถานศึกษา หรือสถานที่จริง ทำให้มีการเรียนรู้ภาษาภายใต้บริบททางสังคมไทย และต่างประเทศที่ต้องสื่อสารกันและสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะการแสดงออกความรู้สึก สีน้า ทำท่าง

8. ผู้เรียนสามารถเลียนแบบผู้สอน หรือพูดซ้ำ ตามครูผู้สอนหรือสื่อที่พูดภาษาจาก เจ้าของภาษาโดยการฝึกฝนตามแบบหลายครั้งในการสร้างประ โยคและการนำไปใช้จริง

9. การเรียนชุดกิจกรรมการสอนฝึกผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทั้งกฎ ทางเสียง ความหมาย และประโยค ที่มีความสัมพันธ์กันตลอด

10. ครูผู้สอนไม่เน้นความผิดพลาดของผู้เรียนขณะที่พูดภาษาออกมา ควรเน้นการสื่อ ความหมายมากกว่า

ด้านการรับรู้ภาษา (Language Acquisition)

นักภาษาศาสตร์ ได้กล่าวว่า คนเราสามารถเรียนรู้ภาษาได้ เพราะมีความสามารถทางภาษาที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แซมสกี (Chomsky, 1957) และมนุษย์เราสามารถเรียนรู้ภาษาแรกได้ง่ายกว่าภาษาที่สอง เพราะมีองค์ความรู้ที่อยู่ในจิตใต้สำนึกเกี่ยวกับโครงสร้างของภาษา ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาจึงเป็นเรื่องซับซ้อน เพราะแต่ละภาษานั้น ประกอบด้วย คำมากมายและหลายประเภท การที่คนเราได้เรียนรู้ความหมายของคำและประโยคได้ ย่อมสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารกันได้ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เด็กสามารถเรียนรู้คำใหม่ได้วันละ 5 คำนั้น ทั้งนี้เด็กจะต้องผ่านกระบวนการได้มาซึ่งความรู้รวบยอดจำนวนมากมาแล้ว (Clark, 1983) ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาที่สอง ผู้เรียนสามารถนำเอาการเรียนรู้จากภาษาแรกมาถ่ายโอนความหมาย ไปยังอีกภาษาหนึ่งได้ โดยการเรียนรู้คำศัพท์ และการเรียนรู้เกี่ยวกับเสียง การเรียงลำดับของคำในภาษา หรือการเรียนรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของภาษานั้น มาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่มีการสื่อสารและสามารถโต้ตอบได้เลข และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งภาษาที่สอง ที่ได้รับความนิยมในการสอนภาษาที่สอง คือ ทฤษฎีของ คราสเชน (Krashen, 1981) ซึ่งได้กล่าวถึง สมมติฐานการเรียนรู้ภาษาที่สองที่เรียกว่า รูปแบบการตรวจสอบติดตามผล (Monitor Model) หรือ สมมติฐานการเรียนรู้เพื่อได้มาซึ่งภาษา (The Acquisition - Learning Hypothesis) และปัจจุบัน เรียกว่า สมมติฐานตัวป้อน (Input - Hypothesis) โดยมีแนวคิดของการอธิบายรูปแบบการตรวจสอบติดตามผลว่า ผู้ใหญ่ที่เรียนภาษาที่สองมีวิธีการรับภาษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตได้ 2 วิธีการ คือ

1. การได้มาซึ่งภาษา (Language Acquisition) เป็นกระบวนการจิตใต้สำนึก และกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติของบุคคลนั้น ในการสร้างระบบภาษาขึ้นมาใหม่ที่แตกต่างจากกระบวนการที่เด็กเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เกิด
2. การตรวจสอบติดตามผล (Monitor) เป็นกระบวนการเรียนรู้โดยจิตสำนึก ที่ผู้เรียนใส่ใจจะค้นหารูปแบบของภาษา กฎเกณฑ์ของภาษามาใช้ให้เหมาะสม และมีความตระหนักว่ากำลังเรียนรู้จากกระบวนการเหล่านั้น และหาวิธีการตรวจทาน แก้ไขสิ่งที่รับรู้ในภาษาใหม่ และรับรู้ว่าคุณเองอยู่ในกระบวนการตรวจสอบนั้น โดย คราสเชนมีความเชื่อว่า ผู้ที่เรียนภาษาที่สองควรมีความพยายามให้ได้มาซึ่งภาษา (Acquire) ให้มากที่สุด เพื่อจะได้มีความคล่องแคล่วในการติดต่อสื่อสารที่ไม่ต้องใช้ภาษาตามกฎเกณฑ์ และรูปแบบของภาษาเท่านั้น ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการใช้ภาษา และกระบวนการเรียนรู้ภาษาที่ไม่รู้ตัวหรือ การใช้จิตสำนึก กับกระบวนการซึ่งได้มาซึ่งภาษานั้นไม่เกี่ยวข้องกันเพราะการเรียนรู้ภาษาโดยไม่รู้ตัว (Sub - Conscious Learning) นั้น มุ่งที่ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสภาพที่เป็นจริง ผู้เรียนมักไม่รู้ตัวว่าได้เรียนกฎเกณฑ์ของภาษาแล้ว ไม่มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่เป็นพิเศษ ไม่มีการฝึกฝน

หรือการทดสอบที่เป็นวิชาการ ภาษาที่ใช้มักอยู่ในระดับที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว และสามารถเดาความหมายของคำใหม่และโครงสร้างใหม่จากเนื้อความในบริบทนั้น จึงมีลักษณะเป็นธรรมชาติและไม่เป็นทางการ ส่วนการเรียนรู้ภาษา (Language - Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างรู้ตัวโดยเป็นการเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาเป็นหลัก ผู้เรียนมักจะสามารถอธิบายกฎเกณฑ์ของภาษาได้ มีความรู้เกี่ยวกับตัวภาษาที่เรียนซึ่งบางครั้งครูผู้สอนต้องเลือกเนื้อหา และอธิบายให้ชัดเจนจนผู้เรียนเข้าใจมากที่สุด มีการฝึกฝนและมีการทดสอบตามที่ได้เรียนมา วิธีนี้ไม่มีการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเหมือนในชีวิตประจำวัน จึงเป็นการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นทางการ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2540, หน้า 22 - 23) นอกจากนี้ คราสเชน ได้เสนอแนะว่า ไม่ควรสอนพูดในห้องเรียนโดยตรง ทั้งนี้การพูดจะเกิดขึ้นเองหลังจากผู้เรียนได้เข้าใจในภาษาที่เป็นตัวป้อนมาแล้ว และการได้มาซึ่งภาษาจะเกิดขึ้นมากที่สุด และดีที่สุดในสิ่งแวดล้อมที่มีความเครียดต่ำ มีการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนที่ดี ในการเรียนภาษาที่สอง ควรมีการสอนในห้องเรียนน้อยลง แต่ควรให้เด็กได้มีการฝึกฝนและแสวงหาความรู้ความเข้าใจได้ด้วยตนเองตามธรรมชาติของผู้เรียนมากขึ้น ซึ่ง คราสเชน (Krashen, 1982) ได้นำเสนอการเรียนรู้อาษาแบบธรรมชาติ ควรมีลักษณะ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. แนวการสอนแบบธรรมชาติ ที่เป็นการสอนที่เลียนแบบ คือ ต้องมีการจัดประสบการณ์ที่จะสอนให้เด็กพบ และคุ้นเคยกับภาษาที่เรียนให้มากที่สุด โดยให้ผู้เรียนคลุกคลีพบปะกับเจ้าของภาษาโดยตรง เน้นเรื่องคำศัพท์มาก ไวยากรณ์นั้นเป็นแบบจำกัดความและกฎเกณฑ์ เนื้อเรื่องยึดเอาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเกณฑ์ เป็นขั้นตอนที่พัฒนาทักษะการฟังเป็นหลัก
2. แนวการสอนแบบธรรมชาติ ที่เน้นภาษาพูดเป็นหลักสำคัญ โดยให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับแบบของภาษาพูดมากกว่าทักษะอื่น ๆ ไม่ได้ยึดความคิดว่า ทุกภาษามีแบบโครงสร้างของตัวเอง ไม่มีการเปรียบเทียบภาษาที่สอนกับภาษาแม่ของผู้เรียนและไม่มีการเน้นเรื่องไวยากรณ์ด้วย
3. แนวการสอนแบบธรรมชาติที่นำภาษาพูดประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพูดแสดงความคิดเห็น การอภิปราย การตอบคำถามปลายเปิด การเล่นเกมที่ซับซ้อนขึ้น การทำงานกลุ่มโดยจุดมุ่งหมายนั้นต้องการให้มีความคล่องแคล่วในการพูดสื่อสารมากขึ้น การสอนภาษาแบบธรรมชาติ จึงมีจุดเน้นที่การสื่อสารในสถานการณ์จริง ครูผู้สอนควรให้ข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจและอยู่ในความสนใจ นอกจากนี้ ต้องจัดหากิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาและการใช้ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ ไม่มีการแก้ไขข้อผิดพลาดของผู้เรียนทันทีด้วย

ปัจจุบันนี้ การได้มาซึ่งภาษาที่สอง ของคราสเซินนี้ ได้มีนักภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยา ภาษาศาสตร์ อภิปรายโต้แย้งว่า การได้มาของภาษาที่สอง ที่มีการแยกระหว่างจิตใต้สำนึก และ การเรียนรู้ภาษานั้น มีกระบวนการแตกต่างกันนั้นไม่ชัดเจน เพราะเป็นการยากที่จะพิสูจน์ให้เห็น เชิงประจักษ์ ระหว่างสิ่งที่อยู่ในจิตสำนึกกับสิ่งที่อยู่ใต้จิตสำนึกได้ และจะไม่เกิดการเรียนรู้ระยะยาว ด้วยถ้าผู้เรียนไม่มีความตระหนัก (McLaughlin, 1990) และตัวป้อนจะไม่กลายเป็นสิ่งที่ผู้เรียน นำเข้า (Intake) ถ้าไม่มีความตระหนักอย่างมีจิตสำนึก เช่นกัน (Schmidt, 1994) การเรียนการสอน ภาษาที่สอง จึงเป็นกระบวนการที่มีระดับแตกต่างระหว่างการเรียนรู้ และการได้มาซึ่งภาษา โดยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะและกลยุทธ์ของผู้เรียนแต่ละคน และกฎเกณฑ์ที่ใช้จิตสำนึก เป็นแนวทาง การเรียนรู้ภาษานั้นที่จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาที่สองสามารถสื่อสารได้มากขึ้นอย่างมีความหมายใน บริบทสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียนได้เป็นอย่างดี (Ellis, 1990) และข้อโต้แย้ง ทฤษฎี ของ คราสเซินนี้ ทำให้การ ได้มาซึ่งภาษาที่สองในปัจจุบันมองเห็นความสำคัญของผู้เรียน มากขึ้น (Output) ไม่ใช่การ ได้มาซึ่งภาษาที่สองเกิดจากตัวป้อนที่ผู้เรียนเข้าใจเท่านั้น ทั้งนี้ วอร์แมน (Vroman, 1988, pp. 1 - 32) ได้ศึกษาถึง หลักการเกี่ยวกับการได้มาซึ่งภาษาที่สองนั้น ต้องเกี่ยวข้อง กับการนำเอาไวยากรณ์สากลที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนออกมาใช้ โดยจำเป็นต้องมีการถ่ายโยงจากความรู้ ภาษาที่หนึ่งและการเรียนภาษาที่สองนั้น เป็นผลของความรู้ในภาษาที่หนึ่งผสมผสานกับ ความสามารถทางปัญญาในการแก้ปัญหา โดยมีลักษณะเป้าหมาย มีการวิเคราะห์ การตั้งสมมติฐาน และการทดสอบสมมติฐาน ตลอดจน การเทียบเคียงโดยการอุปมาอุปไมย ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาที่สอง ต้องพัฒนาจากการฝึกฝนอย่างเต็มที่ และมีการควบคุมการจัดกระทำเชิงปัญญาที่มีการพัฒนาดีขึ้น เรื่อย ๆ จนสามารถจัดกระทำต่อภาษาได้โดยอัตโนมัติ และสามารถนำออกมาใช้ได้ เมื่อถูกกระตุ้น จากสิ่งเร้าที่เหมาะสม

แมคลาฟลิน (McLaughlin, 1990) ได้ศึกษาและนำเสนอ การจัดเทคนิคการจัดกระทำต่อ ภาษาที่ได้จากการควบคุม (Controlled Processes) ซึ่งเกี่ยวกับความสามารถที่จำกัด หรือจากสื่อ ที่เป็นชั่วคราว และสิ่งที่ป็นอัตโนมัติ (Automatic Processes) เป็นกระบวนการที่ถาวร หรือ เป็น กระบวนการทักษะที่ประสบผลสำเร็จ หรือพัฒนาแล้วจากการจัดข้อมูลหลากหลายโดยอัตโนมัติ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัด โครงสร้างใหม่ (Restructuring) โดยทั้งนี้ ผู้ที่เรียนภาษาได้เกิด การเรียนรู้ภาษาจากการใส่ใจ กับลักษณะทางการของภาษา (Attention to formal properties of language) ที่มี 2 ลักษณะ คือ

1. การใส่ใจลักษณะทางการของภาษาภายใน (Focal) หมายถึง การแสดงออกที่มีพื้นฐาน จากการเรียนรู้ภาษาที่เป็นทางการที่มีการควบคุม และมีผลต่อการแสดงออก อย่างอัตโนมัติโดย การทดสอบสถานการณ์ของผู้เรียนเอง

2. การใส่ใจกับลักษณะทางการของภาษาวงนอก (Peripheral) หมายถึง การแสดงออกทางภาษาที่มีพื้นฐานจากการเรียนรู้ ที่มีในตัวผู้เรียนเอง แล้วนำมาเปรียบเทียบกับอุปมาอุปไมย ในสถานการณ์ที่มีการสื่อสารกันในสถานการณ์อื่น ดังนั้นรูปแบบของการได้มาซึ่งภาษาของ แมคเคลฟรินนั้น สามารถนำมาใช้ในการได้ซึ่งภาษาที่สองที่ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ และนำภาษาที่สองไปใช้ได้ นั่นต้องมีความสามารถในการใส่ใจแบบอัตโนมัติ เกี่ยวกับองค์ประกอบของภาษาที่กำลังเรียนรู้ โดยสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนด้วย

นอกจากนี้ บราวน์ (Brown, 2001 อ้างถึงใน สุมิตร อังวัฒนกุล, 2540, หน้า 54 - 70) กล่าวถึง การได้มาซึ่งภาษาที่สองของผู้เรียนว่า ควรมีองค์ประกอบในการเรียนรู้ภาษาที่สำคัญ 3 ด้าน คือ

ด้านปัญญา หรือ ความคิดความเข้าใจ (Cognitive Principle) หมายถึง การเรียนรู้และการสอนภาษาที่มีการสัมพันธ์ระหว่างจิตใจ และความฉลาดของผู้เรียน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้

1. ความเป็นอัตโนมัติ หมายความว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาที่สนใจรูปแบบของภาษาที่มีความใกล้เคียงกัน เพื่อความรวดเร็วและเป็นไปอย่างอัตโนมัติ ทั้งนี้ การวิเคราะห์เกี่ยวกับภาษามากเกินไป การยึดติดเกี่ยวกับรูปแบบ และกฎของภาษามากเกินไป ทำให้ขัดขวางการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อย่างมีจุดมุ่งหมาย และมีความหมายได้ ดังนั้น ครูผู้สอนควรมีความอดทนในการฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่ว

2. การเรียนรู้ที่มีความหมาย หมายความว่า การเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายจนสามารถนำสู่ความจำระยะยาวได้ และไม่ใช่เป็นการเรียนรู้แบบท่องจำ โดยหลักที่สำคัญของการเรียนรู้ที่มีความหมาย คือ ความสามารถของครูผู้สอน ที่จะสามารถดึงความสนใจ และจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียนออกมาได้ และสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้ที่มีอยู่แล้วเข้าด้วยกันได้ ทั้งนี้จะหลีกเลี่ยงการสอนแบบท่องจำ คือ

- 2.1 ไม่อธิบายไวยากรณ์มากเกินไป
- 2.2 ไม่ใช่หลักการและทฤษฎีที่เป็นนามธรรมบ่อยครั้ง
- 2.3 ไม่ใช่การฝึกที่เน้นความจำมากเกินไป
- 2.4 จุดประสงค์ของกิจกรรมที่ไม่ชัดเจน
- 2.5 กิจกรรมที่สร้างขึ้นไม่ควรสร้างเพื่อจุดประสงค์เพียงแก่บทเรียน หน่วย

การเรียน หรือวิชาที่เรียน ควรสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาจริงเป็นธรรมชาติ

2.6 เทคนิคที่ใช้ไม่ควรเป็นการปฏิบัติ หรือ กลดวนมากเกินไป ควรเป็นเรื่องของภาษา หรือ ความหมายทางภาษามากกว่า

ด้านอารมณ์ (Affective Principle) หมายถึง การมองปัจจัยทางด้านอารมณ์ของผู้เรียนจนส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ในชุมชนของผู้เรียนเองโดยมองในด้านภาษา กับวัฒนธรรมเป็นหลัก ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. ด้านความอยากใช้ภาษา หมายถึง การเรียนรู้ของมนุษย์ในการใช้ภาษาที่สองจะต้องมีการพัฒนาด้านความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติใหม่อย่างมีเอกลักษณ์ ทั้งนี้ผู้เรียนอาจเกิดความรู้สึกที่บอบบางในการต่อต้าน หรือเพิ่มความทะเยอทะยานได้เอง ซึ่งในการเรียนภาษาผู้สอนมีบทบาทลดความตึงเครียด ให้ความอบอุ่น ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอย่างมั่นใจ โดยพิจารณาภาษาที่ผู้เรียนใช้ และเหมาะสมกับวัฒนธรรมของผู้เรียน ที่เรียนภาษาที่สอง

2. ด้านความเชื่อมั่นตนเอง หมายถึง ความสำคัญหรือหัวใจการเรียนรู้ เป็นความเชื่อของบุคคลในการ ได้รับความสำเร็จของตนเองในงานนั้น ซึ่งความเชื่อมั่นจะเชื่อมโยงกับความอยากเรียนภาษา กับความเชื่อมั่นในการประเมินตนเองของผู้เรียนในการเรียนภาษาได้สำเร็จ ซึ่งผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้ คือ

2.1 ผู้สอนควรให้ตัวอย่างชัดเจน และแสดงภาษาการให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น ไม่ควรสร้างความตึงเครียด หรืออารมณ์ต่อต้าน หากมีปัญหาให้รีบแก้ไขทันที

2.2 เทคนิคการสอนควร เริ่มจากง่ายไปหายาก คือ ขณะที่ครูอยู่ในภาวะที่ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นตนเอง ควรมีการสร้างต่อ โดยกิจกรรมผู้เรียนควรเป็นความคิดที่ง่าย ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้สึกในความสำเร็จนั้น แล้วค่อยเพิ่มความยากตามลำดับ

2.3 ด้านความกล้าเสี่ยง หมายถึง ผู้เรียนที่สำเร็จในการเรียนภาษาได้ตะหนักตนเองว่า เป็นคนที่มีความสามารถสอนได้ สามารถทำงานนั้นสำเร็จได้ มีความเต็มใจ ที่จะกล้าใช้ภาษาสร้างภาษามาใช้จริง ผู้สอนสามารถประยุกต์มาใช้ในห้องเรียน คือ

2.3.1 สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใช้ภาษาออกมา และตอบสนองกิจกรรมต่าง ๆ ทันที

2.3.2 ผู้สอนควรมีการเตรียมการทำท่ายทางภาษาที่สมเหตุสมผล และใช้เทคนิคที่ไม่ง่ายหรือยากเกินไป

2.3.3 ควรช่วยเหลือผู้เรียนให้เข้าใจและพิจารณาในความเสี่ยงใช้ภาษานั้น

2.3.4 ตอบสนองผู้เรียนในความพยายามเสี่ยงในการใช้ภาษา โดยให้มองเห็นด้านดี มีการยกย่องผู้เรียน เมื่อมีความพยายาม ควรให้ความอบอุ่น ความมั่นคง และสนใจภาษาที่ผู้เรียนใช้

2.4 ด้านการเชื่อมโยงระหว่างภาษา กับวัฒนธรรม คือ ความเกี่ยวข้องทางภาษา และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยขณะครูผู้สอน สอนภาษาควรสอดแทรก

ด้านวัฒนธรรม ค่านิยม วิธีการคิด ความรู้สึก และ การกระทำด้วยในการสอนภาษานั้นด้วย และ ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้ ดังนี้

2.4.1 ครูผู้สอนควรมีการอภิปรายความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย
ไม่ควรเปรียบเทียบข้อดี หรือข้อด้อยของแต่ละวัฒนธรรม

2.4.2 ครูผู้สอนควรรวมเข้ากับกิจกรรมที่สอน และใช้สื่อที่แสดงให้เห็น
ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม มากกว่าด้านอื่น

2.4.3 การสอนเกี่ยวกับภาษาภายใต้บริบทของสังคมที่ใช้ภาษานั้น

2.4.4 ครูควรเลือกเทคนิค โดยการใช้สื่อ ที่สามารถอธิบายการต่อต้านทาง
วัฒนธรรมให้เหมาะสม

2.4.5 ผู้เรียนควรมีโอกาสนำเสนอชิ้นงานในบริบททางวัฒนธรรมของตนเองด้วย
หลักการด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic Principle) หมายถึง หลักในการเรียนรู้และ
การสอนภาษาที่สนใจในตัวของตัวเอง และผู้เรียนสามารถจัดการเกี่ยวกับระบบของภาษาตาม
ลักษณะของภาษานั้นได้ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. ผลจากการเรียนรู้ภาษาแรก คือ การรับรู้ภาษาแรกของผู้เรียนมีผลต่อการเรียนรู้ภาษา
ใหม่ โดยเฉพาะผู้เริ่มเรียนที่ใช้ภาษาของตนเองอย่างง่าย มักจะมีข้อผิดพลาด และมีผลต่อภาษา
ที่ผลิตออกมา โดยเฉพาะการใช้ภาษาที่สอง ถ้าผลสะท้อนนั้นกลับบ่อยครั้ง ครูผู้สอนจึงเลือกใช้
วิธีการสอนออกเสียงในการเริ่มเรียน หรือบางครั้งควรให้ระยะเวลาในการคิดพิจารณา (Silent
Period) ในการทำงานแก่ผู้เรียนด้วย นอกจากนี้ครูผู้สอนยังสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน
ในชุดกิจกรรมการสอนได้ ดังนี้

1.1 ครูผู้สอน ควรตระหนักถึงข้อผิดพลาดของผู้เรียน มีความสำคัญเหมือนเป็น
ช่องทางในการเรียนรู้ระบบของภาษานั้นและ เพื่อเตรียมรับผลสะท้อนกลับได้ถูกต้องในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนภาษานั้นด้วย

1.2 ครู ควรช่วยเหลือให้ผู้เรียนให้เข้าใจภาษาง่ายขึ้น มากกว่าเน้นความผิดพลาดของ
การใช้ภาษา

1.3 การใช้ภาษาที่สองนั้น ผู้เรียน ควรคิดเป็นภาษานั้นโดยตรงที่จะช่วยลดความ
ผิดพลาดน้อยลง และการสับสนกับภาษาแรกของผู้เรียน ครูควรมีบทบาทช่วยเหลือ แนะนำ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาเป็นระบบ หรือถึงระบบ
ของการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียน ขณะที่แสดงความก้าวหน้าในการใช้ภาษานั้นอย่างเต็มที่ ทั้งนี้
การพัฒนาความสำเร็จระหว่างภาษา เป็นผลลัพธ์ส่วนหนึ่งของประ โยชน์การให้รางวัล ที่ผู้เรียน

ภาษาที่สองเป็นเด็กมีการพัฒนาภาษาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบแล้ว เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็จะพัฒนาเป็นระบบที่ซับซ้อนขึ้น ครูผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนได้ ดังนี้

2.1 ครูผู้สอน ควรช่วยผู้เรียนแบ่งระบบในการเรียนภาษา หรือองค์ประกอบจากภาษาแม่ หรือภาษาที่ใช้ ตลอดจนข้อผิดพลาดอื่น ๆ อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม โดยการสร้างความตระหนักแก่ผู้เรียนในการใช้ภาษา

2.2 ครูผู้สอน ควรมีการฝึกฝนรูปแบบภาษาที่หลากหลายในความสัมพันธ์ระหว่างภาษาที่สองและภาษาแรกที่ใช้ ที่สามารถยกระดับพัฒนากระบวนการคิดเชิงเหตุผลของผู้เรียนได้

2.3 ครูผู้สอน ไม่ควรสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีความสามารถ เนื่องจากความผิดพลาดในการใช้ภาษานั้น ควรให้คำแนะนำอย่างสุภาพ

2.4 ครูผู้สอน ควรให้ผลสะท้อนกลับทางบวก แม้มีข้อผิดพลาดขณะใช้ภาษาในบางครั้ง

3. ความสามารถทางการสื่อสาร หมายถึง เป้าหมายของการใช้ภาษาในห้องเรียน ผู้สอนมีความจำเป็นต้องชี้ให้เห็น การจัดการ การใช้ วิธีการ และการเคลื่อนไหวทางกาย มีผลต่อการสื่อสารภาษาในห้องเรียน ที่เน้นการสื่อสารให้มากที่สุด โดยไม่เน้นการใช้ภาษาอย่างเดียว แต่เน้นความคล่องแคล่ว และความผิดพลาดในการใช้ภาษาที่สามารถเกิดขึ้นได้ในบริบทที่เป็นจริง ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ในการได้มาซึ่งภาษาที่สอง (Second Language Acquisition) ของผู้เรียนนั้น เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ทั่วไปของมนุษย์ และเป็นเรื่องของสติปัญญาที่ผู้เรียนมีวิธีการ และการเลือกกลยุทธ์ในการเรียนของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน โดยมีบุคลิกภาพ และความสามารถในการสื่อสารที่มีผลต่อปริมาณ และคุณภาพในการเรียนภาษาที่สอง ทั้งนี้การเรียนรู้ภาษาที่สอง ควรมีการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของภาษานั้นด้วย เพื่อ ผู้เรียนจะสามารถนำภาษาไปใช้ได้ สถานการณ์จริง และผู้เรียนย่อมสามารถเรียนรู้ภาษาที่สองมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Willkins, 1972, p. 154) และการเรียนรู้ภาษาที่สอง ยัง เน้นสาระสำคัญ เรื่องเกี่ยวกับการเปรียบเทียบระหว่างภาษาแรกและภาษาที่สอง โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาโดยใช้กลไกตรวจสอบด้วยตนเอง ผู้สอนต้องคำนึงถึง ทฤษฎี และแนวคิดที่มีหลายระดับ และหลายรูปแบบ ซึ่งมีผล ทำให้การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนมีความแตกต่างกัน และมีผลต่อกิจกรรมการสอนภาษาในห้องเรียนด้วย ซึ่งบางกิจกรรมเน้นความถูกต้องทางไวยากรณ์ แต่บางกิจกรรมเน้นทักษะการสื่อสาร ทั้งนี้กิจกรรมทุกกิจกรรมจะต้องมีวิธีการ เป็นส่วนประกอบสำคัญและมีผลสะท้อนถึงชนิดของกิจกรรมที่ใช้แตกต่างกันด้วย ซึ่งชนิดของกิจกรรมที่แตกต่างกันย่อมมีวิธีการจัดการที่ต่างกัน และจะส่งผลถึงการจัดกลุ่มผู้เรียนในการทำกิจกรรมนั้นด้วย (Richards & Rogers, 1986, p. 22)

ในการเรียนการสอนภาษาที่สอง ผู้วิจัยได้มีออกแบบ และวิเคราะห์วิธีการสอน ที่สามารถนำไปใช้
ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชุดกิจกรรมการสอน ดังนี้

1. บทบาทของผู้เรียน หมายถึง ระบบการออกแบบการสอน ถ้าผู้เรียนมีการตอบสนอง
ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นแล้วเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้เรียนควรมีบทบาทในแนวคิดที่เป็นเอกัต
บุคคลในการเรียนรู้ภาษา คือ

1.1 ผู้เรียนสามารถ วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรับผิดชอบ
ต่อสิ่งที่กระทำในชั้นเรียนของตนเองด้วย

1.2 ผู้เรียนสามารถควบคุม และประเมินผลความก้าวหน้า หรือการพัฒนาของตนเอง
ได้ผู้เรียนต้องเป็นสมาชิกกลุ่ม และ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นผู้เรียนสามารถแนะนำ แหล่งการเรียนรู้อื่น
นอกจากห้องเรียนได้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากครู และ ผู้เรียนด้วยกัน หรือจากแหล่งเรียนรู้อื่น

2. บทบาทครูผู้สอน หมายถึง บทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียนในการเรียน
การสอนมีความสัมพันธ์กันและกัน การตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับภาษา และการเรียนรู้ภาษา จึงเป็น
แนวคิดที่มองครูผู้สอนเป็นแหล่งเรียนรู้ ผู้ให้ความรู้ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา ผู้แนะนำ และเป็น
แบบอย่างในการเรียนรู้ ซึ่งมีผลให้มีการกำหนดขอบเขต การริเริ่ม และสร้างเนื้อหาในการเรียน
การสอน วิธีการสร้างแผนการเรียนรู้ การกำหนดบทบาทครูผู้สอนในแต่ละเนื้อหา ตลอดจน
ความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้นั้น ทั้งนี้บทบาทของครู ควรมีลักษณะ ดังนี้

2.1 ครูควรปฏิบัติตนให้มีหลายบทบาทเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายใน
การเรียนรู้

2.2 ครูควรเป็นผู้กำหนด และควบคุมที่เหมาะสม ที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้มาก
ที่สุดในการ เรียนภาษา

2.3 ครูควรเป็นผู้ตัดสินใจเลือกเนื้อหาที่จะสอนให้เหมาะกับผู้เรียน

2.4 ครูควรสร้างรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ที่มีการพัฒนาระหว่างครู และผู้เรียน

3. บทบาทของสื่อการเรียนรู้ หมายถึง องค์ประกอบด้านสิ่งของและอุปกรณ์ต่าง ๆ
สภาพแวดล้อม และแหล่งการเรียนรู้ในการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษา ทั้งนี้
การสร้างจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และบทบาทของผู้เรียน
กับครูผู้สอนนั้น หน้าที่ของสื่อต่าง ๆ ในการเรียนการสอนสามารถสร้าง และมีผลต่อ โครงสร้าง
ประเด็นสำคัญ การแสดงความคิดเห็น หน้าที่ หรือชิ้นงานที่ได้จากการเรียนรู้นั้น และในการเรียนรู้
ภาษา มีการแบ่งในลักษณะของทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน นอกจากนี้ สื่อยังสามารถทำให้
เนื้อหามีลักษณะเฉพาะ หรือหลากหลาย ยืดหยุ่น แบ่งแยกระดับความเข้มข้นของเนื้อหา การ

กรอบคลุมของเนื้อหา ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ ประหยัดเวลา กระตุ้นความสนใจ ทั้งนี้ในแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางภาษามองบทบาทของสื่อควรมีลักษณะ ดังนี้

3.1 สื่อจะมุ่งเน้นในการตีความในการสื่อสาร การแสดงอารมณ์ และการแสดงความคิดเห็น

3.2 สื่อจะมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยน หรือเปลี่ยนข้อมูลที่ไม่สามารถเข้าใจได้ ให้ง่ายต่อการเข้าใจ และน่าสนใจ มากกว่านำเสนอรูปแบบของไวยากรณ์ต่าง ๆ

3.3 สื่อจะเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่หลากหลาย และใช้อุปกรณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้เรียนสามารถใช้พัฒนาความสามารถจากความหลากหลายของกิจกรรม และชิ้นงานที่แตกต่างกัน

3.4 สื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.5 สื่อ ต้องให้ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

3.6 สื่อ ต้องมีการให้โอกาส อธิระในการเรียนรู้และใช้สื่อ นั้น

3.7 สื่อ ต้องให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการประเมินผลตนเอง หรือพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

4. วิธีการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาที่สอง ควรยึดหลักการสื่อสารด้วย (Finnocchiaro & Brumfit, 1983) และควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

4.1 การสอน ควรมีการนำเสนอบทสนทนาสั้น ๆ หลายครั้ง

4.2 ควรมีการฝึกปากเปล่าของแต่ละคำพูดของบทสนทนา คำถาม และคำตอบควรอยู่ในบริบท และประเด็นของบทสนทนา

4.3 คำถามและคำตอบ ต้องสัมพันธ์ถึงประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละบุคคล โดยมุ่งเน้นเรื่องของบทสนทนานั้น

4.4 มีการศึกษาการนำเสนอการสื่อสารขั้นพื้นฐาน ที่ถูกใช้ในบทสนทนาโดยบทสนทนาหนึ่งโดยการยกตัวอย่างนำเสนอ หรือแสดงออกถึงโครงสร้างทางภาษานั้น

4.5 การฝึกกิจกรรมปากเปล่า ควรให้อธิระและให้คำแนะนำ แก่ผู้เรียนที่จะสื่อสารภาษา

4.6 ผู้เรียน ควรค้นพบการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองจากโครงสร้าง และการจัดการของครูผู้สอนขณะที่สอนด้วย

4.7 การเรียนรู้ภาษาที่สอง ของผู้เรียนควรเป็นการใช้ภาษาอย่างธรรมชาติ ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนภาษาอังกฤษ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น มีการจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของการเรียนภาษาที่ประกอบการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมฝึกทักษะภาษาและ กิจกรรมการฝึกผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเอง ควบคู่ไปด้วย อันจะนำไปสู่การเป็นผู้ฟังตนเองได้และเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดองค์ประกอบ ดังนี้

สาระการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีการใช้มาตรฐานเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และสาระการเรียนรู้ ที่เป็นกรอบของเนื้อหา หรือขอบข่ายของความรู้ มีการจัดเป็นหมวดหมู่อย่างมีระบบ ซึ่งแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีการสอนในลักษณะบูรณาการมากกว่า แยกสอนทีละสาระ โดยสามารถแบ่งได้ 4 สาระและ 8 มาตรฐาน ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication) หมายถึง การใช้ภาษา เพื่อทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์ และความรู้สึกในเรื่องต่าง ๆ

มาตรฐาน ค 1.1: เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ค 1.2: มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นโดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ค 1.3: เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและสุนทรียภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Culture) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยม และความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา

มาตรฐาน ค 2.1: เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ค 2.2: เข้าใจความเหมือน และความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระอื่น (Connection) หมายถึง
ความสามารถทางภาษาในการแสวงหาความรู้ที่สัมพันธ์กับกลุ่มสาระอื่น

มาตรฐาน ค 3.1: ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (Communities) หมายถึง
ความสามารถในการใช้ภาษาภายในชุมชน และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และการเรียนรู้
ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ค 4.1: สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งใน และนอก
สถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ค 4.2: สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน
การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมในสังคม

จากการกำหนดสาระหลักแล้ว ก่อให้เกิดมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาซึ่งเป็นผลการเรียนรู้
ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในผู้เรียน และมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นด้วย ผู้เรียนต้องได้
ทั้งสาระการเรียนรู้พื้นฐาน และสาระการเรียนรู้ที่จัดทำเพิ่มเติม เพื่อเป็นทิศทางและกรอบ
การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเหมาะสมกับท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนา
ผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและดำเนินตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

ดังนั้น การสร้างชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ จึงคำนึงถึงการนำเอาสาระการเรียนรู้
และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาใช้ในการกำหนด
เป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติในการใช้ทักษะทางภาษา
ตลอดจนวิธีการประเมินผลผู้เรียน ทั้งนี้มีการบูรณาการร่วมกับสาระการเรียนรู้อื่นอีกโดยยึดหลัก
ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้จริง ลักษณะกิจกรรมมีการยืดหยุ่น และต่อเนื่องทั้งนี้เน้น
สาระที่เกี่ยวกับการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยมีการเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัด
ระยอง เป็นหลัก มาใช้ในชุดกิจกรรมการสอนให้ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และเหมาะสมกับผู้เรียน
ให้มากที่สุด

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีการพัฒนาการจัดการเรียน
การสอน เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งถือว่า ผู้เรียน
มีความสำคัญที่สุด ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ การจัดกระบวนการเรียนรู้

จึงมุ่งฝึกทักษะการปฏิบัติ การแก้ปัญหาและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามศักยภาพ โดยให้มีการประเมินควบคู่กับการเรียนการสอนตามสภาพจริง ใช้วิธีพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนและการร่วมกิจกรรม

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีหลายแนวคิดซึ่งแต่ละแนวคิดช่วยสร้างความคิดที่เป็นระบบให้แก่ครูผู้สอน ช่วยให้ทราบการวิเคราะห์ สังเคราะห์กรอบในการพัฒนามโนทัศน์ เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่จะช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนการสอน การเลือกสื่อการเรียนรู้ การคัดเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นผลประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับเป็นหลัก และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการจัดการเรียนในชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงกำหนดการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คือ

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นที่ตั้ง หรือเป็นหัวใจสำคัญ ควรเป็นการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง ผู้เรียนควรได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ควรมีกิจกรรมที่นำผู้เรียนสู่การพัฒนาทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และทางสติปัญญาซึ่งรวมถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณที่มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ (ประเวศ วะสี, 2543, หน้า 4 - 14) และเป็นการพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทุกวัยของชีวิตของผู้เรียนที่มีการเรียนรู้ที่แสดงถึงการเจริญเติบโตของบุคคล การเรียนรู้ตามวัยแห่งพุทธธรรม เป็นการจัดการกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและลูกศิษย์ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่ก่อให้เกิดธาตุรู้ร่วมกับการฝึกหัดอบรมกาย วาจา ใจ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาด้วยการรู้คิด อย่างถูกต้องแยกแยะ จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่แท้จริง นอกจากนี้ ทิศนา ขัมมณี (2545, หน้า 12) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังเป็นสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาท หรือมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมในกิจกรรม หรือกระบวนการเรียนรู้โดยมีบทบาทมากกว่าครูผู้สอน

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับผลประโยชน์สูงสุด ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตน มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้หลากหลาย มีการปฏิสัมพันธ์และมีการพัฒนาทั้งด้านกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จนสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ตลอดชีวิต

ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถนำมาใช้ในชุดกิจกรรม การสอนภาษาอังกฤษได้ ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรง ที่สัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดระยอง
2. ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาจากชุดกิจกรรมการสอน จนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเองได้
3. ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้และเรียนรู้จากกลุ่มที่กำหนดไว้ในกิจกรรมแต่ละหน่วยกิจกรรม
4. ผู้เรียนสามารถได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วยตนเอง และจากคำแนะนำของครูผู้สอน หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียนในการฝึกทักษะภาษาและการใช้ภาษาทั้งสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริง จนเกิดการค้นพบด้วยตนเองจนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่ได้ไปใช้ได้จริง
5. ผู้เรียนสามารถฝึกกันคว้า รวบรวมข้อมูล และสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการ กิจกรรมและขั้นตอนในชุดกิจกรรมการสอนจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานศึกษา
6. ผู้เรียนสามารถเลือกทำกิจกรรม ชิ้นงานตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข
7. ผู้เรียนสามารถฝึกคิดอย่างหลากหลาย และสร้างสรรค์จินตนาการตลอดจนการแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
8. ผู้เรียนสามารถฝึกตนเองให้มีวินัยและความรับผิดชอบในการทำงาน
9. ผู้เรียนสามารถประเมินปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่นตลอดจนเฝ้าหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการกำหนดให้แต่ละสาระการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการ ยึดหยุ่นและต่อเนื่อง ดังนั้นจึงมี นักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่า เป็นยุทธศาสตร์ การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ใช้วิธีการตั้งคำถาม และกระบวนการแก้ปัญหา มานำเป็นตัวนำ กระบวนการแสวงหาความรู้และทักษะ โดยไม่ยึดติดโครงสร้างของสาขาวิชา เพื่อเป็นประโยชน์ ในการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และการบูรณาการยังเป็นรูปแบบที่พยายาม พัฒนาการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนไปพร้อมกัน โดยมีการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระ

รูปแบบและวิธีการ ที่มุ่งเน้นการพัฒนารอบด้านหรือการพัฒนาองค์รวม (ทิสนา แคมมณี, 2545, หน้า 253) โดยมีการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทุกชนิด ที่บรรจุอยู่ในแผนของหลักสูตร สามารถเชื่อมโยงระหว่างหัวข้อและเนื้อหาต่าง ๆ ที่เป็นความรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย ที่ผู้เรียนสามารถได้รับความรู้เป็นอันเดียวกัน และรู้เรื่องอย่างลึกซึ้ง (ชนาธิป พรกุล, 2544, หน้า 57 – 58) ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 23 -24 ที่ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาต้องเน้นความรู้คู่คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ มีการบูรณาการให้เหมาะสมแก่ระดับการจัดการเรียนการสอน โดยต้องมีการผสมผสานสาระความรู้ได้อย่างมีสัดส่วน สมดุล รวมทั้งการปลูกฝังค่านิยมอันดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทุกวิชา

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นกระบวนการรวมและผสมผสานองค์ความรู้ ประสบการณ์ และการดำเนินชีวิตเข้าด้วยกัน โดยปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์ทั้งด้านจิตพิสัย พุทธิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้เกิดความสมดุลสมบูรณ์ในตนเอง

ดังนั้น การจัดการเรียนในชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ จึงมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. จัดกิจกรรมที่มีการบูรณาการทั้งด้านความรู้ และกระบวนการเรียนรู้
2. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนที่เน้นการบูรณาการ ทางความรู้ และทางจิตใจไปพร้อมกัน
3. จัดกิจกรรมที่เป็นบูรณาการ ระหว่างความรู้ และการปฏิบัติ
4. จัดกิจกรรมที่บูรณาการสิ่งที่เรียนในโรงเรียน กับชีวิตประจำวัน
5. จัดกิจกรรมที่มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ที่เกี่ยวข้อง กับ

การท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง ทั้งนี้เป็นกิจกรรมที่บูรณาการด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม ทั้งระหว่างกลุ่มสาระอื่นกับกลุ่มสาระภาษาอังกฤษ หรือนำสอดคล้องแทรกภายในชุดกิจกรรมการสอนที่ออกแบบไว้

6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนที่สัมพันธ์กันทั้งด้านความรู้ และการปฏิบัติ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีการกำหนดให้แต่ละสาระการเรียนรู้ที่มีการประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการวัดและการประเมินผล ควรเป็น การวัดตามสภาพจริงตามความสามารถของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ครูผู้สอน ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และจัดการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้นั้นอย่างมีกฎเกณฑ์

นอกจากนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เน้นการประเมินผล ที่มีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเน้นคุณลักษณะ และความสามารถ ของผู้เรียนเป็นภาพรวม ซึ่งผล และการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงการเรียนการสอน ของครูผู้สอน และความสำเร็จของผู้เรียนตามเป้าหมาย เน้นการวัดกระบวนการ (Process) เท่ากับ การวัดผลผลิต (Product) ของกระบวนการ เน้นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการพิจารณาไตร่ตรอง การใช้เหตุผลและการแก้ปัญหา และภาษาที่นำมาประเมินควรเป็นภาษาที่ใช้ในสถานการณ์ การสื่อสารตามสภาพจริง โดยต้องคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียน ทั้งนี้ ครูประเมินโดยสร้างหลักเกณฑ์ เทคนิคที่ชัดเจน ผสมผสานและหลากหลาย ทั้งนี้ในการวัด และการประเมินผลการเรียนรู้ต้องเกี่ยวข้องทั้งการทดสอบ การวัด การประเมิน การประเมินผล และการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งนักการศึกษาและนักวัดผล ได้กล่าวถึง การวัด และการประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

การทดสอบ (Test)

ครอนบัค (Cronbach, 1990) และ เพน (Payne, 1976) ได้กล่าวถึง การทดสอบ สอดคล้องกันว่า การทดสอบเป็นกระบวนการที่มีระบบในการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล และ อธิบายออกมาในรูปของคะแนนเป็นตัวเลขที่มีเกณฑ์การทดสอบ ข้อสอบสามารถใช้ได้หลายชนิด มีจุดหมายในการทดสอบและมีเกณฑ์การตีความผลคะแนนที่เป็นมาตรฐาน และเป็นการสอบที่เป็น ระบบของการเก็บข้อมูลโดยมีจุดมุ่งหมายและใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือวัดผลที่ออกมาเป็น คะแนนหรือตัวเลข นอกจากนี้ เขาวดี วิบูลย์ศรี (2545, หน้า 5) กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทดสอบ ว่า เป็นการเสนอถึงเร้าชุดใดชุดหนึ่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องตอบสนองตามวิธีมาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อนำผลการตอบสนองมากำหนดเป็นคะแนน โดยทั่วไปเป็นตัวเลขแสดงปริมาณ บอกลักษณะ ของพฤติกรรมแล้วนำมาเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานอันเป็นกรอบอ้างอิงนั้น

สามารถสรุปได้ว่า การทดสอบเป็นกระบวนการที่มีระบบในการสังเกตพฤติกรรม ของบุคคลแล้วถูกอธิบายในรูปของคะแนนที่เป็นตัวเลขโดยมีเกณฑ์เป็นตัวกำหนดกรอบอ้างอิง การวัด (Measurement)

การวัด เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้กับสิ่งต่าง ๆ มีหลักการกำหนดตัวเลข ด้วยหลักเกณฑ์หรือกฎที่ชัดเจนแทนปริมาณ และคุณลักษณะของสิ่งนั้นด้วยกฎ เทคนิคที่มี การยอมรับ หรือตกลง หรือเป็นการตรวจสอบขนาดหรือปริมาณของสิ่งต่าง ๆ เช่น ความยาว ความกว้าง ส่วนสูง หรือความรู้

ศิริชัย กาญจนวาที (2542, หน้า 8) กล่าวว่า การวัดควรเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลข ให้กับสิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ ซึ่งการวัดเกิดขึ้นได้ ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1. จุดมุ่งหมายของการวัด ต้องชัดเจนในสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น มีสถานการณ์อย่างไร และวัดเพื่อเหตุผลใด

2. เครื่องมือที่ใช้วัด ต้องมีหน่วยใช้ในการวัดมาตราเปรียบเทียบระหว่างหน่วยที่ได้จากการวัด โดยทั่วไปเครื่องมือที่ใช้วัด เช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบตรวจรายการแบบ สัมภาษณ์ มาตราแบบประเมินค่า หรือ การสังเกตโดยตรง

3. การแปลผลและการนำไปใช้

สรุปได้ว่า การวัดเป็นกระบวนการเทียบปริมาณ เพื่อแสดงค่าตัวเลขที่มีการกำหนด กลุ่มของจำนวนคุณลักษณะ กับกลุ่มของสิ่งที่ต้องการวัด ซึ่งอาศัยกฎเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับ หรือตกลงโดยทั้งนี้ต้องมีจุดมุ่งหมายในการวัด และการนำไปใช้

การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผล เป็นกระบวนการตัดสินค่านิยมและคุณค่าขั้นสุดท้ายของโครงการ เทคนิค และรายการทางการศึกษาต่าง ๆ โดยการตัดสินและสรุปผล เป็นการประเมินที่มีหลักฐาน ที่ได้จากการสังเกตอย่างเป็นระบบ และเป็นกระบวนการรวบรวม เตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในการตัดสินใจทางเลือกที่เป็นไปได้หลายทางโดยการประเมินผล มีความหมายครอบคลุมทั้ง การทดสอบและการวัดผลที่มีจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์ชัดเจนในการประเมินผลแต่ละครั้ง (Stufflebeam, 1997) ทั้งนี้การประเมินผล ควรเป็นกระบวนการการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานและการสังเคราะห์ข้อมูล โดยต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลจากการวัดที่เป็นทางการ เช่น ข้อสอบข้อเขียน การสอบภาคปฏิบัติ การสัมภาษณ์ การสังเกต การจดบันทึกที่เป็นระบบ

2. การตีความหมาย

3. การกำหนดคุณค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2542, หน้า 10) ดังนั้น กล่าวได้ว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่า หรือคุณภาพของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้จาก กระบวนการวัด แล้วตัดสินใจสรุปคุณค่าด้วยเกณฑ์ที่มีมาตรฐานและเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย

การประเมิน (Assessment)

การประเมิน เป็นกระบวนการที่ครอบคลุม กระบวนการวัดและการประเมินผลในตัว ผู้เรียน ที่เน้นการใช้ วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายในการวัด ที่มีจุดมุ่งหมายและระบบใน การมองความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ (Cronbach, 1990) เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับพัฒนาการของ ผู้เรียน โดยมีกระบวนการแยกแยะในรายละเอียดของความสามารถ หรือศักยภาพของผู้เรียน

แต่ละบุคคล นอกจากนี้ บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2543, หน้า 17) ยังได้กล่าวว่า การประเมินควรเป็นกระบวนการและการประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการประเมิน โดยต้องการคำตอบและผลลัพธ์ที่มี หลายแบบ หลายระดับ ลักษณะการประเมินต้องมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ มีการคัดเลือกข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพโดยการประเมินเน้นการปรับปรุง หรือแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นหลัก

ดังนั้น การประเมินจึงเป็นกระบวนการ ที่ประกอบทั้งการทดสอบและการประเมินผลในตัวผู้เรียน โดยมีวิธีการและเครื่องมือหลากหลายที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการเห็นการพัฒนาผู้เรียนเป็นหลัก

การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินความสามารถ ความรู้สึก และทักษะที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน ผู้เรียนมีการปฏิบัติจริง และใช้กระบวนการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากงานที่ผู้เรียนทำ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานของการตัดสินความสามารถของผู้เรียน (ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช, 2545, หน้า 71 - 72) โดยเป็นการประเมินเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความคิด พฤติกรรม วิธีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติของผู้เรียนมีวิธีการที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การรายงานตนเอง และแฟ้มสะสมงาน (วัฒนาพร ระจันทน์, ม.ป.ป., หน้า 53)

นอกจากนี้ ศิริชัย กาญจนวาทิ (2542, หน้า 13 - 14) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การประเมินตามสภาพจริงควรเป็นกระบวนการตัดสินความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์ สภาพในชีวิตประจำวัน หรือเป็นประสบการณ์จริง ตลอดจนเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองด้วยการแสดงออก การกระทำ หรือผลิตงานจากกระบวนการทำงานตามที่คาดหวังและมีผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการสะท้อนถึงความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนโดยมีวิธีการ การประเมินผลตรงตามสภาพจริง เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การรายงานตนเอง การทำโครงการ ซึ่งเครื่องมือวัดขึ้นอยู่กับจุดหมายของการเรียนนั้น เช่น แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราประเมินค่า แบบบันทึกพฤติกรรม แบบประเมินพฤติกรรม แบบประเมินผลงานและแบบทดสอบ

สรุปได้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับความจริง เป็นประสบการณ์จริง หรือขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม โดยผู้สอนสามารถประเมินทั้งกระบวนการทำงาน การผลิตชิ้นงาน และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดหมายที่คาดหวังไว้ ใช้วิธีการประเมินและเครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมและมีคุณภาพแท้จริง

ดังนั้น การวัดและการประเมินผลในชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ จึงมีลักษณะ ทั้งการทดสอบ การวัดและการประเมินผล ตลอดจนการประเมินตามสภาพจริงทั้งนี้มุ่งให้เป็น ชุดกิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการบูรณาการทุกด้าน สามารถยืดหยุ่นได้โดยมี เป้าหมาย เพื่อให้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรม จริยธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นผลจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในการประเมินความสามารถการใช้ภาษาต้องเน้นวิธีการ และมี เครื่องมือที่หลากหลาย โดยเน้นการปฏิบัติที่สอดคล้อง เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการ เรียนรู้ของผู้เรียน และความสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในแต่ละหน่วยกิจกรรมการสอนทั้ง 6 หน่วยประกอบด้วยวิธีการวัดและประเมินผล ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนสามารถทดสอบความรู้ในแต่ละชุดกิจกรรมการสอน ด้วยแบบฝึกหัด ที่มีหลากหลายรูปแบบ จำนวนหน่วยละ 20 ข้อ หลังจากเรียนจบในแต่ละหน่วยกิจกรรมการสอน แล้วโดยมีเกณฑ์จากผู้เชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์มาตรฐาน
2. ผู้เรียน มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของตนเองในการเรียนรู้ชุดกิจกรรม การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้วโดยมีเกณฑ์ มาตรฐาน 80/80 โดยมีแบบทดสอบปรนัยจำนวน 30 ข้อและข้อทดสอบทักษะการพูดจำนวน 10 ข้อ รวมเป็น 40 ข้อ
3. ครูผู้สอน มีแบบบันทึกพฤติกรรม แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินผลงาน แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม แบบบันทึกการสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมงาน ประกอบการประเมินผล ผู้เรียนในแต่ละหน่วยกิจกรรม เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการสอนนี้ และให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นการพัฒนาของตนเอง จนสามารถนำไปเป็นความรู้ไปใช้ในการทดสอบ ทางด้านความรู้ความเข้าใจทางภาษาในข้อทดสอบนั้น ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินทั้งครูผู้สอน และผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้น
4. การประเมินตามสภาพจริง ครูผู้สอนใช้วิธีการประเมินทั้งการสังเกต การสัมภาษณ์ การทดสอบ โดยเน้นกระบวนการเท่ากับผลผลิตของกระบวนการ และให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่สามารถวัดความสามารถของผู้เรียนในการเรียนรู้ และฝึกทักษะภาษาอังกฤษ ทั้งนี้วิธีการและ เครื่องมือที่ใช้ มีความสอดคล้องกับ เนื้อหาภาษา หรือทักษะที่ต้องการวัดและมีเกณฑ์ที่เป็น มาตรฐาน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

การจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตัวเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สร้างสรรค์และมีความยืดหยุ่น การเรียนรู้สนองความต้องการตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา สถานที่ และจากสื่อ การเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ท้องถิ่นและแหล่งอื่น ๆ อีก เพื่อผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง ค้นพบตนเอง โดยสามารถเลือกวิธีการเรียนรู้ตามความต้องการ และความถนัด สามารถเลือกใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้

สื่อที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มภาษา หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวัสดุอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี สื่อของจริง และสื่อที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ การพัฒนาสื่อสามารถดำเนินการได้ 2 ลักษณะดังนี้

1. การพัฒนาสื่อที่มีอยู่เดิม โดยครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์สื่อที่มีอยู่แล้วนำมาพิจารณาความสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาที่จัดทำไว้ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของรายวิชา
2. การจัดทำสื่อการเรียนรู้ใหม่ โดยพิจารณาจากความจำเป็น ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนหรือท้องถิ่น

แหล่งการเรียนรู้

ครูผู้สอน ต้องมีหน้าที่แนะนำผู้เรียน เกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ในการศึกษา ค้นคว้า ฝึกฝนทักษะทางภาษาเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนได้ด้วยตนเอง

ดังนั้น ในชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ถือว่า เป็นบทบาทของครูผู้สอน ต้องมีการเตรียมและจัดหา ตลอดจนแนะนำสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย และเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้จัดให้เหมาะสมกับกิจกรรมในแต่ละหน่วยกิจกรรมด้วย ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. พจนานุกรมภาษาอังกฤษ
2. เครื่องบันทึกแถบเสียง แถบบันทึกเสียง
3. เครื่องฉายวีดีโอ สไลด์
4. ใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบประเมินผล และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์
5. รูปภาพ รูปถ่าย ภาพวาด
6. ของจริง ทำทาง
7. คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์

8. บอร์ดประชาสัมพันธ์
9. ครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น พ่อ แม่ และผู้ปกครอง
10. ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้
11. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
12. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 4
13. ท่าเรือ ภาครัฐ และเอกชนในจังหวัดระยอง
14. สำนักงานสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง

2. รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีการพัฒนาวิธีการสอนขึ้นมามากมาย

บางวิธีนิยมใช้กันอยู่แต่บางวิธีก็เสื่อมความนิยมเพราะการเปลี่ยนแปลงแนวคิด เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาทั้งด้านภาษาศาสตร์ ด้านจิตวิทยา ด้านมานุษยวิทยาและด้านการศึกษา ทำให้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาเปลี่ยนแปลงไปด้วย วิธีการสอนแต่ละแบบย่อมเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละแบบเช่นกัน ครูผู้สอนควรมีการศึกษาวิธีสอนแต่ละวิธีให้เข้าใจ เพื่อที่จะสามารถเลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษา ตลอดจนช่วยให้การดำเนินการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพด้วย และแนวการเรียนการสอนสมัยก่อนได้ใช้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบฟังและพูดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งตามแนวคิดนี้ยึดหลักทฤษฎีที่ว่า ภาษาทุกภาษาในโลกย่อมมีระบบเสียง โครงสร้าง ไวยากรณ์ และความหมายเป็นของตนเองโดยเฉพาะ แซมสกี (Chomsky, 1965) โดยมีจุดมุ่งหมายมาจากแนวคิด ด้านภาษาศาสตร์ และด้านจิตวิทยาการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรม ที่ใช้การลอกเลียนลักษณะนิสัยในการพูดภาษา ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติ บรูคส์ และเนลสัน (Brooks & Nelson, 1964, p. 49) และการฝึกทักษะจากการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยครู ซึ่งผู้เรียนจะถูกกำหนดเงื่อนไขให้ได้ตอบสนองมากระตุ้นทั้งการพูด การเขียนทันที เน้นการได้ตอบตามแบบ โดยการท่องจำ และการฝึกอุปประโยค ซึ่งในการฝึกครูจะเป็นผู้คอยกระตุ้นผู้เรียนให้ได้ตอบทีละคน หรือ เป็นกลุ่ม ต่อสิ่งเรานั้น และผู้เรียนจะได้รับการสนับสนุนในทันทีด้วย การได้ฟังคำตอบที่ถูกต้อง ผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้ในการฝึกผู้เรียนของตนให้เหมาะสมจากการฝึกจากบทสนทนา การฝึกอุปประโยค ตลอดจนจากเนื้อหาในบทเรียน โดยการสรุปกฎเกณฑ์ทางภาษาจะสั้น ๆ และมักเกิดภายหลังจากที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดการใช้รูปประโยคแล้ว หรือสามารถเรียนรู้กฎไวยากรณ์ และโครงสร้างจากตัวอย่างที่ให้ แต่ไม่มีการเน้น ดังนั้นการพัฒนาทักษะทางภาษา ครูควรยึดลำดับของทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถฝึกฝนตามธรรมชาติ จากง่ายไปหายาก กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องเรียนการฟัง ก่อน การพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับ โดยภาษาที่นำมาให้ผู้เรียน

เรียนควรเป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่การสอนเกี่ยวกับตัวภาษา ข้อมูลทางวัฒนธรรมนั้นมาจากบทสนทนา หรือครูนำมาพูดให้ฟัง โดยการอ่าน และการเขียนของผู้เรียน จึงต้องอิงสิ่งที่ได้ฝึกมาตั้งแต่แรก (Rivers, 1988, pp. 4 - 5) และ การฝึกออกเสียงจะฝึกตั้งแต่แรกเริ่ม โดยผู้เรียนอาจเข้าฟังในห้องปฏิบัติการทางภาษา เพื่อที่จะสามารถแยกเสียงที่แตกต่างกันได้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 51 - 65) ได้เสนอแนะวิธีการสอนแบบฟังและพูด มี 11 วิธี คือ

1. การสอนแบบท่องจำบทสนทนา โดยส่วนใหญ่บทสนทนา จะใช้ในการเริ่มเรียนบทใหม่ ผู้เรียนสามารถจำบทสนทนาโดยการพูดตามครูผู้สอน หลังจากผู้เรียนจำได้แล้วจะฝึกพูดสนทนากับเพื่อน หรือไปสนทนาหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟัง

2. การฝึกแบบเพิ่มส่วนของประโยค โดยการฝึกแบบนี้ เมื่อผู้เรียนมีปัญหาในการพูดประโยคที่ยาว ผู้สอน อาจแบ่งประโยคออกเป็นสองส่วน และให้ผู้เรียนพูดซ้ำทีละส่วน ซึ่งอาจเป็นวลีสุดท้ายของบรรทัดนั้น จากนั้นให้พูดตามผู้สอนไปเรื่อย ๆ โดยมีการเพิ่มทีละคำ สองคำ จนกระทั่งจบประโยค หรือผู้สอนอาจเริ่มจากส่วนท้ายสุดของประโยค และทำย้อนขึ้นมาโดยรักษาระดับน้ำเสียงให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด วิธีการนี้จะช่วยให้ความสนใจของผู้เรียนไปถึงท้ายประโยค และสามารถสอดแทรกข้อมูลใหม่เพิ่มเข้ามาได้

3. การฝึกพูดซ้ำ โดยผู้เรียนจะฝึกตามผู้สอนและต้องพูดให้ได้เหมือน และเร็วด้วย ซึ่งการฝึกแบบนี้จะถูกใช้บ่อย

4. การฝึกแบบลูกโซ่ เป็นการฝึกการสนทนาระหว่างคนต่อคนกันทั้งห้อง โดยคนหนึ่งถาม คนหนึ่งตอบติดต่อกันเป็นลูกโซ่ อาจเริ่มจากผู้สอนก่อนซึ่งการฝึกแบบนี้จะช่วยให้การสื่อสารได้ แม้มีขอบเขตจำกัด และวิธีการนี้ยังสามารถตรวจสอบการพูดของผู้เรียนแต่ละคนได้ด้วย

5. การใช้คู่เทียบเสียง โดยผู้สอนยกคำมาคู่หนึ่งซึ่งต่างกันแค่เสียงเดียวเท่านั้น หรืออาจใช้คู่เทียบเสียงมาเปรียบเทียบให้เห็น ในตอนแรกผู้เรียนอาจถูกถามให้ฟังความแตกต่างระหว่างสองเสียง จนในที่สุดผู้เรียนสามารถพูดสองเสียงได้ ทั้งนี้ผู้สอนเลือกเสียงที่ได้จากการวิเคราะห์ความแตกต่างของสองภาษาแล้วนำมาเปรียบเทียบกันให้เห็น

6. การเติมบทสนทนา โดยการเอาคำที่เลือกไว้ออกจากบทสนทนาที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้ว ผู้เรียนต้องเติมบทสนทนานั้นโดยการเติมคำที่หายไปลงในช่องว่าง

7. การเล่นเกมไวยากรณ์ โดยการฝึกให้ผู้เรียนแสดงออกมากขึ้น

8. การฝึกเปลี่ยนรูปประโยค โดยให้รูปแบบของประโยคแบบใดแบบหนึ่ง ให้ผู้เรียนแล้วให้ผู้เรียนเปลี่ยนเป็นประโยคอื่น เช่น เปลี่ยนจากประโยคบอกเล่า ให้เป็นประโยคปฏิเสธ

9. การฝึกถามตอบ โดยการฝึกแบบนี้เป็นการฝึกให้ผู้เรียนตอบคำถามอย่างรวดเร็ว

แม้ไม่เคยฝึกแบบนี้มาก่อน แต่ครูผู้สอนสามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการถามคำถาม ซึ่งการฝึกแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนฝึกสร้างคำถามและคำตอบทันทีทันใด

10. การฝึกแทนคำในช่องว่างเพียงช่องเดียว ผู้สอนสามารถพูดขึ้นมาประโยคหนึ่ง โดยเอามาจากบทสนทนา จากนั้นพูดคำ หรือวลีที่เป็นตัวแนะลงไปให้เหมาะสม ผู้เรียนพูดซ้ำประโยค ที่ให้มานั้นและเติมตัวแนะลงไปให้เหมาะสม ซึ่งจุดประสงค์หลักของการฝึกแบบนี้เป็นการช่วยฝึกผู้เรียนในการหา และเติมคำลงในประโยค

11. การฝึกแทนคำในช่องว่างหลายที่ การฝึกนี้มีลักษณะคล้ายการฝึกแบบแทนคำในช่องว่างเพียงช่องเดียว แต่มีข้อแตกต่างที่ตัวแนะที่ให้แต่ละครั้งจะไม่ได้แทนที่เดียวเสมอไป ผู้เรียนต้องรู้ว่าตัวแนวนั้นมีหน้าที่อะไรและควรเติมลงที่ไหนในประโยค และต้องมีการเปลี่ยนแปลงบางส่วนด้วย

อย่างไรก็ตามนักวิชาการและนักภาษาศาสตร์สังคม มองภาษาเป็นสารที่สามารถสื่อความคิดระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ในการสื่อสารแต่ละครั้งได้ จนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถรับรู้และเข้าใจร่วมกัน ดังนั้น แนวคิดวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จึงมีพื้นฐานที่เชื่อว่า ภาษาเป็นเครื่องมือการสื่อสารและเป้าหมายของการสอนภาษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารใช้ ความสามารถในการใช้ภาษา ติความหมายได้ถูกต้องเหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม (Hymes, 1972) ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จึงเป็นการเรียนรู้ภาษาที่เน้นกิจกรรม โดยครูผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติภาษาที่ไม่เน้นเรื่องโครงสร้าง หรือไวยากรณ์มากนัก แต่เน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์จริง ได้ในสังคมที่เป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้กิจกรรมสื่อสาร ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ กับผู้ฟัง และต้องมีจุดประสงค์ที่สร้างรูปแบบภาษาที่เป็นที่ยอมรับด้วย ผู้เรียนควรมีความพร้อมทันทีในการใช้ รูปแบบ โดยการแนะนำของครูผู้สอน และกิจกรรมที่นำไปใช้ หรือแบบฝึกที่ใช้ในการสื่อสาร สามารถพัฒนารูปแบบการปฏิสัมพันธ์ทางภาษาในห้องเรียนได้ ซึ่งใกล้เคียงสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน สามารถใช้ภาษาที่ไม่เป็นทางการ และควรมีการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนให้มีลักษณะผ่อนคลายและสบาย การเจรจาโต้ตอบควรมีลักษณะเป็นธรรมชาติ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลใหม่ในบริบทในบรรยากาศ ที่สามารถสะท้อนให้เห็นการสื่อสารในชีวิตจริง และเป้าหมายการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น มุ่งให้ผู้เรียนใช้ภาษาจริง เนื้อหาที่ใช้ยึดการสื่อสาร มากกว่าการยัดเยียดและรูปแบบประโยค ด้านการเรียนการสอน ยึดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาได้ตอบกันไปมา เป็นการฝึกใช้ภาษาให้คล่องแคล่ว มีการใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติ และมีความหมายชัดเจน มีการใช้คำศัพท์ ไวยากรณ์ และการออกเสียงเท่าที่จำเป็นต้องใช้ ให้เหมาะสมกับความสัมพันธ์ทางบุคคลที่ใช้ และ

ผู้รับฟังในแต่ละสถานการณ์ และแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนเพียงด้านโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้น แต่สนับสนุนพัฒนาผู้เรียนให้มีการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์ เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสาร ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะในชีวิตประจำวันจริง ในปัจจุบันการนำภาษาที่สองไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อการสื่อสารมีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ไม่มีการเน้นความถูกต้องมากนัก แต่เน้นความสามารถในการ สื่อสารที่มีความคล่องแคล่วมากกว่า และให้ความสำคัญการสอนภาษาพูดมีความสำคัญมากขึ้น กล่าวคือ ความสามารถในการสื่อสารที่มีการใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์แล้ว ยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎของสังคม วัฒนธรรมที่ถูกต้อง การโต้ตอบสนทนากัน บรรทัดฐาน และกลวิธีที่ส่งเสริมให้การสื่อสารสามารถสื่ออย่างเข้าใจ และโดยทั้งนี้ ส่วนประกอบในการสื่อสารภาษา ต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ไวยากรณ์ หรือความรู้ด้านภาษาศาสตร์
2. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม
3. ความรู้ความสามารถในการสนทนา และความคงทนในความสามารถของการสนทนา

กับผู้อื่น

4. ความรู้และความสามารถด้านกลยุทธ์ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะสื่อสารกับ

ผู้อื่น

บราวน์ (Brown, 2001, p. 69) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร ควรมีลักษณะเป็นกิจกรรมการสื่อสาร ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์หนึ่ง (Functional Communication Activities) เพื่อสื่อให้ผู้อื่นรับรู้ความตั้งใจของผู้พูด ทรายอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือผู้เรียนแก้ปัญหา สิ่งสำคัญของกิจกรรมอยู่ที่ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างเข้าใจ แก้ปัญหา โดยไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องทางไวยากรณ์มากนัก แต่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นหลัก และเป็นกิจกรรมสื่อสารที่เน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อบทบาทของสังคม (Social – Interaction Activities) สามารถสื่อสารในสถานการณ์เฉพาะ ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย เช่น การทำกิจกรรมกลุ่ม หรือ การแสดงบทบาทสมมติ

บราวน์ (Brown, 2001, p. 70) ได้กล่าวถึง การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรเป็นทักษะที่มีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับด้านอื่นด้วย และควรมีลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น เน้นทักษะการสื่อสารทั้งหมด ไม่จำกัดกรอบของเนื้อหา หรือไวยากรณ์

2. ผู้เรียนสามารถสื่อสารทางภาษาได้อย่างมีเป้าหมายได้ เนื่องจาก เทคนิคทางภาษาได้ถูกออกแบบมาเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างแท้จริง ตามหน้าที่ของภาษา โครงสร้างของภาษา ไม่ใช่รูปแบบเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ความคล่องแคล่วและความถูกต้อง เป็นหลักการเสริมที่อยู่ภายใต้เทคนิคการสื่อสารภาษาบางครั้งความคล่องแคล่ว (Fluency) มีความสำคัญกว่าความถูกต้อง (Accuracy) เพื่อจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้อย่างมีความหมาย

4. การเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนต้องใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายใต้บริบทที่หลากหลาย

5. การสอนภาษาอังกฤษไม่จำกัดสถานที่ในชั้นเรียนเท่านั้น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในสถานที่ หรือแหล่งเรียนรู้อื่นได้หลากหลายตามความสนใจ

6. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรให้ผู้เรียนมีโอกาสใช้ในสถานการณ์จริง และชีวิตประจำวันครูผู้สอนควรเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูล และแนะนำ

ดังนั้น พื้นฐานของกระบวนการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น จึงเน้นการสื่อสาร และรับสารเป็นหลัก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษาควบคู่กับการรู้ภาษาของผู้เรียนซึ่งเป็นการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายเหมาะสมกับสภาพสังคม และในกระบวนการเรียนการสอน

กระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในปัจจุบันมีรูปแบบวิธีการสอน และเทคนิคการสอนหลากหลายที่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น วิธีการสอนแบบ 3PS (PPP) ซึ่งเป็นวิธีการสอนภาษาที่มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อความหมายโดยการฝึกในสถานการณ์ที่หลากหลาย และเป็นวิธีการสอนที่ช่วยสร้างให้ผู้เรียนมีความมั่นใจตนเองก่อนที่จะนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตจริงโดยมีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ต้องมีขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำเสนอเนื้อหา ขั้นการฝึก และขั้นถ่ายโอนทางภาษา หรือขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หรือวิธีการสอนภาษาอังกฤษแบบเน้นภาระงาน (TBL-Task Based Learning) เป็นวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอีกวิธีหนึ่งที่มีจุดประสงค์เพื่อเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาอังกฤษจากงานและกิจกรรมที่ได้อภิปรายจากกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงาน จากรูปแบบที่กำหนดให้โดยนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติและฝึกทักษะภาษาเอง ครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำเท่านั้น หรือวิธีการสอนที่เน้นทักษะ (Skill - Based Lesson) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการอภิปราย หรือฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อทำความเข้าใจในงานที่ตนเองต้องทำให้สำเร็จ ก่อนนำไปเสนอหน้าชั้นเรียน หรือเสนอเป็นชิ้นงาน

สตรัค (Strutt, 2003, pp. 61 - 68) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นั้นควรมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอเนื้อหา (Presentation) ซึ่งเป็นขั้นนำเสนอเนื้อหาใหม่ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญขั้นหนึ่งที่ครูผู้สอนจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน เป็นการเริ่มต้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรับรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย รูปแบบที่ใช้กันจริง โดยทั่วไป รวมทั้งวิธีการใช้ภาษาด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และ โครงสร้าง ไวยากรณ์ ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ ซึ่งวิธีการนำเสนอเนื้อหา มี 2 วิธี คือ

1.1 การกระตุ้นความสนใจก่อนเรียน (Warm-up or Warmer Stage) เป็นขั้นที่ครูผู้สอนต้องการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรับรู้ ปลอดภัย และประเพณีที่พูดคุยกับผู้เรียน มักจะไม่เกี่ยวข้องกับบทเรียนมากนัก

1.2 การนำเข้าสู่บทเรียน (Lead - ins) เป็นขั้นที่ครูผู้สอนต้องเน้นประเด็นของเรื่องในบทเรียน หรือรู้จักภาษาใหม่ในบทเรียน และพยายามจูงใจและเชื่อมความเข้าใจระหว่างประเด็นที่พูดกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น หรือให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเข้ากับความรู้เดิมของตนเองได้ก่อน

2. ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ได้เรียนรู้ใหม่ จากขั้นนำเสนอเนื้อหาในลักษณะการฝึกควบคุม หรือชี้แนะโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกสู่การปฏิบัติ ค่อย ๆ ปล่อยให้ผู้เรียนปฏิบัติเองมากขึ้น เป็นแบบกึ่งควบคุม เพื่อให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษา จึงเน้นความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก แต่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย วิธีการใช้รูปแบบภาษาด้วยเช่นกัน ผู้สอนสามารถเริ่มจากการฝึกปากเปล่าเปลี่ยนสถานการณ์ ฝึกโดยใช้โครงสร้างที่ครูคอยให้ข้อมูลย้อนกลับตลอดเวลา จากนั้นให้ฝึกเขียน เพื่อเป็นการย้ำความแม่นยำในการใช้

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หรือขั้นถ่ายโอนทางภาษา (Production) เป็นขั้นที่มีความสำคัญที่สุด เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์หนึ่งไปสู่อีกสถานการณ์จริง นอกชั้นเรียน ซึ่งการฝึกโดยทั่วไป มุ่งลงใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือเป็นสถานการณ์จริง ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทางและกำหนดภาระงาน หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เท่านั้น โดยผู้เรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจปรับไปใช้ตามความต้องการของตน ใช้ภาษาในการสื่อสารอย่างอิสระ โดยไม่ต้องใช้ภาษาตามรูปแบบที่กำหนด และการได้เลือกใช้ภาษาเอง จะช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนเป็นอย่างดีด้วย ทั้งนี้ ปัจจุบันมีการฝึกกิจกรรมใช้ภาษาที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริงให้มากที่สุด

ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามความสามารถของตนเองตามสภาพจริง สามารถเรียนภาษาแล้วนำไปเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และการทำงานอาชีพ (Brumfit, 1984, p. 69) และ การสอนทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนทักษะภาษา ทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังต่อไปนี้

ทักษะการฟัง

ทักษะการฟัง เป็นความสามารถในการรับรู้ ที่ซับซ้อนจากการได้ยินคำศัพท์ วลี ประโยคแล้วนำไปตีความโดยกระบวนการของสมอง ที่ผู้ฟังจะต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทางภาษาศาสตร์ตามบริบทและสถานการณ์ของเสียงที่ได้ยิน เป็นการรับสารทางวาจาที่ผู้พูดต้องการสื่อความหมายให้รับรู้ และผู้ฟังต้องตีความหมายสิ่งที่ผู้พูด พูดสามารถโต้ตอบได้ด้วยภาษาที่ผู้ฟังเข้าใจ ทั้งนี้ในการเรียนภาษาต่างประเทศ เมื่อผู้เรียนได้ยินเสียงที่ไม่มีมีความหมายอย่าง ต่อเนื่อง ก็จะมีการระลึกได้เมื่อได้ยินภาษานั้นอีก โดยสร้างองค์ประกอบ และรูปแบบขึ้นมาเป็น หน่วยเสียง ระดับขึ้นลงของเสียง คำ วลี และเมื่อสามารถระลึกเป็นรูปประโยคได้ ก็จะสามารถสื่อความหมายได้ในที่สุดได้อย่างอัตโนมัติ และต่อมาผู้เรียนจะสามารถสร้างความสัมพันธ์และแสดงออกมาโดยการพูด ซึ่งมีการเลือกใช้ภาษาที่แสดงออกอย่างเหมาะสมถูกต้องกับสถานการณ์ในที่สุด (Rivers, 1988, pp. 135 - 136) และการฟัง สามารถ เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการใช้ภาษาสื่อสารในห้องเรียน การฟังช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการพูด การอ่าน และการเขียน ตามลำดับ ทั้งนี้ในการเรียนการสอน การฟัง เพื่อ ความเข้าใจความหมายในการเรียนรู้ภาษานั้น มักเกี่ยวข้องกับทักษะการพูดเสมอ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการตีความหมายการฟัง เช่นเดียวกับการพูด ซึ่งการเรียนรู้ที่จะฟังมีสองระดับ คือ ระดับการระลึกได้ และระดับการเลือกภาษาไปใช้ได้ นอกจากนี้ ในการเรียนภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนต้องฝึกฟังจับเสียงให้ได้ เพื่อเป็นแบบอย่างในการพูด และในขณะเดียวกัน ต้องทำความเข้าใจกับความหมายของคำ หรือประโยคที่ได้ยินในการจับใจความ การฟังจึงเป็นการฝึกให้ผู้เรียนฟังภาษาที่มีเสียง คำศัพท์ และ โครงสร้างของภาษา ที่กำลังเรียนอยู่ หรือที่เคยเรียนมาแล้ว และในการเรียนการสอนภาษา ด้านทักษะการฟัง จึงสามารถแยกออกเป็น 2 ชนิด (สุไร พงษ์ทองเจริญ, 2526, หน้า 99 - 121) คือ

1. การสอนฟัง และการออกเสียง เป็นการฝึกให้ผู้เรียนฟังเสียงและสำเนียงที่ถูกต้องของคำ หรือกลุ่มคำ รวมทั้งประโยค โดยมีจุดประสงค์ในการฝึก เพื่อนำไปเป็นแบบในการพูดต่อไป ลักษณะของการฝึกฟังจึงต้องให้ฝึกซ้ำบ่อย ๆ จนสามารถจับเสียง สำเนียงของคำ หรือประโยคได้

ถูกต้อง ความสามารถในการฟังนี้ ต้องอาศัยการทดสอบด้วยการพูดของผู้เรียน ดังนั้นในการเรียนการสอนต้องให้ผู้เรียนฟังและพูดควบคู่กันไปเสมอ

2. การสอนฟังเพื่อความเข้าใจ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนฟังบทเรียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเสียงศัพท์ และ โครงสร้างที่ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่ หรือที่เคยเรียนมา ครูอาจอัดเทปหรือเป็นผู้พูดเองในห้องเรียน ถ้าเป็นไปได้ควรหาเจ้าของภาษา หรือคนพูดภาษาอังกฤษได้ดี เป็นคนพูดท่อนั้น ๆ เพราะจุดประสงค์ เพื่อต้องการให้ผู้เรียนฟัง และทำความเข้าใจภาษาอังกฤษจากเสียงที่ถูกต้อง และเพื่อการเลียนแบบอย่างถูกต้อง และกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาในห้องเรียนที่ใช้ในการสื่อสารด้านทักษะการฟัง ควรมีขั้นตอนในการฟัง 3 ขั้นตอน (Rixon, 1986) ดังนี้

2.1 ขั้นก่อนการฟัง (Pre - Listening Stage) เป็นขั้นตอนการแจ้งจุดมุ่งหมายในการฟังให้ผู้เรียนทราบ เป็นการเตรียมพร้อม อาจใช้วิธีกระตุ้นผู้เรียนมีความสนใจ การคาดการณ์ล่วงหน้า หรือแสดงความคิดเห็น และรับรู้ความหมายของคำศัพท์ที่มีในบทฟัง ตลอดจนโครงสร้างทางภาษา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสารที่ได้ฟังอย่างถูกต้อง

2.2 ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการฟัง (While - Listening Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียน หรือผู้ฟัง ทำกิจกรรมการฟังด้วยตนเอง เช่น การฟังเพื่อตรวจสอบข้อความตามรูปภาพ การฟังเพื่อเลือกภาพตามเค้าโครงเรื่อง การฟังเพื่อต่อเติมภาพให้สมบูรณ์ การฟังเพื่อเติมคำในช่องว่าง การฟังเพื่อหาใจความสำคัญ และการฟังเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือขั้นตอนในการทำงาน

2.3 ขั้นหลังการฟัง (Post - Listening Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำข้อมูล ที่ได้จากการฟังมาผสมผสานกับความรู้เดิมของตน แล้วนำไปใช้ในการทำกิจกรรมอื่นตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้

นอกจากนี้ พอลสตัน (Paulston, 1976) ฟีน็อคเซียโรและบรัมฟิต (Finocchiaro & Brumfit, 1983) ได้เสนอแนะลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอน และฝึกทักษะการฟังในการเรียนการสอนภาษาที่สอดคล้องกัน คือ

1. ผู้สอน ควรกระตุ้นความสนใจผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้รู้จุดมุ่งหมายของการฟัง
2. ผู้สอน ต้องให้ผู้เรียนฟังข้อความ หรือเรื่องราวที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน
3. ผู้สอน ต้องให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด หรืองานที่มอบหมายหลังจากการฟังแล้ว
4. ผู้สอน ควรให้คำติชม และแนะนำงานของนักเรียน
5. ผู้เรียน ต้องฟังคำสั่งที่ใช้ในการสอนของครู เช่น การถามคำถาม การอธิบายภาพ การเล่าเรื่อง หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

6. ผู้เรียน ต้องฟังเพื่อนคนอื่นถามคำถามแล้วสรุปเรื่อง หรือเล่าเรื่องต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ

7. ผู้เรียน ต้องมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมติ แสดงละครหรือการสนทนาต่าง ๆ

8. ผู้เรียน ควรมีโอกาสได้ฟังคำบรรยายจากบุคคลภายนอก ฟังบทเรียนจากเทป

9. ผู้เรียน ควรมีโอกาสได้ดูภาพยนตร์ โดยเฉพาะที่จัดทำขึ้นเพื่อสอนภาษาอังกฤษหรือจากโปรแกรมภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์

10. ผู้เรียน ควรมีโอกาสได้สัมผัสภาษาชนชาติต่างชาติดังที่อยู่ในชุมชนนั้น

11. ผู้เรียน ควรมีโอกาสเข้าร่วมบรรยาย การประชุมปฏิบัติการ ชมรมภาษา หรือการประชุมต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษ

12. ผู้เรียน ควรมีโอกาสใช้ทักษะการฟัง หรือเล่นเกมภาษาอังกฤษ

13. ผู้เรียน ควรมีโอกาสฝึกเขียนตามคำบอก และฝึกความเข้าใจ ซึ่งสามารถเขียนข้อความทั้งหมด ที่ฟัง หรือเขียนบางคำที่กำหนดให้

ด้านการประเมินผลทักษะการฟัง ครูผู้สอนสามารถวัดได้ทั้งที่เป็นหน่วยความเข้าใจเนื้อหาโดยรวม ที่อาศัยความรู้ทางภาษาของผู้เรียนที่มีอยู่ และความสามารถในการสร้างความหมาย ทั้งนี้ต้องอาศัยความสัมพันธ์ของการสื่อสาร กล่าวคือ มีทั้งการให้และการรับข้อมูลและมีการปฏิสัมพันธ์ตามมารยาทสังคมที่ต้องใช้กระบวนการทำความเข้าใจ โดยวาเลต และดิสคิก (Valette & Disick, 1973) ได้แบ่งการประเมินผลการฟังที่เป็นไปตามขั้นตอนการกำหนดระดับภาษามี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระดับกลไก เป็นการทดสอบหน่วยเสียง เช่น การฟังและแยกเสียงได้ว่าเป็นเสียงเดียวกันหรือต่างกัน การออกเสียงคำศัพท์

2. ระดับความจำ เป็นการฟังคำ หรือข้อความสั้นแล้วรู้ความหมายตามที่ได้เรียน

3. ระดับถ่ายโอน เป็นการฟังที่ยาวขึ้นกว่าระดับความจำ และเป็นข้อความที่ผู้เรียนไม่เคยได้ยินมาก่อน คำศัพท์และ โครงสร้างทั้งหมดเป็นสิ่งที่เรียนมาแล้วนำมาใช้ในบริบทใหม่

4. ระดับสื่อสาร เป็นการให้และบริบทใหม่หมดทั้งสิ้น ผู้เรียนต้องตอบจากความเข้าใจโดยรวมทั้งทางด้านความรู้ทางภาษา และบริบทการใช้ ที่อยู่ในโครงสร้างความรู้ของตนเอง

5. ระดับวิพากษ์วิจารณ์ เป็นการฟังสิ่งใหม่แล้ว ผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถในการตีความความคิดเห็นเชิงเหตุผลในการตอบคำถาม และเกณฑ์การประเมินทักษะการฟังจะต้องใช้ได้กับการฟังที่เลือกใช้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์การฟังนั้นด้วย

อัญจรา วงศ์โสธร (2538, หน้า136) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่ใช้ในการประเมินผลทักษะการฟังควรเป็นกิจกรรม ที่กระตุ้นการใช้ภาษาของผู้เรียน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. บทสนทนา ที่อาจเป็นการสนทนาทั่วไปในชีวิตประจำวัน ที่มักจะถูกบันทึกเทปไว้ แทนการพูดปากเปล่า ยกเว้นการสอบสัมภาษณ์ซึ่งผู้สัมภาษณ์จะสนทนากับผู้เข้าสอบเพื่อวัดความเข้าใจพร้อมกับความสามารถด้านการพูดของผู้เข้าสอบ ซึ่งการวัดความสามารถนี้ เป็นการวัดความสามารถทั้งการรับสารและการส่งสารที่มีลักษณะสัมพันธ์กัน

2. ข้อความสั้น ๆ ในระดับประโยค หรือ 2-3 ประโยค ที่บันทึกเทปไว้ให้ผู้เข้าสอบ ฟังแล้วตอบคำถามวัดความรู้ศัพท์ ความเข้าใจเนื้อความ ซึ่งวัดโดยการให้เรียบเรียงสารใหม่ให้ได้ใจความเต็ม โดยการตอบคำถามเนื้อหา การใช้ภาษา และการเสนอความคิดเห็นว่าเป็นเหตุเป็นผลกันหรือขัดแย้งกัน

3. วิดีทัศน์ ที่บันทึกภาพและเสียงของการแสดง การรายงาน สารคดี การอภิปราย การสัมภาษณ์ รายการบันเทิงและรายการที่ให้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น การวิเคราะห์ข่าว และการถามความเข้าใจทางด้านเนื้อหา ด้านสุนทรียภาพ รูปแบบการใช้ภาษาและการถาม แบบตีความ การวิพากษ์วิจารณ์ หรือถามให้ผู้เรียนต้องใช้จินตนาการ โดยส่วนใหญ่บันทึกการโทรทัศน์ไว้เป็นการถ่ายทำใหม่ หรือตัดต่อจากภาพยนตร์ที่ใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อ

4. บทฟัง ที่มีความยาวต่อเนื่อง เช่น การบรรยาย สุนทรพจน์ เพลง เรื่องเล่า สารคดี รายงาน สรุปข่าวประจำสัปดาห์ การวิเคราะห์ ข่าวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ บทวิจารณ์ ประกาศ ซึ่งส่วนใหญ่บันทึกจากวิทยุไว้ หรืออาจบันทึกเฉพาะเสียงจากรายการทางโทรทัศน์ และอาจเป็นสไลด์ประกอบเสียง

5. บทอ่านประกอบกับบทฟังผสมกัน เช่น ก่อนการฟังข่าวผู้สอบได้อ่านรายงาน ข่าวที่เกี่ยวข้อง บทวิจารณ์ทางหนังสือพิมพ์ เป็นการปูพื้นก่อนการฟัง แล้วจึงตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง มีการใช้ตาราง แผนภูมิ กราฟ ภาพเดี่ยว หรือภาพชุดที่ใช้ประกอบการฟัง ซึ่งเทคนิคนี้เป็นตัวกระตุ้นแบบทักษะสัมพันธ์

กล่าวโดยสรุปการสอนทักษะการฟังนั้น เป็นการสื่อสารภาษา ที่มีลักษณะเป็นการรับรู้ความหมายจากคำพูดของผู้ฟัง และการฟังเป็นทักษะที่ต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษาศาสตร์ และประสบการณ์ของผู้ฟังช่วยในการดำเนินกิจกรรมการสื่อสารให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ของผู้ส่งสาร และผู้รับสาร โดยตัวสารนั้นสามารถเป็นทั้ง เสียงของคำ กลุ่มคำ หรือประโยค ตลอดจนรูปแบบของโครงสร้างและไวยากรณ์ทางภาษาที่ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนมาแล้วจนสามารถนำไปใช้ได้ ในสถานการณ์จริง ได้อย่างมีความหมาย ทั้งนี้การประเมินผล สามารถทำได้ทั้งระดับกลไกระดับความจำ ระดับการสื่อสาร และระดับการนำไปใช้ของผู้ฟังภาษานั้น

ทักษะการพูด

ทักษะการพูด เป็นความสามารถในการส่งเสียงที่เปล่งออกมาเพื่อสื่อสารอย่างมีวัตถุประสงค์ตามที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังรับรู้จุดประสงค์นั้น อาจแสดงความรู้สึกแสดงความคิด โดยอาศัยภาษา และกริยาท่าทาง ผู้ฟังต้องตีความหมายให้ตรงกันจึงจะเข้าใจจุดประสงค์นั้นการพูด ซึ่งถือว่าเป็นทักษะสำคัญเพราะการพูดเป็นทักษะเบื้องต้นของมนุษย์ และต้องมีความรู้ความเข้าใจ เสียงที่เปล่งออกมาด้วย และทักษะการพูด มีความสำคัญในการสื่อสารระหว่างบุคคล ที่ผู้พูด สามารถสื่อความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูดให้ผู้ฟังรับรู้ ทั้งนี้ผู้พูด และผู้ฟังต้องมีความรู้เกี่ยวกับเสียง คำศัพท์ โครงสร้าง และไวยากรณ์ ตลอดจนวัฒนธรรมของภาษา ที่ใช้ในการสื่อสารนั้นในบริบททางสังคมที่เหมาะสม จึงจะเป็นการสื่อสารที่มีความหมาย (สมิตรา อังวัฒนกุล, 2540, หน้า 167 - 168) และช่วยให้ผู้พูดมีความสามารถในการใช้ภาษาได้ อย่างคล่องแคล่วมากขึ้นในระดับสูงขึ้น (Brumfit, 1984, p. 119) กล่าวคือ ผู้พูดควรมีระดับ ความสามารถในการสื่อสาร ได้คล่องแคล่ว สามารถแสดงความรู้สึกรักนึกคิดของตนเองอย่างชาญฉลาด ถูกต้อง และมีศิลปะในการพูดแต่ละสถานการณ์ ดังนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้พูดจำเป็นต้องเรียนรู้ ในการใช้ เสียง จังหวะพูด สติการพูด ตลอดจนบุคลิกภาพของผู้พูดเองด้วย ในการเรียนการสอน พูดภาษาอังกฤษ ครูผู้สอนต้องมีหน้าที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด โดยการหาแบบฝึกหัดที่เหมาะสม ให้ผู้เรียนฝึกจนเกิดความมั่นใจในการนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมั่นใจ โดยการสอนพูด สามารถแบ่งออก เป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับการเตรียมตัว โดยสอนพูดเลียนแบบตัวอย่างจากครู เทปบันทึกเสียงหรือจากเจ้าของโดยตรง

2. ระดับการแสดงออก เมื่อนักเรียนสามารถจำคำ และประโยคตาม โครงสร้างทางภาษาได้แล้วสามารถนำไปพูดแสดงความตั้งใจออกไปให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

สก๊อต (Scott, 1981, p. 70) ได้นำเสนอการสอนทักษะการพูด ควรมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นบอกวัตถุประสงค์ ผู้สอนควรบอกให้ผู้เรียนรู้ถึงสิ่งที่จะเรียน
2. ขั้นนำเสนอเนื้อหา การนำเสนอเนื้อหา ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายข้อความที่จะพูด ผู้พูดเป็นใคร ผู้พูดจะบอกอะไร สิ่งที่จะพูด สถานที่พูด และเนื้อหาที่จะพูด
3. ขั้นฝึก และถ่ายโอน ผู้สอนต้องทำหลังจากการนำเสนอเนื้อหาโดยการฝึกพูด พร้อมกันเป็นคู่ หรือทีละคน การฝึกพูดและฟังสำนวนภาษาควรหลากหลายรูปแบบ และเป็นสำนวนที่เจ้าของภาษาใช้จริง

ฮาร์เมอร์ (Harmer, 2001, p. 84) ได้กล่าวถึง กิจกรรมการพูดของผู้เรียน ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ควรเป็นการฝึกพูดโดยการถูกกระตุ้นใช้ภาษา (Activate) ซึ่งเป็นลักษณะของแบบฝึกหัด หรือกิจกรรมที่ออกแบบมาเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างอิสระมากที่สุด และสามารถสื่อสารมากที่สุดเท่าที่ทำได้ โดยไม่มุ่งเน้นโครงสร้างภาษามากนัก หรือฝึกฝนภาษา เฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น แต่เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือหัวข้อที่กำหนด และเป็นการลองใช้ภาษา ก่อนนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การออกแบบโฆษณา การอภิปราย และการโต้เถียง การบรรยาย และวาดภาพ การแต่งเรื่อง การแต่งโคลงโคลง และการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ ฟินอคชีโร และบรัมฟิต (Finocchiaro & Brumfit, 1983, p. 141) ได้เสนอแนะกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนทักษะพูดที่ผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะกับนักเรียนแต่ละระดับ โดยผู้เรียนสามารถฝึกทักษะจากการทำกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. ให้ตอบคำถามซึ่งครูและเพื่อนในชั้นเป็นผู้ถาม
2. บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง
3. ให้นักเรียนถามหรือตอบคำถามเพื่อนในชั้น
4. ให้บอกลักษณะวัตถุ สิ่งของ และภาพต่าง ๆ
5. ให้เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน โดยครูสามารถช่วยให้คำสำคัญต่าง ๆ
6. ให้รายงานเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่กำหนดหัวข้อให้
7. จัดสถานการณ์ในชั้นเรียนเพื่อให้นักเรียนใช้บทสนทนา เช่น ร้านขายของ ร้านอาหาร
8. ให้เล่นเกมต่าง ๆ ทางภาษา
9. ให้โต้เถียง อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๆ
10. ให้ฝึกสนทนาทางโทรศัพท์
11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์แล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ
12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

ด้านการประเมินผลทักษะการพูด บราวน์ และ ยูเล (Brown & Yule, 1983, pp. 102 - 103) ได้กล่าวถึง การประเมินทักษะการพูดว่า ไม่ควรวัดลักษณะย่อยของการพูด เช่น การออกเสียงคำ การลงเสียงหนักเบาในคำ การขึ้นเสียงลงในประโยค ควรเป็นการวัดแบบรวม ที่เน้นการพูดจากตามสถานการณ์ที่สมจริง และมีการสอบสัมภาษณ์กันมากขึ้น โดยเน้นการสื่อความหมายมากกว่า และความหมาย ที่ผู้พูดประสงค์จะสื่อสารให้เข้าใจ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด การประเมินผลการพูด จำเป็นต้องให้ผู้เรียน รู้วัตถุประสงค์ของการพูด และบทบาทของตนเองในฐานะผู้พูดว่าเป็นใคร เป็นการแสดงตนเอง หรือใช้บทบาทสมมติ ผู้ฟังอยู่ในที่สอบหรือไม่ หรือถ้าไม่อยู่ผู้ฟังเป้าหมาย

เป็นใคร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่คุณเรียนจะพูดมากน้อยเพียงไร หรือมีจุดประสงค์ใดในการฟัง ผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์สอบว่าเป็นการพูดโดยมีครู เพื่อนร่วมชั้น กรรมการตัดสินคะแนนหรือไม่ ตลอดจนสื่อต่างๆ ใช้ เช่น มีการใช้วีดิทัศน์ เป็นตัวกระตุ้นในการสอบพูด หรือใช้ภาพ ภาพนิ่ง โทรทัศน์ วิทยุ เทปบันทึกเสียง ภาพยนตร์ และอื่นๆ ประกอบหรือไม่ นอกจากนี้ อังฉรา วงศ์โสธร (2538, หน้า 79) ได้กล่าวถึง รูปแบบของการทดสอบทักษะพูด สามารถทดสอบได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การพูดเดี่ยวคนเดียว เช่น การกล่าวรายงาน การอธิบาย การเล่าเรื่อง การให้คำแนะนำ ในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การกล่าวแสดงความคิดเห็น การกล่าววิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งเทคนิคการวัดความสามารถทางการพูดประเภทนี้ มักเป็นวิธีทดสอบแบบตรงเพราะผู้พูดได้แสดงทักษะพูดจริงในเนื้อหาที่เตรียมมา

2. การสัมภาษณ์ หรือการสนทนาที่เป็นการพูดระหว่างบุคคล 2 คน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นครู หรือผู้ดำเนินการสอบเป็นผู้ป้อนตัวกระตุ้นซึ่งมักเป็นคำถามให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะการพูดของคน การให้คะแนนอาจทำได้โดยครูผู้สอบหรือกรรมการให้คะแนนที่เข้าร่วมฟังการสนทนาด้วย

3. การอภิปรายหรือโต้วาที ที่มีการแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่ม โดยมีกรรมการให้คะแนนเป็นผู้ให้คะแนนผู้เรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากเป็นการพูดแบบกลุ่มการพูดของผู้อื่นเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการพูดของแต่ละคน บางครั้งผู้เรียนจะต้องแสดงความสามารถในการพูดทั้งที่ได้เตรียมมาล่วงหน้าและที่คิดขึ้นในสถานการณ์โดยไม่ได้เตรียมล่วงหน้า เช่น การโต้วาที การกล่าวแก้ประเด็นของฝ่ายตรงกันข้าม การสนับสนุนความคิดเห็นของผู้อภิปราย ส่วนการกำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะการพูด ไนท์ (Knight, 1992) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินการพูดต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

3.1 ไวยากรณ์ ซึ่งประกอบด้วย ขอบเขต และความถูกต้อง คำศัพท์ ที่ประกอบด้วย ขอบเขต และความถูกต้อง

3.2 การออกเสียง ซึ่งประกอบด้วย การออกเสียงคำเดี่ยวๆ การลงเสียงหนักเบา และจังหวะการพูด การใช้เสียงสูงต่ำในประโยค การเชื่อมเสียง หรือการละเสียง และการผสมเสียง

3.3 ความคล่องแคล่ว ซึ่งประกอบด้วย ความเร็วของการพูด การคิดขัดจังหวะ ในระหว่างพูด หรือก่อนพูด

4. ทักษะการสนทนา ประกอบด้วย การสานเรื่องตามหัวข้อที่พูด การให้ผู้อื่นได้เริ่มพูด หรือการให้ตนเองได้มีโอกาสดู และพูดนอกประเด็น ความสัมพันธ์กันของคำพูดของตน และกับผู้อื่น การดำเนินการสนทนาให้ต่อเนื่อง การขยายความให้ชัดเจน การปรับปรุงแก้ไข การทบทวนตรวจสอบ การหยุดและการให้คำเสริม

5. ทักษะการใช้ภาษาทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย ภาษาทางการและไม่เป็นทางการ การกล่าวพาดพิงทางวัฒนธรรม

6. ทักษะทางท่าทาง ซึ่งประกอบด้วย การสบตาและการใช้ท่วงท่า ทำที่และสีหน้า

7. เนื้อหาการพูด ซึ่งประกอบด้วย ความสอดคล้องเชื่อมโยงความคิดเห็น ความเกี่ยวข้องกับประเด็น

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น เป็นทักษะ การส่งสารของมนุษย์ที่ใช้สื่อสารกับผู้อื่น และการสื่อสารนั้น สามารถถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ทั้งนี้ การพูดมักเกี่ยวข้องกับทักษะ การฟัง หากมีวิธีการสื่อสารที่ผู้พูดมีความรู้ทางด้านภาษาที่ถูกต้อง มีกลยุทธ์ที่จะนำภาษามาใช้ อย่างมีความหมาย มีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ถ้อยคำ น่าเสียง และท่าทางที่เหมาะสมกับบริบท กาลเทศะ และบุคคลแล้ว การสื่อสารทางภาษานั้นย่อมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การประเมินผล การพูดภาษาอังกฤษ มักทดสอบด้วยวิธีการที่เน้น ทั้งด้านความรู้ทางภาษา การนำไปใช้ให้ เหมาะสมกับสังคมและการสื่อความหมายของผู้เรียนกับผู้อื่น ได้จริง

ทักษะการอ่าน

ทักษะการอ่าน เป็นความสามารถในการแปลความหมายจากประโยค หรือข้อความ ที่รับรู้ใจความ ใช้การตีความเพื่อให้เข้าใจ โดยสื่อทางการเขียน ผู้อ่านสามารถใช้ความเข้าใจ และ ตีความสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมาย และผู้อ่านต้องมีเหตุผลในการอ่าน คือรู้ว่าอ่านอะไร เพื่อจุดประสงค์อะไร และผู้อ่านต้องมีปฏิสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านด้วย ไม่ได้มีจุดประสงค์เพื่อ จับใจความเรื่องที่อ่านเพียงอย่างเดียว และเป็นทักษะการรับสารเช่นเดียวกับการฟัง (Receptive Skills) แต่มีข้อแตกต่างกัน โดยทักษะการฟังอาศัยเสียง แต่ทักษะอ่านอาศัยตัวอักษร หรือการเขียน เป็นสื่อ ผู้อ่านสามารถอ่านได้หลายครั้งจนกว่าจะเข้าใจ ทั้งนี้ ทักษะอ่านต้องอาศัยกระบวนการถอด ความหมาย ที่เป็นหน่วยประกอบย่อย กับกระบวนการ การสร้างความหมายที่ใช้ความรู้ของผู้อ่าน เป็นพื้นฐาน ถ้าไม่เข้าใจผู้อ่านสามารถตั้งคำถามเป็นระยะ หรือมีการใช้สื่ออื่น เช่น ภาพประกอบ พจนานุกรมช่วยในการตีความหมายให้สามารถเข้าใจได้ถูกต้อง (อังฉรา วงศ์โสธร, 2538, หน้า 148) ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศนั้น ผู้เรียนต้อง เรียนภาษาโดยนำการอ่านเป็นวิธีการที่นำภาษาไปใช้สื่อสารกัน ดังนั้น การอ่านจึงมีความสำคัญ เช่นเดียวกับภาษาพูดที่สามารถสื่อความหมายของผู้ส่งสารกับผู้รับสาร ได้ (Eskey, 1970 cited in Carrell, 1989, p. 1) ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านภาษาช่วยในการเรียนรู้ระดับสูงขึ้นได้ด้วย ซึ่ง ตามแนวคิดการอ่านเพื่อการสื่อสารนั้น การอ่านถูกมองเป็นกระบวนการที่ตื่นตัว (Active) มากกว่า

ถูกกระทำแบบเฉื่อย (Passive) กล่าวคือ การอ่านเปรียบเสมือนการเล่นเกมเดาความหมาย ที่ผู้อ่านต้องถอดรหัสความหมายของผู้เขียนจากข่าวสารที่อ่านนั้น (Goodman, 1973, p. 135) และ ไม่จำเป็นต้องอ่านเนื้อหาทั้งหมด แต่สามารถที่จะเดาความหมายได้จากเนื้อหาที่เป็นภาษาเขียน โดยใช้การหลับตาสร้างภาพ มีการสังเคราะห์และใช้ความรู้ระบบภาษาที่จำเป็นอย่างนั้น (Goodman, 1973, p. 164) นอกจากนี้ บทอ่านสามารถให้โอกาสแก่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้ เช่น การศึกษาคำศัพท์ ไวยากรณ์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและวิธีการแต่งประโยค การเขียนเรียงความ ทั้งนี้บทอ่านที่ดีสามารถนำเสนอหัวข้อที่น่าสนใจ กระตุ้นการพินิจแสดงความคิดเห็น กระตุ้นการใช้จินตนาการ และบทอ่านยังเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ภาษาที่มีเนื้อหาสาระที่หลากหลายด้วย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการอ่าน โดยการอ่านกวาดสายตา (Scan) หาข้อมูลเฉพาะส่วนที่ต้องการ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำ และทุกบรรทัด หรือ ผู้เรียนสามารถอ่านผ่านอย่างรวดเร็ว (Skim) ที่เป็นการอ่านรวบรัดมองผิวเผินเพื่อจับใจความรวม เพราะหากผู้เรียนพยายามอ่านเก็บรายละเอียดมากเกินไปจะทำให้ไม่สามารถจับใจความของเรื่องได้ ทั้งนี้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษการอ่านสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านในใจ หมายถึง การอ่านเงียบโดยผู้อ่านจะต้องมีความสามารถด้านภาษา และความคิด คือการรู้คำศัพท์และสำนวนอย่างกว้างขวาง สามารถเก็บความคิดที่มีอยู่ในข้อความที่อ่านได้ ซึ่งการอ่านใจที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะ ดังนี้

- 1.1 ผู้อ่านสามารถอ่านได้เร็ว

- 1.2 ผู้อ่านสามารถอ่านจับใจความสำคัญและจับใจความละเอียดได้

- 1.3 ผู้อ่านสามารถตีความได้ คือ สามารถบอกได้ว่าข้อความที่อ่านมีความหมายแท้จริงอย่างไร พยายามหาความหมายที่แท้จริงที่แฝงอยู่ได้โดยสังเกต บริบท น้ำเสียง เจตนา อารมณ์ที่ผู้เขียนต้องการสื่อ

- 1.4 ผู้อ่านสามารถอ่านวิเคราะห์ คือ ผู้อ่านสามารถแยกแยะส่วนต่าง ๆ เพื่อพิจารณาทำความเข้าใจลักษณะเฉพาะของเนื้อหาแต่ละประเภท เช่น ข่าว บทความ โคลง หรือกลอน

- 1.5 ผู้อ่านสามารถอ่านขยายความได้ คือ การอธิบายเพิ่มเติมในรายละเอียดหลังจากที่ได้ตีความแล้ว

- 1.6 ผู้อ่านสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ ผู้อ่านใช้ปัญญาไตร่ตรองหาเหตุผลได้

2. การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านเปล่งเสียงตามตัวหนังสือ โดยผู้อ่านต้องอ่านให้ชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษา และต้องคำนึงถึงระดับเสียง การเน้นเสียง จังหวะ

นอกจากนี้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารด้านทักษะการอ่านสามารถจัดกิจกรรมได้เป็นขั้นตอนได้ 3 ขั้นตอน (Olsen, 1975, pp. 240 - 243) ดังนี้

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre - reading Activities) เป็นขั้นตอนสร้างความสนใจและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน เช่น การให้คาดคะเนเรื่อง ที่จะอ่านที่เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดถึงความรู้เดิม แล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน การเดาความหมายของคำศัพท์ในบริบทที่ดูจากประโยคข้างเคียงหรือรูปภาพ และการแสดงท่าทาง ซึ่งเป็นการหาที่มาของสาร หรือการสร้างเครือข่ายความหมาย

2. กิจกรรมระหว่างอ่าน (While - Reading Activities) เป็นการสร้างความเข้าใจโครงสร้างเนื้อความในเรื่องที่อ่าน ได้แก่ ลำดับเรื่อง โดยให้กิจกรรมหลากหลาย เขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่อ่าน เขียนเล่าเรื่องโดยสรุปหรือ เป็นการถามคำถามด้านความหมายของสาร

3. กิจกรรมหลังอ่าน (Post - Reading Activities) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนอาจเป็นการถ่ายโยงสู่ทักษะอื่น เช่น การพูด การเขียน การแสดงบทบาทสมมติ การเขียนเรื่องหรือเขียนโต้ตอบ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านโดยเป็นการถามคำถามที่ต้องเรียบเรียงสาร ความคิด การหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผล การทำนายและการคาดคะเน ซึ่งคำถามที่ใช้ความคิด อยู่ในระดับวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมิน

ฟีนอคชีโย (Finocchiaro, 1974, p. 77) ได้เสนอแนะวิธีการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านได้ ดังนี้

1. ครูผู้สอน ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเพิ่มพูนคำศัพท์ ด้วยการแนะนำคำที่มีรากศัพท์เดียวกัน รวบรวมคำที่คล้ายคลึงกันเป็นกลุ่ม หาคำที่อยู่ประเภทเดียวกัน ฝึกให้ผู้เรียนเดาความหมายของคำใหม่โดยการชี้แนะจากบริบท

2. ครูผู้สอน ควรช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้าง ไวยากรณ์ หรือรูปแบบประโยคอย่างถูกต้องและหลากหลาย

3. ครูผู้สอน ควรช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพื่อจะได้เข้าใจความหมายของคำลึกซึ้งขึ้น อาจใช้สื่อและอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น รูปภาพ ของจำลอง หรือสิ่งของอื่น

4. ครูผู้สอน ควรใช้คำถามช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อความที่อ่านมากขึ้น และคำถามควรเริ่มจากง่าย ไปหายาก กล่าวคือ ควรเป็นประเภทตอบรับ หรือ ปฏิเสธ ก่อนแล้วจึงเป็นคำถามด้วยคำแสดงคำถามนำ เช่น Wh-Questions ต่อไปจึงใช้คำถามที่ผู้เรียนสามารถบอกใจความสำคัญของข้อความที่อ่าน หรือหาคำที่บรรยายลักษณะเหตุการณ์ บุคคล หรือสิ่งของ จากเรื่องที่อ่าน

5. ครูผู้สอนควรช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านได้เร็ว และรู้จักปรับอัตราในการอ่านตามแต่ละประเภทเรื่องที่อ่าน

ด้านการประเมินผลทักษะการอ่าน วาเลตต์ และ ดิสสิก (Valette & Disick, 1973) ได้กำหนดว่า การประเมินผลทักษะการอ่าน สามารถทำได้ตามขั้นตอนของทักษะการอ่าน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นกลไก คือ การออกเสียง เช่น การเน้นเสียงหนักระดับเสียง
2. ขั้นความจำ คือ การอ่านข้อความและเข้าใจความหมายจากที่ได้เรียน และท่องจำไว้แล้วเข้าใจ เพราะเป็นข้อความที่เรียนมา
3. ขั้นถ่ายโอน คือ การนำความรู้ความจำมาใช้ในการอ่านข้อความใหม่ๆ ให้เข้าใจได้
4. ขั้นสื่อสาร คือ ขั้นการอ่าน โดยเสรีเพื่อจับใจความสำคัญและรายละเอียดต่าง ๆ
5. ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ คือ ขั้นที่ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินได้สามารถตีความ เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงตรง แต่อาจมีการพาดพิงถึง

อังครา วงศ์โสธร (2538, หน้า 156) ได้เสนอแนะกิจกรรมในการประเมินผลการอ่านควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. อ่านข้อความที่มีความยาวตามความเหมาะสม เช่น บทความจากหนังสือพิมพ์และวารสาร รายงานต่าง ๆ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศ คำอธิบายวิธีการจากแผ่นพับ คำบรรยายสถานที่ ประเพณี บุคคล บทคัดจากหนังสือวิชาการ จดหมาย
2. อ่านภาพชุดพร้อมคำบรรยายภาพ หรือภาพเหตุการณ์พร้อมกับคำบรรยาย
3. อ่านกราฟ ตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ไดอะแกรม ที่มีตัวเลขประกอบคำบรรยายหรือคำอธิบายที่เกี่ยวข้อง
4. อ่านแผนที่ที่มีการระบุชื่อสถานที่พร้อมทั้งบทอ่าน
5. อ่านบทอ่านแต่เป็นบทอ่านที่มีการละข้อความไว้หรือมีข้อความไม่สมบูรณ์
6. อ่านข้อความหรือภาพชุดที่มีการเรียงลำดับสลับกันไม่ถูกต้อง
7. อ่านข้อความสั้น ๆ ที่มีข้อความไม่สมบูรณ์ในตัวเองในสคัมภ์ A ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นและข้อความในสคัมภ์ B ซึ่งเป็นตัวสนองตอบ และข้อความในสคัมภ์ B มักมีจำนวนมากกว่าข้อความในสคัมภ์ A
8. อ่านแล้วเลือกคำตอบจากตัวเลือกที่ให้อาจมี 2-5 ตัวเลือก
9. อ่านแล้วเรียงลำดับข้อความใหม่
10. อ่านแล้วเลือกคำหรือข้อความมาเติมในแผนภูมิ แผนที่ แผนผัง ตาราง การ์ตูนหรือภาพ ให้ถูกต้องและเหมาะสมได้ใจความ
11. อ่านแล้วทำกิจกรรมที่เป็นการโยงลูกศร ลากเส้น วาดภาพ หรือขีดเส้นใต้

ดังนั้นพอสรุปได้ว่า ทักษะการอ่านเพื่อการสื่อสารนั้น เป็นทักษะการรับสาร และมีลักษณะเปลี่ยนแปลงได้ผู้อ่านสามารถสื่อความหมายจากสื่อการเขียนเป็นหลัก ร่วมกับประสบการณ์เดิมของคนที่มีอยู่ กับการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เขียนด้วย จึงจะเข้าใจจุดประสงค์และความหมายที่ต้องการได้โดยมีกิจกรรมที่เป็นลักษณะก่อนอ่าน ระหว่างอ่าน และหลังอ่าน ช่วยในการเข้าใจสื่อสารที่ถูกต้อง และการประเมินผลเน้นการประเมินผลที่เป็นการอ่าน เพื่อการสื่อความหมายให้เข้าใจระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารมากที่สุด

ทักษะการเขียน

ทักษะการเขียน เป็นความสามารถ ที่ต้องใช้กระบวนการทางความคิดหลายขั้นตอน ในการเรียบเรียงหรือเลือกสรรตัวอักษร ถ้อยคำหรือประโยค ที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร หรือข้อความที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามต้องการของผู้เขียน และเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้ตึกนึกคิดของตนจึงเป็นทักษะการแสดงออกทางอักษร ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้ส่งสารไม่สามารถพูดคุยสนทนาได้ตอบโดยตรง จึง ต้องใช้ความสามารถที่นำโครงสร้างของภาษาสำนวน คำศัพท์และ ไวยากรณ์ มาเขียนเรื่องราวแสดงจุดประสงค์ของตนเองสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเป็นแนวเดียวกัน และทักษะการเขียน มีความจำเอนต่อผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เพราะการฝึกทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารเป็นการเขียนระดับสูงกว่าประโยคทั่วไป โดย เป็นการเขียน ถ้อยคำ สำนวน รูปแบบ ของประโยคที่เป็นที่ยอมรับเหมาะสม และสามารถสื่อความหมายได้ และยังเป็นการเสริมพื้นฐานความรู้ทางภาษามากขึ้น และการพัฒนาการใช้ภาษาในการสื่อสารในปัจจุบันได้ทั่วโลกได้อย่างดีจึง ดังนั้นกิจกรรมที่ใช้ในการสื่อสารด้วยทักษะการเขียนจะมีจุดหมายที่เน้นกระบวนการที่ใช้ทั้งความรู้ด้านภาษา และกระบวนการโต้ตอบระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยเฉพาะในด้านการศึกษา มีการนำไปใช้ห้องเรียน ที่ทั้งผู้เรียนและผู้สอน สามารถนำสู่เป้าหมายนำทักษะการเขียนภาษาไปใช้ได้สำเร็จในการสื่อสาร โดยในกระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูควรจัดกิจกรรมให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการบอกจุดประสงค์และบรรยายงานแก่ผู้เรียนทุกครั้ง
2. ควรมีการอธิบายให้แก่ผู้เรียน ด้วยเนื้อหาที่สอดคล้องกับงานที่ต้องการให้เกิดขึ้น
3. ควรแนะนำผู้เรียนให้รู้จัก เข้าใจลักษณะพื้นฐาน ความต้องการ และการคาดหวังของผู้อ่านเสมอ
4. ครูผู้สอนควรช่วยผู้เรียนเกี่ยวกับการวางแผน และการจัดการเกี่ยวกับรูปแบบงานเขียนให้ครอบคลุมทุกครั้ง
5. ควรแนะนำเรื่องเกี่ยวกับภาษา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ ไวยากรณ์ โครงสร้าง และคำศัพท์ได้ถูกต้อง

6. ควรแนะนำเกี่ยวกับ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมาย ซึ่งการเน้นการสะกดคำเป็นสิ่งสำคัญและสามารถนำไปใช้อย่างถูกต้องด้วย อาจใช้พจนานุกรมช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องได้ และแนะนำผู้เรียนใช้เครื่องหมายต่าง ๆ ที่เป็นที่ยอมรับเป็นสากล

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540, หน้า 185 - 193) ยังได้กล่าวถึง ลักษณะการสอนทักษะการเขียนว่า ต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ทักษะการเขียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกและเสริมรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนคุ้นเคย
2. ผู้เรียนควรเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ฝึกด้วยตนเองตามลำดับ
3. กิจกรรมการเขียนเพื่อการสื่อสารควรเน้นเป็นพิเศษและผู้เรียนควรมีอิสระอย่างเต็มที่ และกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการเขียนสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 การเขียนแบบควบคุม เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้เนื้อหา และรูปแบบภาษาสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน

3.2 การเขียนแบบชี้แนะ เป็นกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการเขียนที่พัฒนาจากการควบคุม โดยผู้สอนให้เนื้อหา รูปแบบภาษาบางส่วน ข้อมูลจำเป็นสำหรับการเรียน

4. การฝึกทักษะการเขียนแบบเสรี โดยผู้เรียนต้องรู้ขั้นตอนของการเขียน รวบรวมความคิด เรียบเรียงความคิดก่อนได้ข้อเขียนสมบูรณ์ ในการฝึกขั้นนี้ผู้สอนต้องฝึกให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญการเขียนบันทึก การเขียนโครงร่าง และการเขียนร่าง ผู้เรียนสามารถปรับปรุงขั้นตอนให้เหมาะสมความถนัดของตนเอง ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการฝึกกระบวนการคิดอย่างหนึ่งด้วย ซึ่งได้นำเสนอแนะการเขียนอย่างเสรี ควรมีลักษณะ ดังนี้

4.1 ผู้เรียน สามารถรวบรวมความคิด ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เขียนด้วยตนเองทั้งหมดมาเชื่อมโยงกันจนเกิดความคิดใหม่ เพิ่มเติมและต่อเนื่อง

4.2 จากความคิดที่รวบรวม ผู้เรียนสามารถเขียนโครงร่าง โดยกำหนดการจัดลำดับการเชื่อมโยงความคิดให้เข้ากันและขยายใจความต่อไปได้

4.3 ผู้เรียน ควรฝึกเขียนเป็นประจำ อย่างสม่ำเสมอ

4.4 ผู้เรียน ต้องปรับปรุง แก้ไขงานของตนเอง โดยผู้เรียนจัดลำดับข้อความเพิ่มหรือลดเนื้อหา

4.5 ผู้เรียน เขียนข้อความที่สมบูรณ์ที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้ว ผู้เรียนสามารถตัดสินใจ สอดแทรกความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นได้

ด้านการประเมินผลทักษะการเขียน อัจฉรา วงศ์โสธร (2538, หน้า 109 - 110) กล่าวถึง การประเมินผลทักษะการเขียนโดยใช้รูปแบบการทดสอบการเขียนเพื่อองค์ประกอบของภาษา เช่น

คำศัพท์ จำนวน ไวยากรณ์และรูปประโยคที่ธรรมดา และซับซ้อนการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายแบบตรงและเปรียบเทียบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร เช่น เพื่อให้ข้อมูล รายงานสรุป เสาะหาข้อเท็จจริง ขอร้อง ขอเชิญ ชักชวน ขอโทษ วิพากษ์วิจารณ์ และเนื้อความที่ส่งสารด้วยการเขียนก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเช่นกัน เช่น เป็นการเล่าเรื่อง การบรรยาย การพรรณนาจดหมายส่วนตัวหรือเป็นทางการ การเขียนบทความ การสรุป หรือการบรรยายภาพ ทั้งนี้ เกณฑ์การประเมินทักษะเขียนภาษาอังกฤษ ควรคำนึงถึงความเป็นปัจจุบันร่วมสมัยด้วย ซึ่งโดยทั่วไปเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. ความถูกต้องด้านการใช้ภาษา ได้แก่ ศัพท์ โครงสร้างและไวยากรณ์
 2. ความเหมาะสมด้านการใช้ภาษา ได้แก่ ศัพท์และจำนวนว่าสื่อนำที่ภาษาได้ตามวัตถุประสงค์และประเภทการเขียนหรือไม่ ความชัดเจน กระชับได้ใจความ
 3. ความมีจุดเน้นของความคิดและการนำเสนอที่ชัดเจน
 4. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและการนำเสนอที่ชัดเจน
 5. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดและความสมดุลของการนำเสนอ
 6. การใช้เทคนิควิธีการนำเสนอข้อมูลทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมที่เหมาะสม เช่น การเล่า การบรรยาย การยกตัวอย่างความเหมือนและความต่าง การจัดประเภทการให้คำนิยาม การวิเคราะห์การชักจูงใจ การแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์วิจารณ์ การใช้ความคิดสร้างสรรค์
 7. การนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจ
 8. การดำเนินเรื่องอย่างสัมพันธ์กัน มีการสนับสนุนความคิด การนำเสนอด้วยหลักฐานและ รายละเอียดที่จำเป็นและต่อเนื่องเป็นลำดับ
- การสรุปเรื่อง หรือการตีความ พาดพิงให้ประเด็นที่สรุปมีความหมายและเกี่ยวข้องกับแนวคิดที่สำคัญ

วาเลตต์ (Valette, 1977 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2538, หน้า 248 – 260) ได้แนะนำการประเมินผลทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารควรปฏิบัติ ดังนี้

1. การเขียนโดยการแนะแนวทาง (Directed Composition) อาจกระทำได้ ดังนี้
 - 1.1 ให้ตัวชี้แนะที่มองเห็นได้ วิธีนี้ผู้สอนควรฝึกผู้เรียนก่อนเพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าผู้สอนต้องการอะไรจากการทดสอบ เช่น
 - 1.1.1 ให้ผู้เรียนดูภาพชุดที่แสดงการกระทำ จากนั้นให้ดูทีละภาพเพื่อให้ผู้เรียนเขียนบรรยายแล้วให้ผู้เรียนดูทั้งเรื่องอีกครั้งเพื่อตรวจสอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ให้ผู้เรียนภาษาต่างประเทศที่เรียนแล้วแต่การตัดสินใจของครูผู้สอน แล้วจึงให้ผู้เรียนเขียนเรียงความเป็น

ภาษาที่เรียนฉายภาพยนตร์เงียบยาวประมาณ 4 นาที หรือภาพยนตร์การ์ตูน ฉายภาพให้ดูโดยหยุดเป็นช่วง หรือถ้าไม่มีภาพยนตร์อาจใช้ภาพชุดที่ตัดจากวารสารก็ได้

1.2 ให้ตัวชี้แนะโดยการพูด การให้ตัวชี้แนะโดยการพูด อาจเกี่ยวข้องกับทักษะฟัง ด้วยดังนั้นการให้คะแนน ควรคำนึงด้วยว่าทักษะทั้งสองชนิดเกี่ยวข้องกัน ถ้าต้องการเน้นที่ทักษะเขียน การให้ตัวชี้แนะด้วยการพูดจะต้องให้เข้าใจง่าย เช่น

1.2.1 ให้ผู้เรียนฟังสัมภาษณ์ เช่น การสัมภาษณ์ระหว่างนายจ้างกับผู้มาสมัครงาน ให้ผู้เรียนเขียนบรรยายเกี่ยวกับผู้มาสมัครงาน

1.2.2 ให้ผู้เรียนเขียนจดหมาย โดยสมมติว่า ผู้เรียนเป็นเลขานุการ นายจ้างต้องการให้เขียนจดหมายไปถึงผู้ติดต่อ ผู้เรียนจะต้องจดคำพูดและรายละเอียดที่นายจ้างบอก โดยฟังเทป การเขียนในลักษณะนี้อาจใช้ในรายวิชาที่เกี่ยวกับการ ได้ตอบจดหมายธุรกิจ

1.2.3 ให้ผู้เรียนเขียนสรุปจากเรื่องที่เล่าให้ฟัง ผู้สอนอาจจะใช้ภาพ ชุดประกอบการเล่าเรื่องด้วย

1.3 ให้ตัวชี้แนะโดยการเขียน โดยปกติแล้วทักษะเขียน มักให้ตัวชี้แนะที่เป็นตัวเขียน เป็นภาษาแม่หรือภาษาที่เรียนได้ เช่น

1.3.1 ให้ผู้เรียนเขียนบทสนทนาจากคำสำคัญ (Keyword) ที่ให้มาทั้งหมด

1.3.2 ให้เขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายธุรกิจ หรือจดหมายสมัครงาน ตามคำแนะนำที่ให้มา หรือจากประกาศโฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์

2. การเขียนอย่างอิสระ (Free Composition) การเขียนอย่างอิสระนี้ ผู้เรียน จะแสดงความสามารถในการลำดับความคิด การใช้ศัพท์ที่เหมาะสม ตลอดจนการแบ่งข้อความ ออกเป็นตอน การเลือกหัวข้อสำหรับให้ผู้เรียนเขียน ควรเป็นหัวข้อที่ไม่ยากนัก เพราะผู้เรียน ควรใช้ความพยายามแสดงความคิด มากกว่าการแสดงเนื้อหา ลักษณะของเขียนแบบนี้ ควรมี ลักษณะ ดังนี้

2.1 การเขียนที่มีพื้นฐานมาจากคำศัพท์ วัตถุประสงค์หลักของการเขียนแบบนี้ เพื่อ วัดความเหมาะสมของการใช้คำศัพท์ เช่น ถ้าเป็นคำศัพท์ที่เป็นคำนามอาจให้อธิบายห้องเรียน ห้องนอน รายการอาหาร ถ้าเป็นการใช้คำคุณศัพท์ ก็อาจให้เปรียบเทียบระหว่างภาพ 2 ภาพ

2.2 การเขียนที่มีพื้นฐานมาจากไวยากรณ์ งานที่ให้เขียนจะเกี่ยวกับโครงสร้าง ที่ต้องการทดสอบ เช่น Past Tense ก็อาจให้เขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นอดีต

2.3 การเขียนข้อความเป็นตอน ๆ การเขียนชนิดนี้เน้นความสามารถใน การเขียนข้อความ ที่รวมเป็นความคิดหลักเพียงความคิดเดียวในแต่ละย่อหน้า

2.4 การเขียนเรียงความที่เกิดจากการกระตุ้นความคิด เป็นหัวข้อการเขียนเรียงความที่อาจได้จากเหตุการณ์ทางการเมือง ข้อโต้แย้ง เหตุการณ์ในโรงเรียนหรืออื่น ๆ การให้คะแนน อาจเน้นในเรื่องการให้เหตุผล การลำดับความคิด การใช้ถ้อยคำ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นการแสดงออกส่งสารทางตัวอักษรเพื่อต้องการสื่อ ความต้องการ ความหมาย หรือจุดประสงค์ของผู้เขียนให้ผู้อ่านรับรู้ในสารนั้น ตามที่ตนเองต้องการ และผู้อ่าน ต้องใช้ความรู้และความสามารถทางภาษาในการอ่าน เพื่อให้เข้าใจ และทราบถึงความต้องการหรือ จุดประสงค์ของผู้เขียนให้มากที่สุดด้วย ทั้งนี้การประเมินต้องทดสอบทักษะองค์ประกอบย่อยของ ภาษา และควรเป็นภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้

ดังนั้นสามารถสรุปภาพรวมได้ว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร นั้น ผู้เรียนควรมีความรู้ทั้งในด้านรูปแบบของภาษาด้านไวยากรณ์ โครงสร้าง และความหมาย ตลอดจนความสามารถในการใช้ภาษาแล้ว ยังต้องมีการนำภาษาไปใช้ได้ สถานการณ์จริง อย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์ กาลเทศะและบุคคล เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตนต้องการสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทุกทักษะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ระหว่างรูปแบบของภาษา และการนำไปใช้ได้อย่างมีความหมาย ทั้งนี้กิจกรรมในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ครูผู้สอนควรเป็นผู้สร้างบรรยากาศที่เสริมสร้างการใช้ภาษาที่เหมาะสม มีการปฏิบัติและ ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ ที่ผู้เรียนสามารถเป็นผู้ปฏิบัติเองอย่างอิสระและสามารถนำไปใช้ ได้ในสถานการณ์จริงอย่างมั่นใจ โดยทั้งนี้ คุณลักษณะของภาษาเพื่อการสื่อสาร ควรมีลักษณะ ที่สำคัญ 7 ประการ คือ

1. เป็นการรับรู้ภาษาและใช้ภาษาที่มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
2. เป็นความสัมพันธ์ที่สอดคล้องระหว่างการสร้างสรรค์ และการ ไม่คาดหวังใช้เพียง รูปแบบของภาษา
3. สามารถเกิดขึ้นในบริบทของการพูด และบริบททางสังคมพร้อมกัน
4. สามารถใช้หลักการทางจิตวิทยาในการสื่อสารของบุคคลสอดคล้องกันได้
5. มีจุดมุ่งหมายในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมที่สามารถสื่อความหมายระหว่าง ผู้พูด และผู้ฟังได้ในสถานการณ์จริง
6. ต้องมีการใช้ภาษาในสภาพจริง แทนที่การใช้หนังสือเรียน
7. วัดความสำเร็จในการสื่อสารด้วยการสื่อสารตามสภาพจริง ที่มีหลักทาง ภาษาศาสตร์เป็นสิ่งที่ ช่วยให้การสื่อสารนั้นสามารถสื่อความหมายได้อย่างเข้าใจ มีหลักเกณฑ์ ทางภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม (Richards & Schmidt, 1983. pp. 3 - 4)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยยึดหลักให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสื่อสารนั้น การออกแบบกิจกรรม ผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมที่เน้นทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนที่ผู้เรียนต้องใช้ความรู้ด้านภาษา ร่วมกับการนำไปใช้ที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ในชีวิตจริง ทั้งนี้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารที่นำไปใช้ในการเรียนการสอนมีลักษณะโดยสรุป ดังนี้

1. มีการสร้างความสามารถในการสื่อสาร จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนกระทำ เพื่อฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ต้องมีการสร้างให้เกิดขึ้น แม้ผู้เรียนรู้สึกหรือเห็นความจำเป็นหรือไม่ก็ตาม เช่น การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยเกม คำถาม หรือรูปภาพ การถามตอบเกี่ยวกับความต้องการที่จะเรียนรู้ นั้น โดยการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรมการสอน ได้กำหนดขั้นตอนการสอนมีขั้นอุ่นเครื่อง (Warm – up) การนำเสนอภาษา (Presentation), ขั้นฝึกปฏิบัติ (Practice) ขั้นนำภาษาไปใช้ (Production) และขั้นสรุป (Wrap up) ทั้งนี้เป็นการสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะก่อนการนำภาษาไปใช้ได้จริงทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในสถานการณ์จริงและสถานการณ์จำลอง
2. กำหนดจุดประสงค์ของการสื่อสาร โดยเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อจุดประสงค์ของการสื่อสารที่แท้จริง มากกว่าจะให้ฝึกการใช้รูปภาษา และกิจกรรมมีช่องว่างของข้อมูล หรือ ของความคิดเห็น โดยผู้เรียนจะได้พยายามเชื่อมช่องว่างดังกล่าวขณะสื่อสาร และในชุดกิจกรรมการสอนแต่ละหน่วย ได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ที่เน้นลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะภาษาทั้งสี่ด้าน แล้วนำภาษาไปใช้ได้ในชีวิตจริง และในสถานการณ์ที่กำหนดอย่างหลากหลาย
3. ขณะผู้เรียนกำลังทำกิจกรรม ความสนใจของผู้เรียนควรอยู่สิ่งที่จะพูด ไม่ใช่อยู่ที่ จะพูดว่าอย่างไร ผู้เรียนต้องมีข้อมูลที่ต้องการสื่ออยู่เสมอ
4. กิจกรรมควรเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาหลายรูปแบบ ผู้เรียนควรมีความรู้สึกลอิสระในการใช้ภาษาและใช้แหล่งข้อมูลใดก็ได้ที่ผู้เรียนเป็นผู้เลือก
5. ไม่ควรมีการแทรกแซงจากผู้สอน กิจกรรมต้องให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือกระทำกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน มากกว่ากับผู้สอน ทั้งนี้การประเมินควรประเมินขั้นสุดท้ายของกิจกรรม ไม่ประเมินความถูกต้องของภาษาเท่านั้น แต่ควรประเมินที่การบรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสารมากกว่า
6. ควรเป็นรูปแบบของ การสัมพันธ์ทางสังคม และเป็นไปอย่างปกติในชีวิตจริง
7. ควรมีการใช้รูปแบบของภาษาได้ทันที และสามารถสร้างสรรค์แบบใหม่ขึ้นมา

8. ควรเกิดขึ้นในการสนทนาภายใต้บริบททางสังคมที่มีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ซึ่งสามารถนำไปสู่การตีความหมายที่เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน

9. ควรนำหลักการทางจิตวิทยามาใช้ให้เหมาะสม

10. ควรมีจุดหมายในการปฏิสัมพันธ์แต่ละครั้ง

11. ควรมีการใช้ภาษาตามสภาพจริง

12. ควรตัดสินใจความสำเร็จในการสื่อสารบนพื้นฐานที่ไม่เน้นเรื่องไวยากรณ์

3. วิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว เป็นการสอนภาษาอังกฤษที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร โดยเน้นเนื้อหาและกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นหลัก เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้แล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้รับและได้ฝึกปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบอาชีพ และเรียนต่อระดับสูงได้ ตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาไม่ใช่เรียนเพียงด้านเนื้อหาเท่านั้น แต่ใช้ภาษาเชื่อมโยงและสื่อสารกับผู้อื่น ได้อย่างมีความหมายในบริบทที่เป็นจริงได้ โดยผู้เรียนมีแรงจูงใจ และมีปัจจัยภายนอกที่อยากเรียนรู้ เช่น เรียนเพื่อความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ หรือเรียนเพื่อประกอบอาชีพ ซึ่งในระบบการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องเป็นผู้กำหนดโปรแกรมการเรียนการสอน โดยศึกษาความต้องการซึ่งมีอยู่หลายระดับ และหลายขั้นตอน ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ครูผู้สอนควรดำเนินตามขั้นตอน (วัฒนาพร กระจับทุกษ์, 2545, หน้า 136) ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นหาความจำเป็น ความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียน และสังคณาว่า มีความต้องการเฉพาะด้านใดบ้าง ศึกษานโยบายการศึกษาของชาติ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2. วิเคราะห์ ลักษณะงาน ที่ต้องการใช้ภาษาในอาชีพ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในขอบข่าย และลักษณะใดบ้าง

3. กำหนดระดับความสามารถทางภาษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะเฉพาะของแต่ละทักษะที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้กับผู้เรียน เช่น ภาษาที่ใช้กับการท่องเที่ยวควรใช้ทักษะการฟังและพูด มากกว่าการอ่านและเขียน

4. วิเคราะห์คำ กลุ่มคำ ประโยค และหน้าที่ของภาษาให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยว เนื่องจากปัจจุบันการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นที่นิยมมาก

วิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษา กำหนดขอบเขตเนื้อหาและกิจกรรมของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

หลักสูตรของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2538) ได้กำหนดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวและออกแบบเป็นชุดภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้ผลิตขึ้นเพื่อสนองตอบความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ และฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้ที่ทำงาน ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เช่น มัคคุเทศก์ พนักงานขายสินค้า เจ้าหน้าที่บริษัทท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น โดยเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถใช้โครงสร้าง ศัพท์สำนวนภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศ การซื้อขาย การให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการแนะนำชาวต่างประเทศให้อำนาจประเทศไทยทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย จนสามารถนำไปใช้ได้ในงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คูบิกกา และ คีฟี่ (Dubicka & Keefe, 2003) ได้กล่าวถึง การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวว่า เป็นการสอนทักษะภาษาอังกฤษ ในด้านการโรงแรมและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ที่มีจุดประสงค์ และความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ โดยเน้นการใช้ภาษาในการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามระบบของภาษา โดยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในหนังสือเรื่อง English for International Tourism Pre-intermediate ดังนี้

1. ทักษะภาษาอังกฤษมีทั้ง ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ที่ใช้เป็นภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการโรงแรมและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวในชีวิตประจำวัน และที่จำเป็นต่องานอาชีพนั้น เพื่อเป็นการนำภาษาไปใช้ได้จริง ผู้เรียนไม่เพียงแต่เข้าใจโครงสร้างของภาษาและไวยากรณ์เท่านั้น ยังต้องสามารถรู้วิธีการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องด้วย

2. นำเสนอเทคนิค เคล็ดลับและคำแนะนำที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะในอาชีพ เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ด้านการท่องเที่ยวโดยเน้นทักษะการฟังและการพูดเป็นหลัก ที่มีการฝึกการสื่อสารหลากหลายวิธี กำหนดตัวอย่างง่าย ๆ ในการบริการลูกค้า เช่น การเช่ารถและพาหนะ การเตรียมการนำเสนองาน เป็นภาษาอังกฤษ

3. กิจกรรมการออกเสียงภาษาอังกฤษสอนให้เหมาะกับระดับของผู้เรียน และมีการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับอาชีพด้วย เช่น การแสดงออกด้านอารมณ์ และความสุภาพ

4. เนื้อหาวิชานั้นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง และผู้พูดภาษาก็เป็นไปตามบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเป็นหลัก เช่น มัคคุเทศก์ ตัวแทนการท่องเที่ยว พนักงานต้อนรับ แม่บ้านและกลุ่มพนักงาน ที่ได้เรียนจากน้ำเสียงของเจ้าของภาษาโดยตรงจากแหล่งที่ใช้ประกอบ

5. กิจกรรมการอ่านและการเขียนมุ่งเน้นงานที่จำเป็น เช่น การยืนยันการจองที่พัก การอธิบายสิ่งอำนวยความสะดวกในการเตรียมงานประชุม การเขียนจดหมายขออภัยในการบริการ การเขียนโทรสาร จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และประวัติส่วนตัว เป็นต้น โดยมีตัวอย่างให้ศึกษานำเป็นแบบในการเขียนที่ถูกต้องด้วย

6. การใช้ภาษา เน้นพื้นฐานการพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และนำไปใช้อย่างมั่นใจจากการศึกษาทำความเข้าใจโครงสร้างของภาษามาแล้ว มีการบูรณาการเรื่องที่ใช้ในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษในการสื่อสารให้มากที่สุด การนำเสนอไวยากรณ์จะนำเสนอในบริบทและกิจกรรมฝึกในสถานการณ์ที่หลากหลายและ คำศัพท์เน้นเกี่ยวกับงานอาชีพ

7. นำภาระงานที่เป็นจริงมาใช้ และช่วยในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยใช้สื่อที่เป็นของจริงช่วยในการหาความรู้และฝึกฝน เช่น เว็บเพจ โฆษณาหางานต่าง ๆ ใบเสร็จรับเงินแบบสอบถามการบริการแก่ลูกค้า รายการอาหาร และรายการบันเทิงต่าง ๆ แผนที่ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ การฝึกในสถานการณ์จริง ตลอดจนการแนะนำ และบอกความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศด้วย

ฮาร์ดิง และ เฮนเดอร์สัน (Harding & Henderson, 1994 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2538, หน้า 248 – 260) ได้กล่าวถึง การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่ เป็นการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นหัวข้อเรื่อง (Topic – Based Course) ซึ่งเกี่ยวกับบุคคลที่ทำงานในโรงแรม และ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่มีการฝึกปฏิบัติทักษะทางภาษาที่จำเป็นต่อการใช้การสื่อสาร การฝึกปฏิบัติกิจกรรม และการใช้ภาษา สื่ออุปกรณ์ตลอดจนการขอความร่วมมือในกลุ่มอุตสาหกรรม โรงแรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริงด้วย

ชนินฐา อุทวนิช (2542) ได้จัดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ที่เป็นการสอนภาษาอังกฤษที่มีการออกแบบสำหรับพนักงาน หรือนักเรียนที่เตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเดินทางและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงพัฒนาทักษะภาษาในการประกอบอาชีพนั้น โดยสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ที่มาจากหลายประเทศทั่วโลกได้อย่างเชื่อมั่นและมีประสิทธิภาพ โดยได้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการท่องเที่ยว ในหนังสือ เรื่อง Communicative English for Tourism ประกอบด้วยเนื้อหาและกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. บทสนทนา และการฝึกพูด โดยใช้สถานการณ์ตัวอย่างเป็นแบบ มีการแทรกคำศัพท์ใหม่และสำนวนการใช้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นธรรมชาติที่สุด โดยผู้เรียนสามารถฝึกฝนจากแบบฝึกและแบบฝึกหัดเพิ่มเติมได้
2. บทอ่าน ที่เลือกมาให้ผู้เรียนเรียนรู้นั้น ต้องการฝึกความเข้าใจและสื่อความหมายมากกว่าการแปลคำศัพท์ และเรื่องที่เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับการเดินทางและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหลัก
3. การเขียน มีการฝึกฝนจากแบบฝึกหัด ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถแต่งเรื่องภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องจากแบบที่ถูกต้อง ทั้งสอดคล้องพื้นฐานที่สำคัญของการเขียนด้วย เช่น การเขียนบทโฆษณา หรือการเขียนคำบรรยายในการท่องเที่ยวแบบต่าง ๆ การอำนวยความสะดวก และการจัดการนำเที่ยว
4. การฟัง ผู้เรียนสามารถเดาความ หรือคำที่หายไปได้ และตรวจสอบคำตอบจากการฟัง เทปได้ด้วยตนเองจนเข้าใจ หรือร่วมกิจกรรม การฟังกับเพื่อนในห้องเรียนแล้วนำไปฝึกปฏิบัติจนคล่องแคล่วครูผู้สอนต้องคอยให้คำแนะนำและให้คำตอบที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน

เลิศพร พาราสุกุล (2539 อ้างถึงใน ขนิษฐา อุทวนิช, 2542, หน้า 14) ได้กล่าวถึง การสอนภาษาอังกฤษสำหรับมัคคุเทศก์ (Tourist Guides) และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่ต้องการฝึก หรือเริ่มต้นเรียนภาษาอังกฤษ ตลอดจนผู้กำลังเรียนภาษาอังกฤษ และประชาชนที่สนใจ ในการใช้ ภาษาอังกฤษนำเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ศิลปะและสถาปัตยกรรมและพระราชวังใน กรุงเทพฯ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการนำเที่ยวในประเทศ ซึ่งการกำหนดหัวเรื่อง (Theme) โดยมีที่มาของข้อมูลจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยผู้เรียนสามารถฝึกกิจกรรมจากสถานการณ์จริง ที่มีรูปแบบการสนทนาที่เน้นใช้ได้จริง และผู้เรียนสามารถใช้ความรู้เดิมทางด้านภาษาของตน ประยุกต์ใช้ได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวนั้น เป็น การดำเนินกิจกรรมที่เป็นไปตามจุดประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษใน การสื่อสารให้มากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง และการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย โดยได้จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในหนังสือ เรื่อง English For Tourist Guides -1 ดังนี้

1. หน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย 8 หน่วยการเรียนรู้ที่เน้นหัวเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ วัดและพระราชวังของไทยเป็นหลัก

โดยมีเหตุผลเพื่อให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวในประเทศ และบทบาทของมัคคุเทศก์ที่จะบริการหรือจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในประเทศได้อย่างมีความหมาย และมีความสุข

2. การฝึกทักษะการฟัง มีการใช้เทปประกอบการฝึก ซึ่งประกอบด้วย การสนทนา ระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยวในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถฝึกฝนฟังจากเทปและแบบฝึกด้วยตนเองและกับเพื่อนในชั้นเรียนได้ ผู้สอนยังสามารถใช้เทปประกอบการเรียนนี้เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการอภิปรายในชั้นเรียนได้ด้วย

3. การฝึกทักษะการพูด ได้จัดกิจกรรมการพูดในรูปแบบที่หลากหลาย เน้นทั้งความคล่องแคล่วและความถูกต้องในการพูดภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวกับการอธิบายการถาม - ตอบระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยว และครูผู้สอนสามารถใช้เนื้อหาที่ได้ฟังออกมาเป็นการถามตอบในชั้นเรียนได้ด้วย มีการอธิบาย โครงสร้าง รูปแบบ และเนื้อหาที่เน้นการพูดที่ถูกต้องจนผู้เรียนสามารถฝึกพูดได้

4. การฝึกทักษะการอ่าน มีการจัดการเรื่องให้อ่านทุกหน่วย จัดเตรียมให้มีแบบฝึก และแบบฝึกหัดทันทีหลังจากที่ผู้เรียนได้ฟังจากเทป หรือจากการฝึกสนทนาในเนื้อหานั้นเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคำศัพท์ จุดประสงค์การสนทนานั้นสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้ต่อไป

5. การฝึกทักษะการเขียน มีการฝึกจากแบบฝึก และแบบฝึกหัดในรูปแบบที่หลากหลาย ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อเป็นการฝึกในการใช้ภาษาให้ถูกต้องและนำไปใช้ได้อย่างมีความหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียบเรียงความคิดได้ในการเขียนเรื่องต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถฝึกตอบคำถาม เติมประโยคให้สมบูรณ์ การจัดเรียงประโยคใหม่ การเชื่อมประโยคเพื่อนำสู่การเขียนเป็นเรื่องได้ และการเขียนเรื่องสั้นหรือคำจำกัดความในการอธิบายวัตถุหรือสถานที่ต่าง ๆ ด้วย

6. เน้นคำศัพท์ ให้มีความสำคัญเช่นเดียวกับโครงสร้างไวยากรณ์ เพราะการรู้ความหมายของคำศัพท์สามารถช่วยให้การสื่อสารมีความหมาย และผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้มากขึ้นด้วย ผู้เรียนสามารถฝึกได้จากแบบฝึกหัดที่มีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้โดยเฉพาะด้านการนำเที่ยวด้านประวัติศาสตร์และตามจุดมุ่งหมายของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ด้วย

ด้านการทดสอบและการประเมินผลภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยว ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีความรู้ในการเลือก และการประเมินการเรียนรู้ทักษะทางภาษาเพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ภาษาได้เร็วมากขึ้น ผู้สอนจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง สามารถใช้วัดสิ่งที่ต้องการวัดได้ และรู้วิธีการ และเทคนิคการวัดและประเมินผล

ที่หลากหลายวิธีที่จะช่วยให้การวัดและการประเมินผลทักษะทางภาษามีประสิทธิภาพด้วย
เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการท่องเที่ยวเป็นการเรียนการสอนที่เน้นหลัก
การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารที่ผู้เรียนต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร
กับผู้อื่น และผู้เรียนต้องมีความสามารถนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ด้วย

สรุปได้ว่า วิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเน้นเป็นการสอนภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสาร โดยมีจุดประสงค์เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนที่จะฝึกฝน และ ใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีความหมาย ทั้งนี้เนื้อหาและกิจกรรมจะเกี่ยวกับ
การท่องเที่ยว การเดินทาง การโรงแรมและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหลัก ซึ่งการฝึกปฏิบัติ
ทักษะภาษาอังกฤษทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียนเพื่อใช้ในการสื่อสารนั้น ทั้งผู้เรียน และครูผู้สอน
ต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับด้านภาษาศาสตร์ และภาษาศาสตร์สังคม ตลอดจนด้านจิตวิทยา
ภาษาศาสตร์ด้วยโดยจุดมุ่งหมาย เพื่อต้องการให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ฝึกปฏิบัติไปใช้ใน
สถานการณ์จริงได้ สามารถสื่อความหมายได้อย่างเข้าใจระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร ตลอดจน
การวัดและประเมินผลความสามารถของผู้เรียน เน้นการใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์จริง
หรือสถานการณ์ใกล้เคียงความจริงให้มากที่สุดและไม่มีการแยกองค์ประกอบของภาษา ออกจาก
การนำไปใช้ได้ ในสถานการณ์จริง ครูผู้สอนควรใช้ดุลพินิจในการออกแบบกิจกรรมการเรียน
การสอน การจัดเตรียมเนื้อหา สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล ที่เหมาะสมกับ
วัตถุประสงค์ที่ต้องการวัดทักษะทางภาษาในแต่ละครั้งเสมอ ทั้งนี้มุ่งเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการใช้
ภาษาอังกฤษได้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย และนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ
การท่องเที่ยวในจังหวัดระยองระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นี้จึงได้นำแนวคิด รูปแบบ เทคนิคและ
วิธีการการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาประยุกต์ใช้ในแต่ละชุดกิจกรรมการสอน ดังนี้

1. นำวิธีการ แนวคิดและเทคนิคในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประยุกต์ไปใช้
ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นหลัก
ดังนี้

1.1 มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ที่ได้ออกแบบเป็นชุด
กิจกรรมการสอนสำหรับผู้เรียนและผู้สอน สำหรับผู้สอนที่มีการนำภาษาอังกฤษไปใช้เพื่อ
การท่องเที่ยวในจังหวัดระยองเป็นหลัก ทั้งนี้ผลิตขึ้นเพื่อสนองตอบความต้องการที่จะเพิ่มพูน
ความรู้และฝึกฝนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
เช่น มัคคุเทศก์ เจ้าหน้าที่บริษัทท่องเที่ยว โดยเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถใช้โครงสร้าง
ศัพท์ สำนวนภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศ การซื้อขาย การให้บริการเกี่ยวกับ

การท่องเที่ยว และการแนะนำชาวต่างประเทศให้รู้จักจังหวัดระยองทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทย จนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง หรืองานอาชีพได้เป็นการสอนทักษะภาษาอังกฤษ ในด้านการท่องเที่ยว ที่มีจุดประสงค์ และความจำเป็นต่อการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ โดยเน้นการใช้ภาษาในการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามระบบของภาษา โดยได้ออกแบบกิจกรรม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในชุดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีขั้นตอน ที่ผู้เรียนสามารถรับและส่งสารได้อย่างมีความหมาย ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกทักษะ ภาษาอังกฤษตามหลักภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์สังคม และรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับ ผู้เรียนและท้องถิ่นของจังหวัดระยอง ดังนี้

1.1.1 ฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษในสถานการณ์ จำลอง สถานการณ์ใกล้เคียงความจริง หรือสถานการณ์จริง

1.1.2 ฝึกทักษะการฟัง พูด การอ่าน การเขียนจากบทสนทนาในสถานการณ์ ตัวอย่างเป็นแบบ มีการแทรกคำศัพท์ใหม่ และสำนวนที่ใช้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษอย่างสร้างสรรค์และเป็นธรรมชาติ

1.1.3 นำภาระงานที่เป็นจริงมาใช้และช่วยให้การเรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลาย โดยใช้สื่อที่เป็นของจริง เช่น แผนกำหนดการท่องเที่ยว โฆษณา รายการอาหาร แผนที่ รายการ บันเทิง และแผ่นพับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดระยองเป็นหลัก

1.1.4 สาระการเรียนรู้เน้นการท่องเที่ยวในจังหวัดระยองโดยตรงและผู้เรียน เรียนรู้ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษตามบทบาทที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยเรียนรู้และฝึกจาก น้ำเสียงของเจ้าของภาษาโดยตรงจากเทปและสื่อวีดิทัศน์ที่ใช้ประกอบนำเสนอเทคนิค เคล็ดลับและ คำแนะนำที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะในอาชีพ เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ด้านการท่องเที่ยวโดยเน้น ทักษะการฟังและการพูดเป็นหลักที่มีการฝึกการสื่อสารหลากหลายวิธี กำหนดตัวอย่างง่าย ๆ ใน การบริการลูกค้า เช่น การให้คำแนะนำในการปฏิบัติตนขณะเที่ยวชมวัด การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ของ กิจกรรม การเตรียมการนำเสนองาน การนำเสนอแผนกำหนดการเดินทางเป็นภาษาอังกฤษ

2. มีการศึกษา วิเคราะห์ และจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติทักษะภาษาที่สอดคล้องหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำสาระหลัก 4 สาระของกลุ่มภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องทั้งการสื่อสาร วัฒนธรรม ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระอื่น และความสัมพันธ์กับชุมชนในแต่ละชุดกิจกรรม การเรียนการสอนมาบูรณาการ ทั้งเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผล ดังนี้

2.1 หน่วยการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 หน่วยการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นหัวเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับลักษณะทั่วไป สิ่งที่น่าสนใจ ศิลปวัฒนธรรม และสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของ และประเทศไทยเป็นหลัก โดยมีเหตุผลเพื่อให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวในประเทศ และบทบาทของมัคคุเทศก์ที่จะบริการ หรือจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในประเทศไทยได้ อย่างมีความหมาย และมีความสุข

2.2 ฝึกทักษะการฟัง มีการใช้เทปประกอบการฝึก ซึ่งประกอบด้วย การสนทนา ระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยวในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถฝึกฝนฟังจากเทป และแบบฝึกด้วยตนเอง และกับเพื่อนในชั้นเรียนได้ ผู้สอนยังสามารใช้เทปประกอบการเรียนนี้ เป็นแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการอภิปรายในชั้นเรียนได้ด้วย

2.3 ฝึกทักษะการพูด โดยจัดกิจกรรมการพูดในรูปแบบที่หลากหลาย เน้นทั้ง ความคล่องแคล่วและความถูกต้องในการพูดภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวกับการอธิบาย การถาม-ตอบ ระหว่างมัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยว และ ครูผู้สอน สามารถใช้เนื้อหาที่ได้ฟังออกมาเป็นการถามตอบ ในชั้นเรียนได้ด้วย มีการอธิบาย โครงสร้าง รูปแบบ และเนื้อหาที่เน้นการพูดที่ถูกต้องจนผู้เรียน สามารถฝึกพูดในใบกิจกรรม หรือสถานการณ์สมมติได้

2.4 ฝึกทักษะการอ่าน ที่มีการจัดการเรื่องให้อ่านทุกหน่วยการเรียนรู้ จัดเตรียมให้มี แบบฝึก และแบบฝึกหัดทันทีหลังจากที่ผู้เรียน ได้ฟังจากเทป หรือจากการฝึกสนทนาในเนื้อหานั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจคำศัพท์ จุดประสงค์การสนทนานั้นสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้ ต่อไป

2.5 ฝึกทักษะการเขียน มีการฝึกจากแบบฝึก และแบบฝึกหัดในรูปแบบที่หลากหลาย ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้เพื่อเป็นการฝึกในการใช้ภาษาให้ถูกต้องและนำไปใช้ได้อย่างมีความหมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียบเรียงความคิดได้ในการเขียนเรื่องต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสามารถฝึกตอบคำถาม เติมประโยคให้สมบูรณ์ การจัดเรียงประโยคใหม่ การเชื่อม ประโยคเพื่อนำสู่การเขียนเป็นเรื่องได้ และการเขียนเรื่องสั้นหรือคำจำกัดความในการอธิบายวัตถุ สถานที่ และหมายกำหนดการต่าง ๆ ได้

2.6 เน้นคำศัพท์ ให้มีความสำคัญเช่นเดียวกับ โครงสร้างไวยากรณ์ เพราะการรู้ ความหมายของคำศัพท์สามารถช่วยให้การสื่อสารมีความหมาย และผู้เรียนสามารถเรียนรู้คำศัพท์ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้มากขึ้นด้วย ผู้เรียนสามารถฝึกได้จากแบบฝึกหัด ที่มีความแตกต่างกัน อย่างหลากหลายในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านการนำเที่ยวและตามจุดมุ่งหมายของแต่ละ หน่วยการเรียนรู้

2.7 มีการทดสอบ และการประเมินผลภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวที่ครูผู้สอน ภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีความรู้ในการเลือก และการประเมินการเรียนรู้ทักษะทางภาษา เพื่อจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ภาษาได้เร็วมากขึ้น ผู้สอนจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรง สามารถใช้วัดสิ่งที่ต้องการวัดได้ และรู้วิธีการ และเทคนิคการวัดและประเมินผลที่หลากหลายวิธี ที่จะช่วยให้การวัดและการประเมินผลทักษะทางภาษามีประสิทธิภาพด้วยเนื่องจากวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว เป็นการเรียนการสอนที่เน้นหลักการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ที่ผู้เรียนต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้อื่น และผู้เรียนต้องมีความสามารถนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์จริง การกำหนดการวัดและประเมินผล จึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ดังนี้

2.7.1 มีการทำแบบฝึกหัดท้ายหน่วยกิจกรรมแต่ละหน่วย จำนวน 6 หน่วย ๆ ละ 20 ข้อ โดยทั้งนี้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ผู้เรียนที่ได้เรียนรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละหน่วย โดยครูผู้สอนได้กำหนด แบ่งเป็นการประเมินแต่ละทักษะ และเกณฑ์ในการทดสอบที่เน้นความสามารถในการใช้ภาษาอย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว

2.7.2 มีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียนเมื่อได้เรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนการสอนครบทั้ง 6 หน่วยกิจกรรมการสอนแล้ว ซึ่งได้แยกเป็นการทดสอบแต่ละทักษะให้เหมาะสมกับผู้เรียน เวลา และความสามารถการนำภาษาอังกฤษไปใช้ได้ ในสถานการณ์อื่นที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว จำนวน 40 ข้อ ที่มีทั้งแบบข้อสอบปรนัยและอัตนัย โดยทั้งนี้เพื่อวัดความสามารถของผู้เรียนในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ได้จริง ทั้งในสถานการณ์ที่กำหนด และสถานการณ์อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพจริง

2.7.3 มีการกำหนดให้มีการประเมินตามสภาพจริงขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการสอนทั้งนี้ต้องการประเมินผู้เรียน คุณภาพของการร่วมกิจกรรม การผลิตชิ้นงาน การมีส่วนร่วมการทำงาน และการพึ่งตนเองของผู้เรียนในการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการสอนแต่ละหน่วย โดยมีจุดประสงค์เพื่อเพื่อผู้สอนสามารถเรียนรู้ พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบตนเองและมีเจตคติที่ดีในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ได้ ในชีวิตจริงต่อไป

3. มีการกำหนดระดับความสามารถทางภาษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และเรียนรู้ที่จะนำภาษาอังกฤษไปใช้ได้จริง อย่างมีประสิทธิภาพ

4. มีการฝึกออกเสียงคำ สำนวนและประโยค ภาษาอังกฤษที่ต้องนำไปใช้ในการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริงหรือประกอบอาชีพได้

งานวิจัยเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ

การจัดการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ได้ศึกษางานวิจัยดังต่อไปนี้

สมใจ ธีระนันท์ (2544, หน้า 75) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 88.40/95.65 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่คาดไว้แสดงว่า ชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเพียงพอที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้นสามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ได้โดยนำแนวคิด และผลการวิจัยช่วยในการตัดสินใจที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสาร เป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิผลที่ดีขึ้นในการ ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตจริง

ปรารณา ศรีสุข (2544, หน้า 67) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรปราการพบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับ การท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างหลังการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนเรียนโดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมฝึกภาษาอังกฤษ ได้โดยนำแนวคิด และผลการวิจัยช่วยในการตัดสินใจที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสาร เป็นหลักที่เน้นเรื่องการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิผลที่ดีขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตจริง

เบญจรัตน์ อังศรีเชื้อ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาษาอังกฤษปฏิบัติงานการพัฒนาตามมาตรฐานด้านทักษะการฟัง-พูดของนักเรียนในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสาร โดยผ่านกระบวนการฝึกงาน แผนกบริการส่วนหน้าของโรงแรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนเมืองกลาง อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต จำนวน 13 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนผู้ดูแลนักเรียนในการฝึกงานและตัวนักเรียนเอง มีความเห็นว่า ความสามารถพัฒนาทักษะฟัง - พูดในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่พอใช้ได้ และการผ่านการฝึกงาน แผนกบริการส่วนหน้าในโรงแรม สามารถพัฒนาทักษะการฟัง - พูดและการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของนักเรียนได้โดยนักเรียนฝึกงานในหน้าที่รับผิดชอบได้ค่อนข้างดีและมีเจตคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

ดังนั้น การนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ได้โดยนำแนวคิด และผลการวิจัยช่วยในการตัดสินใจที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสารที่เน้นทักษะการฟัง และการพูด เป็นหลัก และเน้นเรื่อง

การท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง ทั้งนี้ผู้เรียนสามารถฝึกภาษาได้ทั้งในและนอกสถานศึกษาได้โดย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพที่ดีขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในชีวิตจริงและช่วยให้ผู้เรียน เกิดเจตคติที่ดีต่อการนำภาษาอังกฤษในชีวิตจริงได้ด้วย

กนกวรรณ วิริยะกุล (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการใช้แบบฝึกเสริมภาษาอังกฤษเชิงสื่อสารเพื่อการโรงแรมและการท่องเที่ยวประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษปฏิบัติงาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบหลังการเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมภาษาอังกฤษเชิงสื่อสารสื่อสารโรงแรมและการท่องเที่ยวสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 นักเรียนส่วนมากมีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกเสริมภาษาอังกฤษเชิงสื่อสารเพื่อการโรงแรมและการท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ดังนั้น การนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ ได้โดยนำแนวคิด และผลการวิจัยช่วยในการตัดสินใจที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสารที่มีกิจกรรมหลากหลาย ที่เน้นเรื่องการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพจริง

สุนตรา ศรีสุข (2547) ได้ทำการสร้างและหาประสิทธิภาพแบบฝึกภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดระยองสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนระยองวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นี้ มีประสิทธิภาพ 98.44 / 94.55 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีสาเหตุเนื้อหาวิชาที่นำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเนื้อหาที่มีความหมายต่อผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการสื่อสารอย่างถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์และความแตกต่างระหว่างบุคคล

ดังนั้น การนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษได้ โดยนำ แนวคิด และผลการวิจัยช่วยในการตัดสินใจที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสาร โดยจัดให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย โดยเน้นเรื่องการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิผลที่ดีขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพจริง และการจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล มีความสามารถในการเรียนรู้ภาษา และการนำภาษาอังกฤษไปใช้แตกต่างกัน

มอยเล็ค (Moilet, 1996) แห่งมหาวิทยาลัย State University of New York at Buffalo ได้ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรการต้อนรับ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับอุดมศึกษาในประเทศแคนาดา โดยใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณที่พัฒนาขึ้นตามรูปแบบของสมาคมการฝึกอบรมและพัฒนาแห่งประเทศอเมริกา การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงระดับความสามารถ

ในขอบเขตความรู้และทักษะการจัดการกับความรู้ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 คณะการศึกษาการจัดการ
การฝ่ายการโรงแรมที่เกี่ยวกับทักษะการจัดการ การต้อนรับ การบริการอาหาร การจัดการอาหาร
เครื่องดื่ม การจัดการบันเทิง การจัดการตลาดการท่องเที่ยว และการศึกษาถึง ทักษะการพัฒนา
ปฏิบัติงานระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายผู้ที่จบการศึกษาแล้ว และระหว่าง
ครูผู้สอนกับผู้บริหารการจัดการ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทักษะดังกล่าวข้างต้นตาม
การรับรู้แตกต่างกันเล็กน้อย หรือแทบจะไม่แตกต่างกันเลย ผู้เรียนขาดการอบรมในทักษะ
ที่แน่นอน และหลักสูตรการต้อนรับและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศแคนาดาจำเป็นต้อง
มีการปรับปรุงเพื่อให้มีความเป็นมาตรฐานและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะ
การจัดการโดยรวม

ดังนั้นการนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมการสอน
ภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้โดยนำแนวคิด และผลการวิจัยช่วยในการตัดสินใจที่มีการออกแบบกิจกรรม
การเรียนการสอน ที่เน้นการสื่อสารที่มีกิจกรรมหลากหลาย และควรจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน
ที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เน้นเรื่องการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิด
ประสิทธิภาพที่ดีขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และชุมชนของตนเองมาก
ที่สุด ผู้เรียนยังสามารถฝึกกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้
อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์

วิช (Wich , 1989 cited in Moilet, 1996) แห่งมหาวิทยาลัย Columbia University
Teachers College ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการหลักสูตรการฝึกงานอาชีพสำหรับโรงเรียน
การจัดการ โรงแรมการภัตตาคารและท่องเที่ยวที่ Farleigh Dickinson University ซึ่งจัดการเรียน
การสอนตามความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความต้องการ
ศึกษาที่มีคุณภาพเกี่ยวกับงานด้านบริการ และคาดหวังที่จะได้รับทั้งความรู้ทางทฤษฎีและ
ประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานแห่งชาติ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาประสบการณ์
การปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรผู้เรียน ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยัง
พบว่า มีปัจจัยสำคัญ 4 ประการที่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าว ได้แก่ ปัจจัย
ทางด้านความต้องการในการฝึกงาน ปัจจัยด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยด้านทักษะ
การปฏิบัติงาน ทักษะทางสังคม และปัจจัยด้านการบูรณาการ ทฤษฎีความรู้สู่การปฏิบัติจริง

ดังนั้นการนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมภาษาอังกฤษ
ได้โดยนำแนวคิด และผลการวิจัยช่วยในการตัดสินใจที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน
ที่เน้นการสื่อสารที่มีกิจกรรมหลากหลาย โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงแรม การต้อนรับ
นักท่องเที่ยว และมองถึงปัจจัยที่มีผลต่อการฝึกทักษะและการนำไปประกอบอาชีพ โดยเน้นเรื่อง

การท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพดีขึ้น

ฟรีทซ์ (Fritz, 1989 อ้างถึงใน สุนตรา ศรีสุข, 2547, หน้า 15) ได้วิเคราะห์ความต้องการภาษาต่างประเทศของนักเรียนที่เรียนในคณะวิทยาการจัดการในประเทศฝรั่งเศส ที่เตรียมเข้าสู่อาชีพด้านการจัดการ โรงแรมการกักตัก และการท่องเที่ยว โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์พบว่า ผู้เรียนมีความต้องการเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติงานในระดับสูงและมีความต้องการเกี่ยวกับทักษะการจัดการรองลงมา นอกจากนี้ยังได้พิจารณาการพัฒนาจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรการเรียน โดยการยึดหน้าที่ทางภาษาและสื่อความหมาย ผลการศึกษานี้จึงสามารถประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรของโปรแกรมการเรียนในภาษาอื่น ๆ ได้ ดังนั้นการนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนของชุดกิจกรรมฝึกภาษาอังกฤษ ได้โดยนำแนวคิด และผลการวิจัยช่วยในการตัดสินใจที่มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสารที่มีกิจกรรมหลากหลาย และทักษะภาษาให้เหมาะกับงานด้านการท่องเที่ยว นั้น ทั้งนี้เน้นเรื่องการท่องเที่ยวในจังหวัดระยอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิผลที่ดีขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพดีขึ้นด้วย

จากผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะเกี่ยวกับการท่องเที่ยว สามารถชี้ให้เห็นว่าการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในการเรียนการสอนที่มี การนำรูปแบบการสอนใหม่ แนวคิดที่หลากหลายนั้นช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาของผู้เรียนดีขึ้นและพฤติกรรมการสอนที่เหมาะสมของครู ก็มีส่วนช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ ผู้วิจัยสามารถคิดค้นนวัตกรรมด้านสื่อการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอนขึ้นมาช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมได้